

**A HUDI20053 Velencei-hegység
kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület
fenntartási terve**

Budapest
2018

Jelen fenntartási terv a Földművelésügyi Minisztériummal kötött [TMF/559/6/2017](#). ügyiratszámú támogatói okirat alapján, a Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat terhére készült

Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság

székhely: 1121 Budapest, Költő u. 21.
postacím: 2509 Esztergom, Strázsa-hegy
Tel: 0036-391-4610 Fax: 0036-200-1168
E-mail: dinpi@dinpi.hu
Web: <http://www.dinpi.hu>

Felelős tervezők

Vida Alexandra

Vezető szakértők

Baranyai Zsolt

Közreműködő szakértők

Illyés Zoltán
Bérces Sándor
Kiss Péter

© Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2018

Tartalomjegyzék

I. Natura 2000 fenntartási terv	5
1. A terület azonosító adatai.....	6
1.1. Név	6
1.2. Azonosító kód.....	6
1.3. Kiterjedés.....	6
1.4. A kijelölés alapjául szolgáló fajok és/vagy élőhelyek.....	6
1.4.1. Jelölő élőhelyek (a *-gal jelöltek kiemelt jelentőségű közösségi élőhelytípusok)	6
1.4.2. Jelölő fajok (a *-gal jelöltek kiemelt közösségi jelentőségű fajok)	6
1.5. Érintett települések	8
1.6. Egyéb védettségi kategóriák.....	8
2.1. Tervezési és egyéb előírások	10
2.1.1. Természetvédelmi kezelési terv	10
2.1.2. Településrendezési eszközök	10
2.1.3. Körzeti erdőtervek és üzemtervek.....	10
2.1.4. Körzeti vadgazdálkodási tervek és üzemtervek	11
2.1.5. Halgazdálkodási tervek	11
2.1.6. Vízgyűjtő-gazdálkodási terv	11
3. Veszélyeztető tényezők.....	12
4. Kezelési feladatok meghatározása	16
4.1. Természetvédelmi célkitűzés, a terület rendeltetése	16
4.2. Kezelési javaslatok	17
4.2.1. Élőhelyek kezelése	17
4.2.2. Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztés	52
4.2.3. Fajvédelmi intézkedések	52
4.2.4. Kutatás, monitorozás.....	53
4.2.5. Mellékletek.....	55
Kezelési egységek térkép:	55
4.3. A kezelési javaslatok megvalósításának lehetséges eszközei a jogi háttér és a tulajdonviszonyok függvényében	70
4.3.1. Agrártámogatások	70
4.3.2. Pályázatok	71
3.4. A terv egyeztetési folyamatának dokumentációja	72
3.4.1. Felhasznált kommunikációs eszközök	72
3.4.2. A kommunikáció címzettjei	72
3.4.3. Egyeztetés hatósági és területi kezelő szervekkel.....	73

II. A Natura 2000 fenntartási terv készítését megalapozó dokumentáció.....	74
1. A tervezési terület alapállapot jellemzése.....	75
1.1. Környezeti adottságok.....	75
1.1.1. Éghajlati adottságok.....	75
1.1.2. Vízrajzi adottságok.....	75
1.1.3. Talajtani adottságok.....	76
1.2. Természeti adottságok.....	76
1.2.1. A tervezési területen előforduló közösségi jelentőségű élőhelyek.....	79
1.2.2. A tervezési területen előforduló közösségi jelentőségű növényfajok.....	90
1.2.3. A tervezési területen előforduló közösségi jelentőségű állatfajok.....	91
1.2.4. A tervezési területen előforduló egyéb jelentős fajok.....	94
1.3. Területhasználat.....	96
1.3.1. Művelési ág szerinti megoszlás.....	96
1.3.2. Tulajdoni viszonyok.....	96
1.3.3. Területhasználat és kezelés.....	96
2. Felhasznált irodalom.....	126
3. Térképek és mellékletek.....	127

I. Natura 2000 fenntartási terv

1. A terület azonosító adatai

1.1. Név

Tervezési terület neve: Velencei-hegység kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület

1.2. Azonosító kód

Tervezési terület azonosítója: HUDI20053

1.3. Kiterjedés

Tervezési terület kiterjedése: 4001, 23 ha

1.4. A kijelölés alapjául szolgáló fajok és/vagy élőhelyek

1.4.1. Jelölő élőhelyek (a *-gal jelöltek kiemelt jelentőségű közösségi élőhelytípusok)

- Pannon szikesek (1530)*
- Kontinentális cserjések (40A0)*
- Pannon sziklagyeppek (6190)
- Szálkaperjés-rozsnokos xero-mezofil gyeppek (6210)*
- Pannon lejtősztyepppek és sziklafüves lejtők (6240)*
- Síksági pannon löszsztyepppek (6250)*
- Ártéri mocsárrétek (6440)
- ~~Mészkevelő (meszes talajú) üde láp- és sásrétek (7230)~~
- Nagyközönség számára meg nem nyitott barlangok (8310)
- ~~Puhafás ligeterdők, éger- és kőrisligetek, illetve láperdők (91E0)*~~
- ~~Keményfás ligeterdők (91F0)~~
- Pannon gyertyános-tölgyesek (91G0)*
- Pannon molyhos tölgyesek (91H0)*
- Euro-szibériai erdősztyepp-tölgyesek (91I0)*
- Pannon cseres-tölgyesek (91M0)

Jelölő értéknek javasolt közösségi jelentőségű élőhelyek:

- xxx
- Üde magas fűvű kaszálórétek (6510) sdf-ben nem szerepel
- Gesztenyeligetek (9260) ilyen kategória nincs

1.4.2. Jelölő fajok (a *-gal jelöltek kiemelt közösségi jelentőségű fajok)

- csíkos medvelepke (*Callimorpha quadripunctaria*)*
- nagy hőscincér (*Cerambyx cerdo*)
- skarlátbogár (*Cucujus cinnaberinus*)
- füstös ősziaraszoló (*Lignoptera fumidaria*)
- nagy szarvasbogár (*Lucanus cervus*)

Jelölő értéknek javasolt közösségi jelentőségű fajok:

- xxx

<i>Athene noctua</i>	
<i>Barbastella barbastellus</i>	k.j.
<i>Bolbelasmus unicornis</i>	k.j.
<i>Bombina bombina</i>	k.j.
<i>Colias chrysotheme</i>	
<i>Coronella austriaca</i>	
<i>Dioszeghyana schmidtii</i>	k.j.
<i>Elaphe longissima</i>	
<i>Eriogaster catax</i>	k.j.
<i>Formica rufa</i>	
<i>Galanthus nivalis</i>	
<i>Lacerta viridis</i>	
<i>Lycaena dispar</i>	k.j.
<i>Merops apiaster</i>	
<i>Myotis alcathoe</i>	
<i>Myotis bechsteinii</i>	k.j.
<i>Myotis mystacinus</i>	
<i>Myotis nattereri</i>	
<i>Nyctalus leisleri</i>	
<i>Nyctalus noctula</i>	
<i>Nycticorax nycticorax</i>	k.j.m.
<i>Parnassius mnemosyne</i>	
<i>Pernis apivorus</i>	k.j.m.
<i>Pipistrellus kuhlii</i>	
<i>Pipistrellus pipistrellus</i>	
<i>Pipistrellus pygmaeus</i>	
<i>Rana dalmatina</i>	
<i>Saga pedo</i>	
<i>Spermophilus citellus</i>	k.j.
<i>Zerynthia polyxena</i>	
<i>Zygaena laeta</i>	

1.5. Érintett települések

A tervezési terület által érintett helyrajzi számok listáját az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekkel érintett földrészelekről szóló 14/2010. (V. 11.) KvVM rendeletet tartalmazza. A Natura 2000 területek által érintett helyrajzi számokat és így a Natura 2000 jogi státuszt is a KvVM rendelet rögzíti, térképi megjelenítéssel is. A jogi jelleg a megosztással keletkező utód helyrajzi számokra is kiterjed.

Település	Megye	Érintett terület (ha)	Érintett terület %	Település területének érintettsége (%)
Lovasberény	Fejér	1492,8197	37,31	24,63
Nadap	Fejér	268,3271	6,71	38,70
Pákozd	Fejér	1169,651	29,23	27,00
Pátka	Fejér	618,5168	15,46	15,32
Pázmánd	Fejér	10,1845	0,25	0,38
Sukoró	Fejér	359,8011	8,99	22,12
Székesfehérvár	Fejér	81,8409	2,05	0,48
Összesen		4001,1411	100	

1. táblázat: Érintett települések

1.6. Egyéb védettségi kategóriák

Típus	Kód	Név	Kiterjedés (ha)	Védetté nyilvánító jogszabály száma
országos ökológiai hálózat övezete	MT	Lovasberény területén	1492,26	az Országos Területrendezési Tervről szóló 2003. évi XXVI. törvény
országos ökológiai hálózat övezete	MT	Nadap területén	268,474	az Országos Területrendezési Tervről szóló 2003. évi XXVI. törvény
országos ökológiai hálózat övezete	MT	Pákozd területén	1166,9	az Országos Területrendezési Tervről szóló 2003. évi XXVI. törvény
országos ökológiai hálózat övezete	MT	Pátka területén	606,76	az Országos Területrendezési Tervről szóló 2003. évi XXVI. törvény
országos ökológiai hálózat övezete	MT	Pázmánd területén	8,5564	az Országos Területrendezési Tervről szóló 2003. évi XXVI. törvény
országos ökológiai hálózat övezete	MT	Sukoró területén	359,3789	az Országos Területrendezési Tervről szóló 2003. évi XXVI. törvény

Típus	Kód	Név	Kiterjedés (ha)	Védetté nyilvánító jogszabály száma
országos ökológiai hálózat övezete	MT	Székesfehérvár területén	81,837	az Országos Területrendezési Tervről szóló 2003. évi XXVI. törvény
országos ökológiai hálózat övezete	OF	Tokodaltáró területén	201,31	az Országos Területrendezési Tervről szóló 2003. évi XXVI. törvény
országos jelentőségű védett természeti terület	32/TT/51	Pákozdi ingókövek természetvédelmi terület	44	Az Országos Természetvédelmi Tanács 592/1951. számú határozata
helyi jelentőségű védett természeti terület	6/7/TT/75	Gyapjaszsák és környéke Sukoró	2,2076	Sukoró Község Önkormányzat Képviselő-testülete 6/2011. (VI. 23.) önkormányzati rendelete a helyi jelentőségű védett természeti területté nyilvánításról
helyi jelentőségű védett természeti terület	6/3/TT/51	Meleg-hegyi gránitsziklák Sukoró	285,3877	Sukoró Község Önkormányzat Képviselő-testülete 6/2011. (VI. 23.) önkormányzati rendelete a helyi jelentőségű védett természeti területté nyilvánításról
helyi jelentőségű védett természeti terület	6/17/TT/78	Pázmándi kvarcitsziklák Pázmánd	13	Fejér megyei tanács Végrehajtó Bizottságának 167/1978 (XI.15.) VB számú határozata ----- Pázmánd község Önkormányzata Képviselő-testületének 16/2007. (XII.01.) számú rendelete A Pázmándi Kvarcitsziklák helyi jelentőségű védett természeti terület védettségének fenntartásáról

Típus	Kód	Név	Kiterjedés (ha)	Védetté nyilvánító jogszabály száma
ex lege védett természeti emlék	földvár	Pákozdvár Pákoz	5,7173	Természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény
ex lege védett természeti emlék	földvár	Szűzvár Lovasberény		Természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény
ex lege védett természeti érték	barlang	Zsivány-barlang Pákoz		Természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény

2. táblázat: Egyéb védettségi kategóriák

2.1. Tervezési és egyéb előírások

2.1.1. Természetvédelmi kezelési terv

A területre vonatkozóan elfogadott természetvédelmi kezelési terv nem áll rendelkezésre. ?

2.1.2. Településrendezési eszközök

- Lovasberény
Lovasberény község Képviselő-testületének 7/2005.(VI. 01.) önkormányzati rendelete Lovasberény Építési Szabályzatáról
- Nadap
Nadap község Önkormányzat Képviselő-testületének 2/2004.(IV.08) számú rendelete Nadap Építési Szabályzatáról (NÉSZ)
- Pákoz
Pákoz Község Képviselő-testületének 1/2003.(II.3.) számú rendelete Pákoz Építési Szabályzatáról (PÉSZ)
- Pátka
8/2003. (XI. 29.) számú önkormányzati rendelet Pátka településrendezési tervéről és helyi építési szabályzatáról
- Pázmánd
9/2006.(IX.15.) rendelet Pázmánd Község Helyi Építési Szabályzata (HÉSZ) és Szabályozási Tervének megállapításáról
- Sukoró
Sukoró község Képviselő-testületének 13/2003. (XII. 18.) számú rendelete Sukoró Építési Szabályzatáról (SÉSZ)
- Székesfehérvár
Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzat Közgyűlése 7/2004.(II.24.) rendelete Székesfehérvár megyei jogú város külterületének valamint egyes belterületi területszeinek szabályozási tervéről és helyi építési szabályzatáról

2.1.3. Körzeti erdőtervek és üzemtervek

A terület az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény végrehajtásáról szóló 61/2017. (XII. 21.) FM rendelet 5. sz. melléklete alapján a *Mezőföldi Erdőtervezési Körzethez* tartozik.

Ugyanezen rendelet 6. melléklete alapján a körzet erdőtervezése 2017-es évre volt besorolva. A körzeti erdőtervezési eljárás megindítására 2018. július 24-én került sor, várható befejezése 2018. november 20.

2.1.4. Körzeti vadgazdálkodási tervek és üzemtervek

A tervezési terület négy (öt?) vadászatra jogosult vadásztársaság területére esik.

- Aranybulla Vadásztársaság
 - vadgazdálkodási tájegység: Velencei Vadgazdálkodási tájegység
 - vadgazdálkodási terület kódszáma: 07-402350-511
 - érvényes: 2017. március 1 – 2037. február 28.
- Barátság Vadásztársaság
 - vadgazdálkodási tájegység: Velencei Vadgazdálkodási tájegység
 - vadgazdálkodási terület kódszáma: 07-404650-511
 - érvényes: 2017. március 1 – 2037. február 28.
- Lovasberényi Rovájka Völgye Vadásztársaság
 - vadgazdálkodási tájegység: Velencei Vadgazdálkodási tájegység
 - vadgazdálkodási terület kódszáma: 07-403450-511
 - érvényes: 2017. március 1 – 2037. február 28.
- Tradicionális Vadásztársaság
 - vadgazdálkodási tájegység: Velencei Vadgazdálkodási tájegység
 - vadgazdálkodási terület kódszáma: 07-403550-511
 - érvényes: 2017. március 1 – 2037. február 28.
- xxx Vadásztársaság
 - vadgazdálkodási tájegység: Velencei Vadgazdálkodási tájegység
 - vadgazdálkodási terület kódszáma: 07-403050-511
 - érvényes: 2017. március 1 – 2037. február 28.

2.1.5. Halgazdálkodási tervek

A természetmegőrzési területen nyilvántartott halgazdálkodási vízterület nem található.

2.1.6. Vízyűjtő-gazdálkodási terv

- Magyarország felülvizsgált, 2015. évi Vízyűjtő-gazdálkodási Terve 2016. április
- Duna részvízyűjtő vízyűjtő-gazdálkodási terv, 2015. Közép-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság 2016. április
- 1-14. Velencei-tó vízyűjtő alegység gazdálkodási tervezése 2015. Közép-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság 2016. április

3. Veszélyeztető tényezők

A veszélyeztető tényezők felsorolásánál figyelembe vettük a Natura adatlapon felsorolt tényezőket, amelyeket az aktuális állapotra alakítva ismertetünk.

Belső veszélyeztető tényezők

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége (H= nagy, M= közepes, L= kis jelentőségű)	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
A06	Gyepművelés felhagyása (pl. legeltetés vagy kaszálás megszüntetése)			Üde magas fűvű kaszálórétek (6510)
A09	Intenzív legeltetés vagy túllegeltetés			Pannon sziklagyeppek (6190) Pannon lejtősztyepppek és sziklafüves lejtők (6240)* Ártéri mocsárrétek (6440)
A10	Extenzív legeltetés vagy alullegetetés			Ebből fakadó cserjésedés Szálkaperjés-rozsnokos xero-mezofil gyepek (6210)* Pannon lejtősztyepppek és sziklafüves lejtők (6240)* Síksági pannon löszsztyepppek (6250)* füstös ősziaraszoló (<i>Lignyoptera fumidaria</i>)
B05	Fakitermelés újratelepítés vagy természetes felújulás nélkül			Puhafás ligeterdők, éger- és kőrisligetek, illetve láperdők (91E0)* Keményfás ligeterdők (91F0) Pannon gyertyános-tölgyesek (91G0)* Pannon molyhos tölgyesek (91H0)* Euro-szibériai erdősztyepp-tölgyesek (91I0)* Pannon cseres-tölgyesek (91M0) csíkos medvelepke (<i>Callimorpha quadripunctaria</i>) nagy hőscincér (<i>Cerambyx cerdo</i>) skarlátbogár (<i>Cucujus cinnaberinus</i>) nagy szarvasbogár (<i>Lucanus cervus</i>)
B07	Lábonálló és fekvő holtfa eltávolítása, beleértve a törmelékét is			skarlátbogár (<i>Cucujus cinnaberinus</i>) nagy szarvasbogár (<i>Lucanus cervus</i>)
B08	Idős fák eltávolítása			nagy szarvasbogár (<i>Lucanus cervus</i>)
B09	Tarvágás			Pannon gyertyános-tölgyesek (91G0)* Pannon molyhos tölgyesek (91H0)*

				Euro-szibériai erdőssztyepp-tölgyesek (9110)* Pannon cseres-tölgyesek (91M0)
E01	Utak, ösvények, vasútvonalak és kapcsolódó infrastruktúra (pl. hidak, viaduktok, alagutak)			Pannon szikések (1530)*
F01	Más földhasználatú terület lakott területté, településsé vagy rekreációs területté alakítása			füstös ősziaraszoló (<i>Lignyoptera fumidaria</i>)
F07	Sport, turisztikai és szabadidős tevékenységek			Terepmotorozás Pannon szikések (1530)* Kontinentális cserjések (40A0) Szálkaperjés-rozsnokos xero-mezofil gyeppek (6210)* Pannon lejtőssztyepppek és sziklafüves lejtők (6240)* Síksági pannon löszsztyepppek (6250)* füstös ősziaraszoló (<i>Lignyoptera fumidaria</i>)
I01	Az Unió számára veszélyt jelentő idegenhonos inváziós fajok			Selyemkóró Pannon szikések (1530)* Kontinentális cserjések (40A0) Szálkaperjés-rozsnokos xero-mezofil gyeppek (6210)* Síksági pannon löszsztyepppek (6250)* Ártéri mocsárrétek (6440) Mészkedvelő (meszes talajú) üde láp- és sásrétek (7230)
I02	Egyéb idegenhonos inváziós fajok (az Unió számára veszélyt jelentő fajokon kívül)			Aranyvessző fajok, bálványfa, fehér akác, gyalog akác, japánkésérűfű, kései meggy, keskenylevelű ezüstfa, nyugati ostorfa, zöld juhar Kontinentális cserjések (40A0) Szálkaperjés-rozsnokos xero-mezofil gyeppek (6210)* Pannon lejtőssztyepppek és sziklafüves lejtők (6240)* Síksági pannon löszsztyepppek (6250)* Ártéri mocsárrétek (6440) Puhafás ligeterdők, éger- és kőrisligetek, illetve láperdők (91E0)* Keményfás ligeterdők (91F0) Pannon gyertyános-tölgyesek (91G0)* Pannon molyhos tölgyesek (91H0)* Euro-szibériai erdőssztyepp-tölgyesek (91I0)*

				Pannon cseres-tölgyesek (91M0) csíkos medvelepke (<i>Callimorpha quadripunctaria</i>) nagy hőscincér (<i>Cerambyx cerdo</i>) skarlátbogár (<i>Cucujus cinnaberinus</i>) füstös ősziaraszoló (<i>Lignyoptera fumidaria</i>) nagy szarvasbogár (<i>Lucanus cervus</i>)
I04	Problémát jelentő őshonos növény- és állatfajok			Síksági pannon löszsztyepek (6250)* Ártéri mocsárrétek (6440) Pannon gyertyános-tölgyesek (91G0)* Euro-szibériai erdősztyepp-tölgyesek (91I0)* Pannon cseres-tölgyesek (91M0)
L02	Fajösszetétel változás természetes szukcesszió következtében (más, mint a mezőgazdasági vagy erdészeti gyakorlatok által okozott változás)			Cserjésedés Kontinentális cserjések (40A0) Szálkaperjés-rozsnokos xero-mezofil gyepek (6210)* Síksági pannon löszsztyepek (6250)*
L07	Állat- és növényfajok közötti kölcsönhatások hiánya vagy csökkenése (pl. beporzók)			FRAGMENTÁCIÓ Pannon szikések (1530)* Kontinentális cserjések (40A0)
N02	Aszály és csapadékmennyiség csökkenés a klímaváltozás következtében			Pannon szikések (1530)* Ártéri mocsárrétek (6440) Gesztenyeligetek (9260)

3. táblázat: Belső veszélyeztető tényezők

Kívülről ható veszélyeztető tényezők:

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?

4. táblázat: Kívülről ható veszélyeztető tényezők

Potenciálisan a jövőben ható veszélyeztető tényező:

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?

5. táblázat: Potenciálisan ható veszélyeztető tényezők

4. Kezelési feladatok meghatározása

4.1. Természetvédelmi célkitűzés, a terület rendeltetése

Rendeltetés:

Célkitűzés:

Kiemelt célkitűzés a jelölő élőhelyek, az azok alkotta élőhelykomplex (faállomány, erdőszegély, gyepek) tájképének, dinamikájának, a benne honos védett, fokozottan védett és Natura 2000 jelölő növény-, és állatritkaságok védelme és élőhelyük természetközeli állapotában való fenntartása, helyreállítása.

Kiemelt célkitűzés a közösségi jelentőségű élőhelyek és fajok populációi fragmentálódásának csökkentése.

Kiemelt cél a jó állapotú jelölő élőhelyek természetszerű szerkezetének, fajkészletének megőrzése.

A jelölő erdei élőhelyek állományaiban előtérbe szükséges helyezni a folyamatos erdőborítást biztosító, vagy ahhoz funkciójában jobban közelítő használatok alkalmazását. Nem véghasználható a tíz éves erdőtervezési cikluson belül - jelölő élőhely típusonként vizsgálva - több idős erdőállomány, mint amennyi korosodásával belép a hasonló ökológiai funkciót ellátni képes korosztályokba. A jelölő erdei élőhelyek állományaiban a tájidegen fajok elegyaránya sem növekedhet. A xilofág rovarok állományának növelése érdekében szükséges megfelelő területi kiterjedésben és térbeli elosztásban idős erdők és facsoportok fenntartása, megfelelő mennyiségű, méreteloszlású holtfa biztosítása.

Fontos cél a fehér akác, bálványfa, fekete fenyő, erdei fenyő és keskenyleveű ezüstfa által veszélyeztetett jelölő gyeptársulások megóvása a degradációtól, az invazív fajok terjedésének megállítása, állományaik csökkentése.

Elérendő cél az aktuális természeti állapothoz igazodó legeltetési/kaszálási rendszer kialakítása és megvalósítása a síksági pannon löszgyepek területén a túlhasználat/alulhasználat elkerülése érdekében. Szükséges a területen található cserjésedett, mesterségesen erdősített pannon sziklagyepek, meszes alapkőzetű féltermészetes száraz gyepek és cserjésedett változataik, síksági pannon löszgyepek visszaalakítása gyepekké, vagy őshonos fajokkal mozaikos gyepekké. Fontos az élőhelyeket veszélyeztető egyéb tevékenységek (pl.: gépjármű forgalom, crossmotorozás, quad, illegális bányászat) megszüntetése, a jogilag nem létező, de kijárt földutak felszámolása. Szükséges a lovas és gyalogos turista forgalom szabályozása, túraútvonalak kijelölése.

Cél a vadakat vonzó vadászati objektumok eltávolítása a Natura 2000 jelölő élőhelyek területéről. A területen a vadlétszámot olyan szinten szükséges tartani, hogy az a külön vadvédelem nélküli erdőfelújítást ne gátolja, valamint ne okozza a gyepek degradációját.

4.2. Kezelési javaslatok

A 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet 4.§ 5. pontja alapján „(5) A fenntartási terv a Natura 2000 terület kezelésére vonatkozó javaslatokat, valamint ezek megvalósításának lehetséges eszközeit tartalmazza, és jogszabály eltérő rendelkezése hiányában kötelező földhasználati szabályokat nem állapít meg.

Az itt megfogalmazott előírás-javaslatok célja, hogy a kezelési egységekben előforduló közösségi jelentőségű értékek, a jelenlegi gazdálkodási gyakorlat és adottságok alapján javaslatot tegyenek a gazdálkodás kívánatos módjára. Ennek érdekében itt megfogalmazásra kerülnek olyan előírás-javaslatok, amelyek alapul szolgálnak a jövőbeli támogatási programok kidolgozásához. A gazdálkodók számára ezek az előírás-javaslatok a jelen terv alapján kötelezettséget nem jelentenek, betartásuk csak támogatási programokon keresztül, önkéntes vállalás formájában válhat csak kötelezővé. A már más jogszabály vagy hatósági eszköz alapján létező előírások esetében azok kötelező jellegét értelemszerűen az azt megalapozó jogszabály, vagy hatósági eszköz támasztja alá, jelen fenntartási terv ezekre az előírásokra csak utalást tesz.

4.2.1. Élőhelyek kezelése

A terület kezelésére vonatkozó javaslatokat a gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok tárgyalásával kezdjük, utána következnek a gazdálkodáshoz köthető kezelési javaslatok.

A **gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatokhoz** tartoznak a beruházásokat, fejlesztéseket, területrendezést, vállalkozásokat, illetve az ipari tevékenységeket és turizmust érintő, az adott területre aktuálisan vonatkozó elvek, előírások, valamint a kritikus pontok beazonosítása.

Ezután következnek gazdálkodáshoz köthető, **mező-, erdő-, vad- és vízgazdálkodásra vonatkozó kezelési javaslatok**. Ezeket először kezelési egységek, majd gazdálkodási módok szerint csoportosítva adjuk meg.

Ezután következik az egyes kezelési egységek részletes jellemzése, amit kezelési egységenként a hozzájuk tartozó előírás-javaslatok, valamint vadgazdálkodási és élőhelyrekonstrukciós javaslatok felsorolása követ. **Kezelési egységnek** azt a funkcionálisan egybe tartozó csoportot nevezzük, ami azonos kezelést igénylő élőhelyeket foglal magában, az előírt kezeléseket betartása által biztosítva a területen található jelölő értékek (fajok és/vagy élőhelyek) megőrzését. Az azonos kezelési egységbe tartozó élőhelyek különböző élőhelytípusba is tartozhatnak, és elhelyezkedésük pontszerű, egymástól távoli is lehet; a hangsúly azon van, hogy kezelés szempontjából azonos igényűek.

A kezelési egységek lehatárolása alapvetően élőhelyek alapján történt, figyelembe véve a reális gazdálkodási lehetőségeket

Gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok:

- A területen bányák, anyagnyerőhelyek nyitása, valamint a meglévő illegális helyek használata nem kívánatos, az ökológiai hálózat magterület és folyosó övezetében új külszíni bányatelek nyitása, meglévő bővítése tilos.
- Új épület és építmény létesítése csak a közösségi jelentőségű élőhelyek területén kívül lehetséges.
- Gépjármű közlekedés csak az arra kijelölt utakon elsősorban a gazdálkodáshoz közvetlenül kapcsolódó mértékben kívánatos. Az egyéb jogosultak (pl. vízügyi munkavégzés) gépjármű közlekedés során a jelölő és hazai jogszabályok által védett értékekben kárt nem okozhatnak. Az illegális gépjármű-közlekedés fokozottabb ellenőrzése javasolt a kritikus időszakokban.
- A terület széleinél figyelmeztető, információs tábla állítása javasolt, mely mutatja a védett és Natura 2000 terület határait, az ott tartózkodásra vonatkozó legfontosabb szabályokat, röviden ismerteti a terület jelentőségét, látnivalóit.
- A területet az inert és lakossági hulladéktól mentesíteni kell.
- A területen áthúzódó nagyfeszültségű villanyvezetékek fenntartása során előzetesen egyeztetni szükséges a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság munkatársaival. A biztonsági sávok fenntartó kezelése nem károsíthatja a jelölő élőhelyeket (pl. inváziós fajok vegyszeres kezelés nélküli sarjadzást elősegítő mechanikus visszaszorítása nem javasolt).

Gazdálkodáshoz köthető javaslatok:

Az egyes kezelési egységekhez kötődő élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok minden esetben kizárólag gazdálkodói szándékkal összhangban valósítandók meg.

- Az erdőgazdálkodás során olyan műveléseket kell alkalmazni, amely a lágyszárú özönfajok állományainak kialakulását megakadályozza, szükséges a már meglévő állományok természetlelésének megakadályozása az ültetvény erdőkben.
- A ragadozómadarak fészket tartó és a környezetében lévő fákat véghasználat során megtartani szükséges.

Vadgazdálkodás:

- A tervezési területre nem őshonos vadfaj nem telepíthető.
- A tervezési területen mesterséges vadtenyésztési tevékenység végzése nem megengedett.
- A tervezési területen működtetett etetők, szórók 50 m-es körzetében a használatukból származó gyomosodást évi legalább kétszeri kaszálással szükséges felszámolni.
- A vadászat és vadgazdálkodás következtében keletkező hulladékot (pl. töltényhüvely, zsák, kötözőzsinór, fólia stb.) a vadászatra jogosultnak a vadászterületről folyamatosan el kell távolítani.
- A közösségi jelentőségű jelölő gyepeket a vadászatra jogosultak kötelesek kímélni, gépjárművekkel történő közlekedés céljára az ingatlan-nyilvántartásban szereplő földutakat, és a nemzeti park igazgatósággal előzetesen egyeztetett egyéb utakat lehet igénybe venni.
- Agyaggalamb-lövészetet a közösségi jelentőségű jelölő gyepek területén nem megengedett tartani.
- A tervezési területen a vadlétszámot a terület természetes vadeltartó képességének szintjén kell tartani, hogy a gyepterületekben, erdőfelújításokban mennyiségi vadkár ne keletkezzen.
- Az alföldi körülmények között a tölgymakk terjesztésében jelentős szerepet játszó szajkó (*Garrulus glandarius*) állományát kímélni szükséges.

Vízgazdálkodás:

Kezelési egységek

A tervekészítés során a teljes kJT-re készült ÁNÉR alapú élőhelytérkép és ez alapján több típusú élőhely is megtalálható a területen. Az azonos kezelést igénylő élőhelyek és élőhelykomplexumok és a reális gazdálkodási lehetőségek alapján az alábbi kezelési egységeket határoltuk le:

- KE1: jó állapotú, nagyobb kiterjedésű gyepek
- KE2: zárvány gyepek
- KE3: nedves gyepek
- KE4: fajgazdag erdők
- KE5: közepes, vagy alacsony természetességű, de őshonos fák alkotta erdők
- KE6: idegenhonos fák ültetvényei
- KE7: fasorok, erdősávok, cserjés szegélyek, völgyaljok
- KE8: vadföldek
- KE9: szántók
- KE10: lakott terület, tanya, gazdaság, üdülő, telephely, roncsterület
- KE11: úthálózat

1.	<u>Kezelési egység kódja, neve: KE1</u> –	<i>Jó állapotú, nagyobb kiterjedésű gyepek</i>
-----------	--	---

Kezelési egység meghatározása:

Jó állapotú, vagy azzá tehető (felhagyott egykori szántók is) egybefüggő, száraz, nagyobb kiterjedésű gyepek, cserjésedett gyepek, melyek mérsékelt legeltetéssel jó természetességi állapotba hozhatók, vagy azon tarthatók, egykori cserjésedett fáslegelő foltok is beletartoznak (célállapot H3a, H5a). A dombhátak és oldalakban kialakult, nagy száraz gyepek által közrefogott kisebb vízfolyások mentén kialakult nedvesebb élőhelysávokat is ide soroltuk.

Érintett védett természeti terület:	Pákozdi ingókövek országos jelentőségű TT Meleg-hegyi Gránitsziklák TT Pázmándi Kvarcitsziklák TT
-------------------------------------	---

Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

Érintett ÁNÉR élőhelyek:	B1a – Nem tőzegképző nádasok, gyékényesek és tavikákások D34 – Mocsárrétek G3 – Nyílt szilikátsziklagyepek és törmelékletjők H3a – Köves talajú lejtősztyepek OA – Jellegtelen fátlan vizes élőhelyek OB – Jellegtelen üde gyepek OC – Jellegtelen száraz-félszáraz gyepek OF – Magaskórós ruderalis gyomnövényzet OG – Taposott gyomnövényzet és ruderalis iszapnövényzet
--------------------------	--

P1 –Őshonos fafajú fiatalosok
 P2b – Galagonyás-kökényes-borókás száraz cserjések
 P45 – Fáslegelők, fáskaszálók,
 legelőerdők, gesztenyeligetek
 RA – Őshonos fajú facsoportok, fasorok, erdősávok
 RC – Őshonos fafajú keményfás jellegtelen erdők
 RDb – Őshonos lombos fafajokkal elegyes
 idegenhonos lombos és vegyes erdők
 S1 – Ültetett akácok
 S4 – Ültetett erdei- és feketefenyvesek
 S6 – Nem őshonos fafajok spontán állományai
 S7 – Nem őshonos fajú facsoportok, erdősávok
 és fasorok
 T10 – Fiatal parlag és ugar
 U6 – Nyitott bányafelületek

Érintett Natura 2000 élőhelyek:

6190 – Pannon sziklagyepek
 6240* – Pannon lejtősztyepppek és sziklafüves lejtők
 6250* – Síksági pannon löszsztyepppek
 6440 – Ártéri mocsárrétek

Érintett közösségi jelentőségű fajok:

Cerambyx cerdo
 Lucanus cervus
 Lignoptera fumidaria

Érintett egyéb kiemelt fajok:

Bombina bombina
Eriogaster catax
Formica rufa
Galanthus nivalis
Lacerta viridis
Merops apiaster
Parnassius mnemosyne
Rana dalmatina
Saga pedo
Spermophilus citellus

Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

A kezelési egység területén jelenlévő Natura 2000 élőhelyek és közösségi jelentőségű fajok, illetve kiemelt fajok védelme érdekében kiemelten fontos a legeltetés megfelelő természetvédelmi szabályozása. A gyepekben jelen levő idegenhonos cserjés és fás állományok visszaszorítása szükséges a jelölő élőhelyek megóvása érdekében, míg őshonos cserjék és őshonos méretes fák hagyása javasolt. Ezeken a területeken az inváziós növényfajok (az egész Natura területre jellemzően - akác, bálványfa, ezüstfa) kiterjedten vannak jelen, így visszaszorításuk kiemelten fontos, vegyszeres kezelések azonban kerülendőek.

Mezőgazdálkodáshoz köthető javaslatok:

-

-
-

Erdőgazdálkodáshoz köthető javaslatok:

-
-
-

Vadgazdálkodáshoz köthető javaslatok:

- vadgazdálkodási szempontból a legfontosabb elérendő cél a nagyvadállomány nagyságának visszaszorítása, természetvédelmi kárt nem okozó szintre csökkentése (taposás, túrás)
- a kezelési egység területén szórót, sózót, mesterséges dagonyát, vadföldet csak Natura 2000 jelölő élőhelyen kívül javasolt elhelyezni

-

Vízgazdálkodáshoz köthető javaslatok:

-
-
-

Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok:

a. Kötelezően betartandó előírások:

- Natura 2000 kijelölés alatt álló területek esetében az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004 (X.8.) Kormányrendelet, valamint a valamint a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18) Kormányrendelet előírásait kell betartani.
- Erdőterületekre vonatkozóan be kell tartani az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény végrehajtásáról szóló 61/2017. (XII. 21.) FM rendelet, valamint a 2016. évi körzeti erdőtervezésre vonatkozó tervezési alapelvekről, valamint az erdőgazdálkodás tartamosságát és fejlesztését szolgáló körzeti erdőtervezési keretértékekről szóló 69/2016. (X. 14.) FM rendeletet és a Mezőföldi erdőtervezési körzet erdőtervét.

b. Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok:

Kód	Gyepterületekre vonatkozó előírás-javaslatok
GY01	Felülvetés nem megengedett.
GY02	Vegyszeres gyomirtás nem megengedett.
GY08	Dobkaszó és talaj meghajtású rendszóró, rendkezelő használata nem megengedett.
GY09	Fogasolás nem megengedett.
GY10	Tárcsázás nem megengedett.
GY11	Hengerezés nem megengedett.
GY12	Gyepszellőztetés nem megengedett.
GY13	Kiszántás nem megengedett.
GY14	Felázott talajon munkavégzés nem megengedett.
GY15	Tűzpázták létesítése nem megengedett.
GY19	Legeltetéssel és szükség esetén tisztító kaszálással történő hasznosítás.
GY23	A felhalmozódott fűavar eltávolítása.

GY24	A gyepek természetvédelmi szempontú égetéhez engedély csak a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság hozzájárulása alapján kérhető.
GY26	Inváziós fásszárúak mechanikus irtása.
GY28	A gyepek cserjésedésének megakadályozása, azonban a szórtan jelentkező őshonos cserjék megőrzése.
GY29	Cserjeirtás csak szeptember 1. és február 28. közötti időszakban lehetséges.
GY30	A természetes gyepekben az őshonos, méretes fák (30 cm törzsátmérő felett) és a vadgyümölcsök (törzsátmérő megjelölése nélkül) megőrzése.
GY31	A cserjeirtás megkezdésének időpontját legalább 5 nappal korábban írásban a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóságnak be kell jelenteni, valamint a meghagyásra szánt cserjéket cserjefoltokat a működési terület szerint érintett NPI-gal egyeztetni kell.
GY32	A működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság általi kijelölésüket követően a fajgazdag, vagy védett fajokat tartalmazó cserjés foltokat nem szabad eltávolítani.
GY33	A gyepterületen előforduló őshonos hagyasfák, hagyasfa csoportok (delelő fák), valamint cserjés foltok meghagyása.
GY40	Legeltetési sűrűség 0,2-0,4 állategység/ha.
GY59	Legeltetési terv készítése és egyeztetése szükséges a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal.
GY67	Legeltethető állatfaj: szarvasmarhafélék.
GY68	Legeltethető állatfaj: juh.
GY104	Tisztító kaszálás csak az inváziós gyomnövényekkel fertőzött foltokon lehetséges.
GY109	A lekaszált inváziós növények eltávolítása a területről a kaszálást követő 30 napon belül.
GY111	A tisztító kaszálás legkorábbi időpontja: október 1.
GY116	A területen trágyadepónia, széna és szalmakazlak nem helyezhetők el.
Kód	Erdőterületekre vonatkozó előírás-javaslatok
E69	A környező gyepterületek védelme érdekében az idegenhonos fafajok alkotta állományok terjeszkedésének megakadályozása.
E72	Lehetőség szerint mechanikai módszerek (pl. kézi cserjeirtás, száruzás, kaszálás) alkalmazandók agresszívan terjedő fajok visszaszorítására.
Kód	Vadgazdálkodási előírás-javaslatok
VA01	Szóró, sózó vagy etetőhely a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetett helyszínen alakítható ki.

6. táblázat: KE1 kezelési egységre vonatkozó önkéntesen vállalható előírás-javaslatok

Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:**Kezelési javaslatok indoklása:**

2. **Kezelési egység kódja, neve: KE2 - Zárvány gyepek**

Kezelési egység meghatározása:

Kis kiterjedésű lösz, vagy gránitmorzsalékos aljzatú gyepfoltok erdővel körbefogva Olyan fajszegény, erősen cserjésedett, vagy cserjésedő, erdősedő foltokat is ide kerültek besorolásra, ahol az élőhely szomszédságában fajgazdag gyep van, és az erdőtelepítés sikertelenül zajlik.

Érintett védett természeti terület: Pákozdi ingókövek országos jelentőségű TT
Gyapjaszsák és környéke TT
Meleg-hegyi Gránitsziklák TT

Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

Érintett ÁNER élőhelyek: H3a – Köves talajú lejtősztyepek
H4 – Erdőssztyeprétek, félszáraz irtásrétek, száraz magaskórósok
H5a – Löszgyepek, kötött talajú sztyeprétek
M7 – Sziklai cserjések
M8 – Száraz-félszáraz erdő- és cserjés szegélyek
OB – Jellegtelen üde gyepek
OC – Jellegtelen száraz-félszáraz gyepek
P2b – Galagonyás-kökényes-borókás száraz cserjések
P45 – Fáslegelő, fáskaszálók, legelőerdők, gesztenyeligetek
P7 – Hagyományos fajtájú, extenzíven művelt gyümölcsösök
RC – Őshonos fafajú keményfás jellegtelen erdők
S6 – Nem őshonos fafajok spontán állományai
T9 – Kiskertek
T10 – Fiatal parlag és ugar
U7 – Homok-, agyag-, tőzeg- és kavicsbányák, digó- és kubikgödrök, mesterséges löszfalak

Érintett Natura 2000 élőhelyek: 40A0 – Kontinentális cserjések
6210* – Szálkaperjés-rozsnokos xero-mezofil gyepek
6240* – Pannon lejtősztyepek és sziklafüves lejtők
6250* – Síksági pannon löszsztyepek

Érintett közösségi jelentőségű fajok: *Cerambyx cerdo*
Lucanus cervus
Lignoptera fumidaria

Érintett egyéb kiemelt fajok: *Barbastella barbastellus*
Colias chrysotheme
Lacerta viridis
Nyctalus noctula
Parnassius mnemosyne
Pipistrellus pygmaeus
Pipistrellus pipistrellus

Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

Ezek a gyepterületeken a legeltetés nem megoldható, itt az időnkénti cserjeirtással lehet fenntartani a gyepeket és megakadályozni a lassú erdősődést. A fent említett erdősődő foltok esetében a célállapot az őshonos fák meghagyásával egy erdő-sztyep állapot lenne.

Mezőgazdálkodáshoz köthető javaslatok:

-
-
-

Erdőgazdálkodáshoz köthető javaslatok:

-
-
-

Vadgazdálkodáshoz köthető javaslatok:

- vadgazdálkodási szempontból a legfontosabb elérendő cél a nagyvadállomány nagyságának visszaszorítása, természetvédelmi kárt nem okozó szintre csökkentése (taposás, túrás)
- a kezelési egység területén szórót, sózót, mesterséges dagonyát, vadföldet csak Natura 2000 jelölő élőhelyen kívül javasolt elhelyezni
-

Vízgazdálkodáshoz köthető javaslatok:

-
-
-

Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok:**a. Kötelezően betartandó előírások:**

- Natura 2000 kijelölés alatt álló területek esetében az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004 (X.8.) Kormányrendelet, valamint a valamint a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18) Kormányrendelet előírásait kell betartani.
- Erdőterületekre vonatkozóan be kell tartani az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény végrehajtásáról szóló 61/2017. (XII. 21.) FM rendelet, valamint a 2016. évi körzeti erdőtervezésre vonatkozó tervezési alapelvekről, valamint az erdőgazdálkodás tartamosságát és fejlesztését szolgáló körzeti erdőtervezési keretértékekről szóló 69/2016. (X. 14.) FM rendeletet és a [Mezőföldi erdőtervezési körzet](#) erdőtervét.

b. Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok:

Kód	Gyepterületekre vonatkozó előírás-javaslatok
GY01	Felülvetés nem megengedett.
GY02	Vegyszeres gyomirtás nem megengedett.
GY08	Dobkaszó és talaj meghajtású rendszodrő, rendkezelő használata nem megengedett.
GY09	Fogasolás nem megengedett.

GY10	Tárcsázás nem megengedett.
GY11	Hengerezés nem megengedett.
GY12	Gyepszellőztetés nem megengedett.
GY13	Kiszántás nem megengedett.
GY14	Felázott talajon munkavégzés nem megengedett.
GY15	Tűzpászták létesítése nem megengedett.
GY23	A felhalmozódott fűavar eltávolítása.
GY24	A gyepek természetvédelmi szempontú égetéhez engedély csak a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság hozzájárulása alapján kérhető.
GY26	Inváziós fásszárúak mechanikus irtása.
GY28	A gyepek cserjésedésének megakadályozása, azonban a szórtan jelentkező őshonos cserjék megőrzése.
GY29	Cserjeirtás csak szeptember 1. és február 28. közötti időszakban lehetséges.
GY30	A természetes gyepekben az őshonos, méretes fák (30 cm törzsátmérő felett) és a vadgyümölcsök (törzsátmérő megjelölése nélkül) megőrzése.
GY31	A cserjeirtás megkezdésének időpontját legalább 5 nappal korábban írásban a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóságnak be kell jelenteni, valamint a meghagyásra szánt cserjéket cserjefoltokat a működési terület szerint érintett NPI-gal egyeztetni kell.
GY32	A működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság általi kijelölésüket követően a fajgazdag, vagy védett fajokat tartalmazó cserjés foltokat nem szabad eltávolítani.
GY33	A gyepterületen előforduló őshonos hagymafák, hagymásfa csoportok (delelő fák), valamint cserjés foltok meghagyása.
Kód	Erdőterületekre vonatkozó előírás-javaslatok
E69	A környező gyepterületek védelme érdekében az idegenhonos fafajok alkotta állományok terjeszkedésének megakadályozása.
E72	Lehetőség szerint mechanikai módszerek (pl. kézi cserjeirtás, szárzúzás, kaszálás) alkalmazandók agresszívan terjedő fajok visszaszorítására.
Kód	Vadgazdálkodási előírás-javaslatok
VA01	Szóró, szózó vagy etetőhely a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetett helyszínen alakítható ki.

7. táblázat: KE2 kezelési egységre vonatkozó önkéntesen vállalható előírás-javaslatok

Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

Kezelési javaslatok indoklása:

3. Kezelési egység kódja, neve: KE3 – Nedves gyepek

Kezelési egység meghatározása:

Nedves gyepek, kaszálók, mocsarak, a Császár víz mentén helyenként kissé szikes jelleget is mutató, nedvesebb gyepek, cserjésedő mocsarak.

Érintett védett természeti terület: A kezelési egység nem érint védett természeti területet

Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

Érintett ÁNÉR élőhelyek: B1a – Nem tőzegképző nádasok, gyékényesek és tavikákások
 B5 – Nem zsombékoló magassárrétek
 D34 – Mocsárrétek
 OA – Jellegtelen fátlan vizes élőhelyek
 OB – Jellegtelen üde gyepek
 OF – Magaskórós ruderalis gyomnövényzet
 P8 – Vágásterületek
 S6 – Nem őshonos fafajok spontán állományai

Érintett Natura 2000 élőhely: 1530* – Pannon szikesek
 6440 – Ártéri mocsárrétek
 6510 – Sík- és dombvidéki kaszálórétek

Érintett közösségi jelentőségű fajok: A kezelési egység területén nem ismert közösségi jelentőségű faj

Érintett egyéb kiemelt fajok: **Lycaena dispar**

Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

Ezüstfával fertőzött területeken a faj kiirtása, füzes részek részleges meghagyása lenne optimális. Természetessége alacsony ezeknek a területeknek, így a mozaikos kaszálás, esetleg legeltetés (szarvasmarhával a nem vízállásos részeken), cserje és nádas foltok meghagyása sokat javíthat a természetességen.

Mezőgazdálkodáshoz köthető javaslatok:

-
-
-

Erdőgazdálkodáshoz köthető javaslatok:

-
-
-

Vadgazdálkodáshoz köthető javaslatok:

- vadgazdálkodási szempontból a legfontosabb elérendő cél a nagyvadállomány nagyságának visszaszorítása, természetvédelmi kárt nem okozó szintre csökkentése (taposás, túrás)
- a kezelési egység területén szórót, sózót, mesterséges dagonyát, vadföldet csak Natura 2000 jelölő élőhelyen kívül javasolt elhelyezni

Vizgádkodáshoz köthető javaslatok:

-
-
-

Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok:

a. Kötelezően betartandó előírások:

- Natura 2000 kijelölés alatt álló területek esetében az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004 (X.8.) Kormányrendelet, valamint a valamint a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18) Kormányrendelet előírásait kell betartani.
- Erdőterületekre vonatkozóan be kell tartani az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény végrehajtásáról szóló 61/2017. (XII. 21.) FM rendelet, valamint a 2016. évi körzeti erdőtervezésre vonatkozó tervezési alapelvekről, valamint az erdőgazdálkodás tartamosságát és fejlesztését szolgáló körzeti erdőtervezési keretértékekről szóló 69/2016. (X. 14.) FM rendeletet és a [Mezőföldi erdőtervezési körzet](#) erdőtervét.

b. Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok:

Kód	Gyepterületekre vonatkozó előírás-javaslatok
GY01	Felülvetés nem megengedett.
GY02	Vegyszeres gyomirtás nem megengedett.
GY08	Dobkaszó és talaj meghajtású rendszó, rendkezelő használata nem megengedett.
GY09	Fogasolás nem megengedett.
GY10	Tárcsázás nem megengedett.
GY11	Hengerezés nem megengedett.
GY12	Gyepszellóztetés nem megengedett.
GY13	Kiszántás nem megengedett.
GY14	Felázott talajon munkavégzés nem megengedett.
GY15	Tűzpázták létesítése nem megengedett.
GY17	Cserjeirtás nem megengedett.
GY22	Legeltetéssel és/vagy kaszálással történő hasznosítás.
GY23	A felhalmozódott fűavar eltávolítása.
GY24	A gyepek természetvédelmi szempontú égetéhez engedély csak a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság hozzájárulása alapján kérhető.
GY26	Inváziós fásszárúak mechanikus irtása.
GY30	A természetes gyepekben az őshonos, méretes fák (30 cm törzsátmérő felett) és a vadgyümölcsök (törzsátmérő megjelölése nélkül) megőrzése.
GY32	A működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság általi kijelölésüket követően a fajgazdag, vagy védett fajokat tartalmazó cserjés foltokat nem szabad eltávolítani.
GY33	A gyepterületen előforduló őshonos hagyasfák, hagyasfa csoportok (delelő fák), valamint cserjés foltok meghagyása.
GY40	Legeltetési sűrűség 0,2-0,4 állategység/ha.

GY59	Legeltetési terv készítése és egyeztetése szükséges a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal.
GY67	Legeltethető állatfaj: szarvasmarhafélék. <i>(Megjegyzés: a nem vízállásos területeken)</i>
GY73	Kaszálás június 30. után lehetséges.
GY80	A gyepet évente csak egyszer lehet kaszálni.
GY91	Mozaikos kaszálás folytatása, egybefüggő kaszált terület nem haladhatja meg az 5 ha-t, vagy a terület 30%-át. A kaszálások között legalább 1 hét teljen el.
GY105	Minden évben tisztító kaszálás elvégzése.
GY107	Az inváziós gyomok virágzásban történő kaszálása.
GY109	A lekaszált inváziós növények eltávolítása a területről a kaszálást követő 30 napon belül.
GY111	A tisztító kaszálás legkorábbi időpontja: október 1.
GY116	A területen trágyadepónia, széna és szalmakazlak nem helyezhetők el.
Kód	Erdőterületekre vonatkozó előírás-javaslatok
Kód	Vadgazdálkodási előírás-javaslatok
VA01	Szóró, sózó vagy etetőhely a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetett helyszínen alakítható ki.

8. táblázat: KE3 kezelési egységre vonatkozó önkéntesen vállalható előírás-javaslatok

Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

Kezelési javaslatok indoklása:

4. Kezelési egység kódja, neve: KE4 – Fajgazdag erdők

Kezelési egység meghatározása:

Fajgazdag erdő, erdő-gyep mozaikok, meredek, erodált talajú mészkerülő tölgyesek (ha fajszegények, akkor is). Nadapi csillagvirág erdőfoltja is ide tartozik. A völgyalji, Velencei-hegységben általánosan igen fajszegény gyertyános-tölgyesek közül azok kerültek még ide, ahol még fellelhető a hóvirág és esetleg erdei orchidea populációk (melyek már nagyon ritkák a hegységben).

Érintett védett természeti terület: Pákozdi ingókövek országos jelentőségű TT
Gyapjaszsák és környéke TT
Meleg-hegyi Gránitsziklák TT
Pákozdi Zsivány barlang

Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

Érintett ÁNÉR élőhelyek:

C1 – Forrásgyepek
 H5a – Lössgyepek, kötött talajú sztyeprétek
 I4 – Árnyéktűrő nyílt sziklanövényzet
 K1a – Gyertyános–kocsányos tölgyesek
 K2 – Gyertyános–kocsánytalan tölgyesek
 L1 – Mész- és melegkedvelő tölgyesek
 L2a – Cseres–kocsánytalan tölgyesek
 L2x – Hegylábi zárt erdőssztyep tölgyesek
 L4a – Zárt mészkérülő tölgyesek
 L4b – Nyílt mészkérülő tölgyesek
 M1 – Molyhos tölgyes bokorerdők
 M2 – Nyílt lösztölgyesek
 P1 – Óshonos fafajú fiatalosok
 P2b – Galagonyás–kökényes–borókás száraz cserjések
 P45 – Fáslegelő, fáskaszálók,
 legelőerdők, gesztenyeligetek
P5 – Gesztenyeligetek
 P8 – Vágásterületek
 RB – Óshonos fafajú puhafás jellegtelen
 vagy pionír erdők
 RC – Óshonos fafajú keményfás jellegtelen erdők
 RDb – Óshonos lombos fafajokkal elegyes
 idegenhonos lombos és vegyes erdők
 S4 – Ültetett erdei- és feketefenyvesek
 U7 – Homok-, agyag-, tőzeg- és kavicsbányák,
 digó- és kubikgödrök, mesterséges löszfalak

Érintett Natura 2000 élőhelyek:

6240* – Pannon lejtőssztyepppek és sziklafüves lejtők
 6250* – Síksági pannon löszsztyepppek
 91G0* – Pannon gyertyános–tölgyesek
 91H0* – Pannon molyhos tölgyesek
 91I0* – Euro–szibériai erdőssztyepp–tölgyesek
 91M0 – Pannon cseres–tölgyesek
9260 – Gesztenyeligetek

Érintett közösségi jelentőségű fajok:

Cerambyx cerdo
 Euplagia quadripunctaria
 Lucanus cervus
 Lignyoptera fumidaria

Érintett egyéb kiemelt fajok:

Athene noctua
Bolbelasmus unicornis
Dioszeghyana schmidtii
Elaphe longissima
Eriogaster catax
Formica rufa
Galanthus nivalis
Lycaena dispar

Merops apiaster
Nycticorax nycticorax
Parnassius mnemosyne
Pernis apivorus
Rana dalmatina
Zerynthia polyxena

Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

A kezelési egységben az erdőgazdálkodás minimalizálása, vagy megszüntetése tudná fenntartani és esetleg a nem túl jó természetességi állapotokat javítani. Mint ahogy szinte a site teljes területén, itt is az inváziós fajokat féken kell tartani.

Mezőgazdálkodáshoz köthető javaslatok:

-
-
-

Erdőgazdálkodáshoz köthető javaslatok:

- természetkímélő erdőgazdálkodási módok alkalmazása, elegyfajok védelme
- a fajgazdagabb, valamint a meredek kiettségű erdőfoltok rezervátum jellegű hasznosítása, vagyis a gazdálkodás minimalizálása, vagy teljes megszüntetése

Vadgazdálkodáshoz köthető javaslatok:

- vadgazdálkodási szempontból a legfontosabb elérendő cél a nagyvadállomány nagyságának visszaszorítása, természetvédelmi kárt nem okozó szintre csökkentése (rágás, taposás, túrás)
- vadászati létesítmény csak a jelölő fajokat nem veszélyeztető módon helyezhető el; csak a természetvédelmi kezelővel egyeztetett helyen és módon
- vadföldek kialakítása, vad kibocsátás és zárt téri vadtartás nem megengedett; mesterségesen kialakított dagonyák létrehozását kerülni kell

Vízgazdálkodáshoz köthető javaslatok:

-
-
-

Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok:

a. Kötelezően betartandó előírások:

- Natura 2000 kijelölés alatt álló területek esetében az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004 (X.8.) Kormányrendelet, valamint a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18) Kormányrendelet előírásait kell betartani.
- Erdőterületekre vonatkozóan be kell tartani az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény végrehajtásáról szóló 61/2017. (XII. 21.) FM rendelet, valamint a 2016. évi körzeti erdőtervezésre vonatkozó tervezési alapelvekről, valamint az erdőgazdálkodás tartamosságát és fejlesztését szolgáló körzeti erdőtervezési

keretértékekről szóló 69/2016. (X. 14.) FM rendeletet és a [Mezőföldi erdőtervezési körzet](#) erdőtervét.

b. Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok:

Kód	Gyepterületekre vonatkozó előírás-javaslatok
Kód	Erdőterületekre vonatkozó előírás-javaslatok
E03	A közösségi jelentőségű élőhelyek vagy fajok megőrzése érdekében – az erdőterület erre alkalmas erdőrészeiben a folyamatos erdőborítást biztosító átmeneti, örökerdő vagy faanyagtermelést nem szolgáló üzemmódra való áttérés.
E04	Közösségi jelentőségű élőhelyek és fajok populációinak, továbbá a természetes és természetszerű erdők 100 m-es körzetében idegenhonos fafajok telepítésének korlátozása.
E05	Erdészeti szempontból tájidegen fafajok erdőtelepítésben való alkalmazásának mellőzése.
E06	Idegenhonos fafajok telepítésének mellőzése.
E07	Intenzíven terjedő idegenhonos fafajok erdőtelepítésben való alkalmazásának mellőzése.
E09	
E10	Meghatározott erdőrészekben az élőhelyek és fajok védelme érdekében teljes érintetlenség biztosítása az inváziós növényfajok eltávolítására vonatkozó tevékenység kivételével.
E12	A tisztások fátlan állapotban tartása, tisztásként való további nyilvántartása.
E16	A gyéritések és véghasználatok során legalább 5 m ³ /ha álló és/vagy fekvő holtfa jelenlétének biztosítása.
E18	A ritka fajhoz tartozó, vagy odvas, vagy böhöncös, vagy idős vagy más okból értékes faegyedek kijelölése és megőrzése az elő- és véghasználatok során.
E21	Az erdőrészetben megjelölt mikroélőhelyen legalább 10 m ³ /ha, az egyes törzsek legvékonyabb részén többségében legalább 20 cm átmérőt elérő álló és/vagy fekvő holtfa folyamatos fenntartása.
E22	Az erdőrészetben megjelölt mikroélőhelyen legalább 10 m ³ /ha, kifejezetten vastag (többségében 30 cm mellmagassági átmérő feletti) odvas, böhönc, fészkelő- és bűvőhelynek alkalmas élő fák kijelölése és folyamatos fenntartásának biztosítása.
E23	A kijelölt egyéb részletek (tisztás, cserjés, erdei vízfolyás és tó, kopár) részleges vagy teljes háborítatlanságának biztosítása.
E25	Erdészeti termékek szállításának, faanyag közelítésének korlátozása gyepterületen, tisztáson (a közösségi jelentőségű élőhelyek és fajok védelme érdekében).
E26	Az előhasználatok során az elegyfa fajok alsó és felső lombkorona szintben hagyása, fenntartása, lehetőség szerint a természetes erdőtársulásra/közösségi jelentőségű élőhelyre jellemző összetételben, mennyiségben és többé-kevésbé egyenletes eloszlásban.
E27	A természetes erdőtársulás/közösségi jelentőségű élőhely megfelelő állomány szerkezetének kialakítása érdekében a nevelővágások során az alsó lombkorona- és a cserjeszint kialakítása, a kialakult szintek megfelelő záródásának fenntartása.
E28	Természetes-, természetszerű- és származék természetességi állapotú erdőkben a nevelővágások során az idegenhonos fa- és cserjefajok egyedszámának minimális szintre szorítása, illetve lehetőség szerinti teljes eltávolítása.
E31	A nevelővágások során az intenzíven terjedő fafajok teljes mértékű eltávolítása.
E32	Örökerdő üzemmódra való áttérés.
E33	Természetes, természetszerű és származék erdőkben a tarvágás mellőzése.
E36	Az adott erdőrészetben véghasználat esetén szálalóvágás alkalmazása.
E40	A fakitermelés és anyagmozgatás során az erdőrészet területén a talaj védelme érdekében kerülendő a 20 cm-nél mélyebb közelítési, illetve vonszolási nyom kialakulása. A tő- és törzsszerűlés ne haladja meg az 5%-ot.
E51	Felújítás tájhozonyos fafajokkal, illetve célállománnyal.
E54	Idegenhonos fafajú faállomány szerkezetátalakítása.
E57	Az erdőfelújításban, pótlásban, állománykiegészítésben kizárólag tájhozonyos fafaj alkalmazása.
E58	Az erdőfelújítások során a természetes erdőtársulásnak megfelelő elegyfajok biztosítása.

E62	Az idegenhonos és tájidegen fafajú faállományok véghasználata és felújítása során a természetes cserje- és lágyszárú szint kímélete, valamint a talajtakaró megóvása.
E64	Az idegenhonos és tájidegen fafajú erdők véghasználata során a tájhonos fafajok egyedeinek meghagyása (az alsó- és lehetőség szerint a cserjeszintben is).
E69	A környező gyepterületek védelme érdekében az idegenhonos fafajok alkotta állományok terjeszkedésének megakadályozása.
E70	Az intenzíven terjedő növényfajok elleni vegyszer használata a következő előírások mellett: <ul style="list-style-type: none"> • Az ellenőrizhetőség biztosítása érdekében a vegyszerbe minden esetben színező anyag keverése. • Javasolt alkalmazási idő: lágyszárú: május-június, fás szárú: augusztus-szeptember. • Alkalmazás – a fás szárú fajok visszaszorítása érdekében – kéregre kenéssel, tuskóecseteléssel, fainjektálással, nem légi úton történő permetezéssel, ártéren – a gyalogakác kivételével – fainjektálással. • Az alkalmazható szerek lehetőleg környezetbarát, gyorsan felszívódó hatóanyagúak, szelektív kijuttatásra alkalmasak legyenek, melyek levélen vagy kambiumon keresztül felszívódnak és a növény sarjadásmentes irtását biztosítják. • Erdészeti felhasználásra engedélyezett készítmények alkalmazása (az engedélyokiratban foglalt módon, az egyéb vonatkozó jogszabályi előírások betartásával, a kijuttatáshoz szükséges hatósági engedélyek birtokában). • Megfelelő vastagságú egyedek esetében injektálás, kéreghántás vagy levágás után a vágásfelület pontpermetezése, illetve kenése útján alkalmazható vegyszer. • Vékonyabb egyedek, illetve korábbi kezelés után kihajtó sarjak esetében levélen felszívódó gyomirtó alkalmazása, csöppenésmentes kijuttatással.
E72	Lehetőség szerint mechanikai módszerek (pl. kézi cserjeirtás, száruzás, kaszálás) alkalmazandók agresszívan terjedő fajok visszaszorítására.
E75	Kártevők elleni védekezésnél kímélő technológiák és célirányos kijuttatás (területi lokalizáció, időszak megválasztása: élekciklushoz kötött kijuttatás) alkalmazása.
E76	Erdőszyepp-erdők füves részeinek fenntartó kezelése.
E84	Fakitermelés tervezése során az érintett erdőrészeket korosztály-eloszlásának javítása. Térben változó erélyű nevelővágások végzése, az alsó szint és az átlagkornál fiatalabb egyedek kímélete.
E85	A hagyásfák, hagyásfacsoportok fenntartása a fák természetes pusztulásáig.
E86	A letermelt faanyag április 30-ig történő elszállítása a xilofág rovarfajok védelme érdekében.
E97	Kártevők elleni védekezésnél biológiai módszerek (feromoncsapdák, elterelő anyagok) alkalmazása.
Kód	Vadgazdálkodási előírás-javaslatok
VA01	Szóró, szózó vagy etetőhely a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetett helyszínen alakítható ki.
VA02	Ameddig a vadállomány nagysága nem éri el azt a szintet, hogy kerítés nélkül is biztosítható legyen a felújítás sikeressége, addig a felújítás területét lehetőség szerint be kell keríteni. A kerítéseket legkésőbb az utolsó tisztítási munka elvégzését követő egy éven belül le kell bontani.

9. táblázat: KE4 kezelési egységre vonatkozó önkéntesen vállalható előírás-javaslatok

Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

Kezelési javaslatok indoklása:

5. **Kezelési egység kódja, neve: KE5** – ***Közepes, vagy alacsony természetességű, de őshonos fák alkotta erdők***

Kezelési egység meghatározása:

- Erdők, melyekben törekedve a tarvágásos gazdálkodásról a lék- vagy szálaló gazdálkodásra való áttérésre a gazdasági hasznosítás megengedhető. Ezen erdő jó része hosszabb távon az erdő-gyep mozaikok felé tart.

Azokat az alacsony természetességi állapotú erdők is ide tartoznak, melyekben az idegenhonos fák jelenleg akár dominálhatnak is (akác, ostorfa, fenyő; RDa, RDb), de száraz termőhelyi adottságokból kifolyólag pusztulásuk megfigyelhető, így lehetőség adódik az őshonos fák alkotta erdők, esetleg erdő-gyep mozaikok kialakulására/kialakítására.

Az idegenhonos fák által spontán előzönlött területeket (általában mély, eróziós árkok, horhosok és környékének akáccal, ostorfával, ezüsfával, esetleg bálványfával, S6), melyek nem telepítéssel, ültetvényként vannak jelen a területen, ugyancsak ebbe a kategóriába kerültek, mert elegyként jelenleg is jelen vannak az őshonos fafajok (leggyakrabban a mezei juhar), de az inváziós fajok lecserélése elkerülhetetlen. Azokat a tarvágásokat is ide kerültek besorolásra, ahol nem akác véghasználata történt.

Érintett védett természeti terület: Pákozdi ingókövek országos jelentőségű TT
Gyapjaszsák és környéke TT
Meleg-hegyi Gránitsziklák TT
Pázmándi Kvarcitsziklák TT
Iovasberényi Szűzvár földvár
Pákozdi Pákozdvár földvár

Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

Érintett ÁNÉR élőhelyek: K1a – Gyertyános-kocsányos tölgyesek
K2 – Gyertyános-kocsánytalan tölgyesek
L1 – Mész- és melegkedvelő tölgyesek
L2a – Cseres-kocsánytalan tölgyesek
L2x – Hegylábi zárt erdőssztyep tölgyesek
L4a – Zárt mészkérülő tölgyesek
L4b – Nyílt mészkérülő tölgyesek
P1 – Őshonos fafajú fiatalosok
P2b – Galagonyás-kökényes-borókás száraz cserjések
P3 – Újjonnan létrehozott, őshonos vagy idegenhonos fafajú fiatal erdőszítés
P8 – Vágásterületek
RA – Őshonos fajú facsoportok, fasorok, erdőszávok
RB – Őshonos fafajú puhafás jellegtelen vagy pionír erdők

RC – Őshonos fafajú keményfás jellegtelen erdők
 RDa – Őshonos lombos fafajokkal elegyes
 fenyves származékerdők
 RDb – Őshonos lombos fafajokkal elegyes
 idegenhonos lombos és vegyes erdők
 S1 – Ültetett akácok
 S2 – Nemesnyárasok
 S3 – Egyéb tájidegen lombos erdők
 S4 – Ültetett erdei- és feketefenyvesek
 S6 – Nem őshonos fafajok spontán állományai

Érintett Natura 2000 élőhelyek:

6240* – Pannon lejtősztyepppek és sziklafüves lejtők
 91G0* – Pannon gyertyános-tölgyesek
 91H0* – Pannon molyhos tölgyesek
 91I0* – Euro-szibériai erdőssztyepp-tölgyesek
 91M0 – Pannon cseres-tölgyesek

Érintett közösségi jelentőségű fajok:

Cerambyx cerdo
Cucujus cinnaberinus
Euplagia quadripunctaria
Lignyoptera fumidaria
Lucanus cervus

Érintett egyéb kiemelt fajok:

Athene noctua
Barbastella barbastellus
Bolbelasmus unicornis
Bombina bombina
Colias chrysotheme
Coronella austriaca
Dioszeghyana schmidtii
Elaphe longissima
Eriogaster catax
Formica rufa
Galanthus nivalis
Lacerta viridis
Lycaena dispar
Merops apiaster
Myotis alcathoe
Myotis bechsteinii
Myotis mystacinus
Myotis nattereri
Nyctalus leisleri
Nyctalus noctula
Nycticorax nycticorax
Parnassius mnemosyne
Pernis apivorus

Pipistrellus kuhlii
Pipistrellus pipistrellus
Pipistrellus pygmaeus
Rana dalmatina
Saga pedo
Spermophilus citellus
Zerynthia polyxena
Zygaena laeta

Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

Cél a tarvágásos gazdálkodásról a lék- vagy szálaló gazdálkodásra való áttérés. Jelentős a terület inváziós fajok általi fertőzöttsége (akác, bálványfa, ezüstfa, ostorfa). Ezek irtása kiemelt fontosságú.

Mezőgazdálkodáshoz köthető javaslatok:

-
-
-

Erdőgazdálkodáshoz köthető javaslatok:

- tarvágásos gazdálkodásról a lék- vagy szálaló gazdálkodásra való áttérés
- holtfa meghagyása fontos lenne
- a csertölgy dominanciájának a megtartása mellett az elegyfák meghagyása, felhozása, arányuk növelése szükséges. (L2x-nek megfelelően)
- inváziós fajok lecserélése

Vadgazdálkodáshoz köthető javaslatok:

- vadgazdálkodási szempontból a legfontosabb elérendő cél a nagyvadállomány nagyságának visszaszorítása, természetvédelmi kárt nem okozó szintre csökkentése (rágás, taposás, túrás)
- vadászati létesítmény csak a jelölő fajokat nem veszélyeztető módon helyezhető el; csak a természetvédelmi kezelővel egyeztetett helyen és módon
- vadföldek kialakítása, vad kibocsátás és zárt téri vadtartás nem megengedett; mesterségesen kialakított dagonyák létrehozását kerülni kell

Vízgazdálkodáshoz köthető javaslatok:

-
-
-

Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok:

a. Kötelezően betartandó előírások:

- Natura 2000 kijelölés alatt álló területek esetében az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004 (X.8.) Kormányrendelet, valamint a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18) Kormányrendelet előírásait kell betartani.

- Erdőterületekre vonatkozóan be kell tartani az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény végrehajtásáról szóló 61/2017. (XII. 21.) FM rendelet, valamint a 2016. évi körzeti erdőtervezésre vonatkozó tervezési alapelvekről, valamint az erdőgazdálkodás tartamosságát és fejlesztését szolgáló körzeti erdőtervezési keretértékekről szóló 69/2016. (X. 14.) FM rendeletet és a [Mezőföldi erdőtervezési körzet](#) erdőtervét.

b. Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok:

Kód	Gyepterületekre vonatkozó előírás-javaslatok
Kód	Erdőterületekre vonatkozó előírás-javaslatok
E04	Közösségi jelentőségű élőhelyek és fajok populációinak, továbbá a természetes és természetszerű erdők 100 m-es körzetében idegenhonos fafajok telepítésének korlátozása.
E05	Erdészeti szempontból tájidegen fafajok erdőtelepítésben való alkalmazásának mellőzése.
E06	Idegenhonos fafajok telepítésének mellőzése.
E07	Intenzíven terjedő idegenhonos fafajok erdőtelepítésben való alkalmazásának mellőzése.
E09	A fakitermeléshez és anyagmozgatáshoz szükséges közelítő nyomok csak a közösségi jelentőségű fajok és élőhelyek védelmének figyelembe vételével.
E12	A tisztások fátlan állapotban tartása, tisztásként való további nyilvántartása.
E16	A gyérítések és véghasználatok során legalább 5 m ³ /ha álló és/vagy fekvő holtfa jelenlétének biztosítása.
E18	A ritka fajhoz tartozó, vagy odvas, vagy böhöncös, vagy idős vagy más okból értékes faegyedek kijelölése és megőrzése az elő- és véghasználatok során.
E21	Az erdőrészletben megjelölt mikroélőhelyen legalább 10 m ³ /ha, az egyes törzsek legvékonyabb részén többségében legalább 20 cm átmérőt elérő álló és/vagy fekvő holtfa folyamatos fenntartása.
E22	Az erdőrészletben megjelölt mikroélőhelyen legalább 10 m ³ /ha, kifejezetten vastag (többségében 30 cm mellmagassági átmérő feletti) odvas, böhönc, fészkelő- és búvóhelynek alkalmas élő fák kijelölése és folyamatos fenntartásának biztosítása.
E23	A kijelölt egyéb részletek (tisztás, cserjés, erdei vízfolyás és tó, kopár) részleges vagy teljes háborítatlanságának biztosítása.
E25	Erdészeti termékek szállításának, faanyag közelítésének korlátozása gyepterületen, tisztáson (a közösségi jelentőségű élőhelyek és fajok védelme érdekében).
E26	Az előhasználatok során az elegyfa fajok alsó és felső lombkorona szintben hagyása, fenntartása, lehetőség szerint a természetes erdőtársulásra/közösségi jelentőségű élőhelyre jellemző összetételben, mennyiségben és többé-kevésbé egyenletes eloszlásban.
E27	A természetes erdőtársulás/közösségi jelentőségű élőhely megfelelő állományszerkezetének kialakítása érdekében a nevelővágások során az alsó lombkorona- és a cserjeszint kialakítása, a kialakult szintek megfelelő záródásának fenntartása.
E28	Természetes-, természetszerű- és származék természetességi állapotú erdőkben a nevelővágások során az idegenhonos fa- és cserjefajok egyedszámának minimális szintre szorítása, illetve lehetőség szerinti teljes eltávolítása.
E31	A nevelővágások során az intenzíven terjedő fafajok teljes mértékű eltávolítása.
E33	Természetes, természetszerű és származék erdőkben a tarvágás mellőzése.
E36	Az adott erdőrészletben véghasználat esetén szálalóvágás alkalmazása.
E40	A fakitermelés és anyagmozgatás során az erdőrészlet területén a talaj védelme érdekében kerülendő a 20 cm-nél mélyebb közelítési, illetve vonszolási nyom kialakulása. A tő- és törzssérülés ne haladja meg az 5%-ot.
E51	Felújítás tájhonos fafajokkal, illetve célállománnyal.
E54	Idegenhonos fafajú faállomány szerkezetátalakítása.
E57	Az erdőfelújításban, pótlásban, állománykiegészítésben kizárólag tájhonos fafaj alkalmazása.
E58	Az erdőfelújítások során a természetes erdőtársulásnak megfelelő elegyfajok biztosítása.

E62	Az idegenhonos és tájidegen fafajú faállományok véghasználata és felújítása során a természetes cserje- és lágyszárú szint kímélete, valamint a talajtakaró megóvása.
E64	Az idegenhonos és tájidegen fafajú erdők véghasználata során a tájhonos fafajok egyedeinek meghagyása (az alsó- és lehetőség szerint a cserjeszintben is).
E69	A környező gyepterületek védelme érdekében az idegenhonos fafajok alkotta állományok terjeszkedésének megakadályozása.
E70	Az intenzíven terjedő növényfajok elleni vegyszer használata a következő előírások mellett: <ul style="list-style-type: none"> • Az ellenőrizhetőség biztosítása érdekében a vegyszerbe minden esetben színező anyag keverése. • Javasolt alkalmazási idő: lágyszárú: május-június, fás szárú: augusztus-szeptember. • Alkalmazás – a fás szárú fajok visszaszorítása érdekében – kéregre kenéssel, tuskóecseteléssel, fainjektálással, nem légi úton történő permetezéssel, ártéren – a gyalogakác kivételével – fainjektálással. • Az alkalmazható szerek lehetőleg környezetbarát, gyorsan felszívódó hatóanyagúak, szelektív kijuttatásra alkalmasak legyenek, melyek levélen vagy kambiumon keresztül felszívódnak és a növény sarjadásmentes irtását biztosítják. • Erdészeti felhasználásra engedélyezett készítmények alkalmazása (az engedélyokiratban foglalt módon, az egyéb vonatkozó jogszabályi előírások betartásával, a kijuttatáshoz szükséges hatósági engedélyek birtokában). • Megfelelő vastagságú egyedek esetében injektálás, kéreghántás vagy levágás után a vágásfelület pontpermetezése, illetve kenése útján alkalmazható vegyszer. • Vékonyabb egyedek, illetve korábbi kezelés után kihajtó sarjak esetében levélen felszívódó gyomirtó alkalmazása, csöppenésmentes kijuttatással.
E72	Lehetőség szerint mechanikai módszerek (pl. kézi cserjeirtás, száruzás, kaszálás) alkalmazandók agresszívan terjedő fajok visszaszorítására.
E75	Kártevők elleni védekezésnél kímélő technológiák és célirányos kijuttatás (területi lokalizáció, időszak megválasztása: életrőlúshoz kötött kijuttatás) alkalmazása.
E76	Erdőszyepp-erdők füves részeinek fenntartó kezelése.
E84	Fakitermelés tervezése során az érintett erdőrészeket korosztály-eloszlásának javítása. Térben változó erélyű nevelővágások végzése, az alsó szint és az átlagkornál fiatalabb egyedek kímélete.
E85	A hagyásfák, hagyásfacsoportok fenntartása a fák természetes pusztulásáig.
E86	A letermelt faanyag április 30-ig történő elszállítása a xilofág rovarfajok védelme érdekében.
E97	Kártevők elleni védekezésnél biológiai módszerek (feromoncsapdák, elterelő anyagok) alkalmazása.
Kód	Vadgazdálkodási előírás-javaslatok
VA01	Szóró, sózó vagy etetőhely a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetett helyszínen alakítható ki.
VA02	Ameddig a vadállomány nagysága nem éri el azt a szintet, hogy kerítés nélkül is biztosítható legyen a felújítás sikeressége, addig a felújítás területét lehetőség szerint be kell keríteni. A kerítéseket legkésőbb az utolsó tisztítási munka elvégzését követő egy éven belül le kell bontani.

10. táblázat: KE5 kezelési egységre vonatkozó önkéntesen vállalható előírás-javaslatok

Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

Kezelési javaslatok indoklása:

6. Kezelési egység kódja, neve: KE6 – Idegenhonos fák ültetvényei

Kezelési egység meghatározása:

Akác-, és fenyőültetvényeket magábafooglaló kezelési egység.

Érintett védett természeti terület: Pákozdi ingókövek országos jelentőségű TT
Gyapjaszsák és környéke TT

Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

Érintett ÁNÉR élőhelyek:

- OB – Jellegtelen üde gyepek
- OC – Jellegtelen száraz–félszáraz gyepek
- P8 – Vágásterületek
- RDa – Őshonos lombos fafajokkal elegyes fenyves származékerdők
- RDb – Őshonos lombos fafajokkal elegyes idegenhonos lombos és vegyes erdők
- S1 – Ültetett akácosok
- S4 – Ültetett erdei– és feketefenyvesek
- S6 – Nem őshonos fafajok spontán állományai

Érintett Natura 2000 élőhelyek: A kezelési egységben nem található közösségi jelentőségű élőhely

Érintett közösségi jelentőségű fajok: *Cerambyx cerdo*
Lucanus cervus

Érintett egyéb kiemelt fajok: *Formica rufa*
Nyctalus noctula
Parnassius mnemosyne
Pipistrellus pipistrellus

Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

Hosszú távon ezen ültetvények őshonos fákra cserélése lenne természetvédelmi szempontból előnyös. Az inváziós fajok (akác, bálványfa, ezüstfa) jelenléte itt is megfigyelhető, irtásukról gondoskodni kellene, fontos lenne terjedésüket megakadályozni.

Mezőgazdálkodáshoz köthető javaslatok:

-
-
-

Erdőgazdálkodáshoz köthető javaslatok:

- szükséges az idegenhonos fafajok eltávolítása, az állományaik helyén szerkezetátalakítással őshonos fafajú erdők kialakítása
- az álló és fekvő holt, illetve pusztuló fákat elszórtan meg kell hagyni a területen
-

Vadgazdálkodáshoz köthető javaslatok:

- vadgazdálkodási szempontból a legfontosabb elérendő cél a nagyvadállomány nagyságának visszaszorítása, természetvédelmi kárt nem okozó szintre csökkentése (rágás, taposás, túsás)
-
-
-

Vízgazdálkodáshoz köthető javaslatok:

-
-
-

Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok:

a. Kötelezően betartandó előírások:

- Natura 2000 kijelölés alatt álló területek esetében az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004 (X.8.) Kormányrendelet, valamint a valamint a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18) Kormányrendelet előírásait kell betartani.
- Erdőterületekre vonatkozóan be kell tartani az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény végrehajtásáról szóló 61/2017. (XII. 21.) FM rendelet, valamint a 2016. évi körzeti erdőtervezésre vonatkozó tervezési alapelvekről, valamint az erdőgazdálkodás tartamosságát és fejlesztését szolgáló körzeti erdőtervezési keretértékekről szóló 69/2016. (X. 14.) FM rendeletet és a [Mezőföldi erdőtervezési körzet erdőtervét](#).

b. Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok:

Kód	Gyepterületekre vonatkozó előírás-javaslatok
Kód	Erdőterületekre vonatkozó előírás-javaslatok
E04	Közösségi jelentőségű élőhelyek és fajok populációinak, továbbá a természetes és természetszerű erdők 100 m-es körzetében idegenhonos fafajok telepítésének korlátozása.
E05	Erdészeti szempontból tájidegen fafajok erdőtelepítésben való alkalmazásának mellőzése.
E06	Idegenhonos fafajok telepítésének mellőzése.
E07	Intenzíven terjedő idegenhonos fafajok erdőtelepítésben való alkalmazásának mellőzése.
E09	A fakitermeléshez és anyagmozgatáshoz szükséges közelítő nyomok csak a közösségi jelentőségű fajok és élőhelyek védelmének figyelembe vételével.
E12	A tisztások fátlan állapotban tartása, tisztásként való további nyilvántartása.
E16	A gyérítések és véghasználatok során legalább 5 m ³ /ha álló és/vagy fekvő holtfa jelenlétének biztosítása.
E18	A ritka fajhoz tartozó, vagy odvas, vagy böhöncös, vagy idős vagy más okból értékes faegyedek kijelölése és megőrzése az elő- és véghasználatok során.

E21	Az erdőrésztletben megjelölt mikroélőhelyen legalább 10 m ³ /ha, az egyes törzsek legvékonyabb részén többségében legalább 20 cm átmérőt elérő álló és/vagy fekvő holtfa folyamatos fenntartása.
E22	Az erdőrésztletben megjelölt mikroélőhelyen legalább 10 m ³ /ha, kifejezetten vastag (többségében 30 cm mellmagassági átmérő feletti) odvas, böhönc, fészkelő- és bűvőhelynek alkalmas élő fák kijelölése és folyamatos fenntartásának biztosítása.
E23	A kijelölt egyéb részletek (tisztás, cserjés, erdei vízfolyás és tó, kopár) részleges vagy teljes háborítatlanságának biztosítása.
E25	Erdészeti termékek szállításának, faanyag közelítésének korlátozása gyepterületen, tisztáson (a közösségi jelentőségű élőhelyek és fajok védelme érdekében).
E26	Az előhasználatok során az elegyfa fajok alsó és felső lombkorona szintben hagyása, fenntartása, lehetőség szerint a természetes erdőtársulásra/közösségi jelentőségű élőhelyre jellemző összetételben, mennyiségben és többé-kevésbé egyenletes eloszlásban.
E27	A természetes erdőtársulás/közösségi jelentőségű élőhely megfelelő állományszerkezetének kialakítása érdekében a nevelővágások során az alsó lombkorona- és a cserjeszint kialakítása, a kialakult szintek megfelelő záródásának fenntartása.
E29	A vegyes összetételű faállományokban a nevelővágások során az idegenhonos fafajok eltávolítása.
E30	Az idegenhonos vagy tájidegen fafajokkal jellemezhető faállományokban a nevelővágások során az őshonos fafajok egyedeinek megőrzése az alsó- és a cserjeszintben is.
E31	A nevelővágások során az intenzíven terjedő fafajok teljes mértékű eltávolítása.
E40	A fakitermelés és anyagmozgatás során az erdőrésztlet területén a talaj védelme érdekében kerülendő a 20 cm-nél mélyebb közelítési, illetve vonszolási nyom kialakulása. A tő- és törzssérülés ne haladja meg az 5%-ot.
E51	Felújítás tájhonos fafajokkal, illetve célállománnyal.
E54	Idegenhonos fafajú faállomány szerkezetátalakítása.
E57	Az erdőfelújításban, pótlásban, állománykiegészítésben kizárólag tájhonos fafaj alkalmazása.
E58	Az erdőfelújítások során a természetes erdőtársulásnak megfelelő elegyfajok biztosítása.
E62	Az idegenhonos és tájidegen fafajú faállományok véghasználata és felújítása során a természetes cserje- és lágyszárú szint kímélete, valamint a talajtakaró megóvása.
E64	Az idegenhonos és tájidegen fafajú erdők véghasználata során a tájhonos fafajok egyedeinek meghagyása (az alsó- és lehetőség szerint a cserjeszintben is).
E69	A környező gyepterületek védelme érdekében az idegenhonos fafajok alkotta állományok terjeszkedésének megakadályozása.
E70	Az intenzíven terjedő növényfajok elleni vegyszer használata a következő előírások mellett: <ul style="list-style-type: none"> • Az ellenőrizhetőség biztosítása érdekében a vegyszerbe minden esetben színező anyag keverése. • Javasolt alkalmazási idő: lágyszárú: május-június, fás szárú: augusztus-szeptember. • Alkalmazás – a fás szárú fajok visszaszorítása érdekében – kéregre kenéssel, tusköcsetteléssel, fainjektálással, nem légi úton történő permetezéssel, ártéren – a gyalogakác kivételével – fainjektálással. • Az alkalmazható szerek lehetőleg környezetbarát, gyorsan felszívódó hatóanyagúak, szelektív kijuttatásra alkalmasak legyenek, melyek levélen vagy kambiumon keresztül felszívódnak és a növény sarjadásmentes irtását biztosítják. • Erdészeti felhasználásra engedélyezett készítmények alkalmazása (az engedélyokiratban foglalt módon, az egyéb vonatkozó jogszabályi előírások betartásával, a kijuttatáshoz szükséges hatósági engedélyek birtokában). • Megfelelő vastagságú egyedek esetében injektálás, kéreghántás vagy levágás után a vágásfelület pontpermetezése, illetve kenése útján alkalmazható vegyszer. • Vékonyabb egyedek, illetve korábbi kezelés után kihajtó sarjak esetében levélen felszívódó gyomirtó alkalmazása, csöppenésmentes kijuttatással.
E71	A tűzpásztákon, nyiladékokon gondoskodni kell az idegenhonos, agresszíven terjeszkedő növényfajok visszaszorításáról.
E72	Lehetőség szerint mechanikai módszerek (pl. kézi cserjeirtás, szárzúzás, kaszálás) alkalmazandók agresszíven terjedő fajok visszaszorítására.

E75	Kártevők elleni védekezésnél kímélő technológiák és célirányos kijuttatás (területi lokalizáció, időszak megválasztása: életciklushoz kötött kijuttatás) alkalmazása.
E86	A letermelt faanyag április 30-ig történő elszállítása a xilofág rovarfajok védelme érdekében.
E97	Kártevők elleni védekezésnél biológiai módszerek (feromoncsapdák, elterelő anyagok) alkalmazása.
Kód	Vadgazdálkodási előírás-javaslatok
VA01	Szóró, sózó vagy etetőhely a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetett helyszínen alakítható ki.
VA02	Ameddig a vadállomány nagysága nem éri el azt a szintet, hogy kerítés nélkül is biztosítható legyen a felújítás sikeressége, addig a felújítás területét lehetőség szerint be kell keríteni. A kerítéseket legkésőbb az utolsó tisztítási munka elvégzését követő egy éven belül le kell bontani.

11. táblázat: KE6 kezelési egységre vonatkozó önkéntesen vállalható előírás-javaslatok

Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

Kezelési javaslatok indoklása:

7. **Kezelési egység kódja, neve: KE7 –** **Fasorok, erdősávok, cserjés szegélyek, völgyaljak**

Kezelési egység meghatározása:

A szántók szegélyében, a települések határában kifejezetten fontos, hogy fasorok határolják le a természetközeli élőhelyeket. Ezek védelme, őshonos fafajává alakítása fontos szempont.

Érintett védett természeti terület: Pákozdi ingókövek országos jelentőségű TT
Gyapjaszsák és környéke TT
Meleg-hegyi Gránitsziklák TT

Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

Érintett ÁNÉR élőhelyek: P2b – Üde és nedves cserjések
RA – Őshonos fajú facsoportok, fasorok, erdősávok
RB – Őshonos fafajú puhafás jellegtelen vagy pionír erdők
RC – Őshonos fafajú keményfás jellegtelen erdők
RDa – Őshonos lombos fafajokkal elegyes fenyves származékerdők
RDb – Őshonos lombos fafajokkal elegyes

idegenhonos lombos és vegyes erdők
 S1 – Ültetett akácok
 S6 – Nem őshonos fafajok spontán állományai
 S7 – Nem őshonos fajú facsoportok,
 erdősávok és fasorok

Érintett Natura 2000 élőhelyek: A kezelési egységben nem található közösségi jelentőségű élőhely

Érintett közösségi jelentőségű fajok: A kezelési egység területén nem ismert közösségi jelentőségű faj

Érintett egyéb kiemelt fajok: A kezelési egység területén nem ismert egyéb kiemelt faj

Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

Ezeket a fasorokat őshonos fajúvá kell alakítani, mert sok esetben akác, ostorfa, vagy más inváziós faj alkotja ezeket, melyek fertőzhetik is a környező élőhelyeket. Olyan nagy kiterjedésű akácok cserjésedett szegélyeit is őshonos fajú cserjés erdősávva kellene átalakítani, melyek természetközeli gyepeket választanak el.

Mezőgazdálkodáshoz köthető javaslatok:

-
-
-

Erdőgazdálkodáshoz köthető javaslatok:

- szükséges az idegenhonos fafajok eltávolítása, az állományaik helyén szerkezetátalakítással őshonos fafajú erdők kialakítása
-
-

Vadgazdálkodáshoz köthető javaslatok:

- vadgazdálkodási szempontból a legfontosabb elérendő cél a nagyvadállomány nagyságának visszaszorítása, természetvédelmi kárt nem okozó szintre csökkentése (rágás, taposás, túrás)
- vadászati létesítmény csak a jelölő fajokat nem veszélyeztető módon helyezhető el; csak a természetvédelmi kezelővel egyeztetett helyen és módon
- vadföldek kialakítása, vad kibocsátás és zárt téri vadtartás nem megengedett; mesterségesen kialakított dagonyák létrehozását kerülni kell

Vízgazdálkodáshoz köthető javaslatok:

-
-
-

Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok:

a. Kötelezően betartandó előírások:

- Natura 2000 kijelölés alatt álló területek esetében az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004 (X.8.) Kormányrendelet, valamint a valamint a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18) Kormányrendelet előírásait kell betartani.
- Erdőterületekre vonatkozóan be kell tartani az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény végrehajtásáról szóló 61/2017. (XII. 21.) FM rendelet, valamint a 2016. évi körzeti erdőtervezésre vonatkozó tervezési alapelvekről, valamint az erdőgazdálkodás tartamosságát és fejlesztését szolgáló körzeti erdőtervezési keretértékekről szóló 69/2016. (X. 14.) FM rendeletet és a [Mezőföldi erdőtervezési körzet erdőtervét](#).

b. *Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok:*

Kód	Gyepterületekre vonatkozó előírás-javaslatok
Kód	Erdőterületekre vonatkozó előírás-javaslatok
E05	Erdészeti szempontból tájidegen fajok erdőtelepítésben való alkalmazásának mellőzése.
E06	Idegenhonos fajok telepítésének mellőzése.
E07	Intenzíven terjedő idegenhonos fajok erdőtelepítésben való alkalmazásának mellőzése.
E27	A természetes erdőtársulás/közösségi jelentőségű élőhely megfelelő állomány szerkezetének kialakítása érdekében a nevelővágások során az alsó lombkorona- és a cserjeszint kialakítása, a kialakult szintek megfelelő záródásának fenntartása.
E29	A vegyes összetételű faállományokban a nevelővágások során az idegenhonos fajok eltávolítása.
E30	Az idegenhonos vagy tájidegen fajokkal jellemezhető faállományokban a nevelővágások során az őshonos fajok egyedeinek megőrzése az alsó- és a cserjeszintben is.
E31	A nevelővágások során az intenzíven terjedő fajok teljes mértékű eltávolítása.
E51	Felújítás tájhonos fajokkal, illetve célállománnyal.
E54	Idegenhonos fajjú faállomány szerkezetátalakítása.
E57	Az erdőfelújításban, pótlásban, állománykiegészítésben kizárólag tájhonos faj alkalmazása.
E58	Az erdőfelújítások során a természetes erdőtársulásnak megfelelő elegyfajok biztosítása.
E69	A környező gyepterületek védelme érdekében az idegenhonos fajok alkotta állományok terjeszkedésének megakadályozása.
E70	<p>Az intenzíven terjedő növényfajok elleni vegyszer használata a következő előírások mellett:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Az ellenőrizhetőség biztosítása érdekében a vegyszerbe minden esetben színező anyag keverése. • Javasolt alkalmazási idő: lágyszárú: május-június, faszárú: augusztus-szeptember. • Alkalmazás – a faszárú fajok visszaszorítása érdekében – kéregre kenéssel, tuskóecseteléssel, fainjektálással, nem légi úton történő permetezéssel, ártéren – a gyalogakác kivételével – fainjektálással. • Az alkalmazható szerek lehetőleg környezetbarát, gyorsan felszívódó hatóanyagúak, szelektív kijuttatásra alkalmasak legyenek, melyek levélen vagy kambiumon keresztül felszívódnak és a növény sarjadásmentes irtását biztosítják. • Erdészeti felhasználásra engedélyezett készítmények alkalmazása (az engedélyokiratban foglalt módon, az egyéb vonatkozó jogszabályi előírások betartásával, a kijuttatáshoz szükséges hatósági engedélyek birtokában). • Megfelelő vastagságú egyedek esetében injektálás, kéreghántás vagy levágás után a vágásfelület pontpermetezése, illetve kenése útján alkalmazható vegyszer. • Vékonyabb egyedek, illetve korábbi kezelés után kihajtó sarjak esetében levélen felszívódó gyomirtó alkalmazása, csöppenésmentes kijuttatással.
E72	Lehetőség szerint mechanikai módszerek (pl. kézi cserjeirtás, száruzás, kaszálás) alkalmazandók agresszívan terjedő fajok visszaszorítására.
E75	Kártevők elleni védekezésnél kímélő technológiák és célirányos kijuttatás (területi lokalizáció, időszak megválasztása: életciklushoz kötött kijuttatás) alkalmazása.

E97	Kártevők elleni védekezésnél biológiai módszerek (feromoncsapdák, elterelő anyagok) alkalmazása.
Kód	Vadgazdálkodási előírás-javaslatok
VA01	Szóró, sózó vagy etetőhely a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetett helyszínen alakítható ki.
VA02	Ameddig a vadállomány nagysága nem éri el azt a szintet, hogy kerítés nélkül is biztosítható legyen a felújítás sikeressége, addig a felújítás területét lehetőség szerint be kell keríteni. A kerítéseket legkésőbb az utolsó tisztítási munka elvégzését követő egy éven belül le kell bontani.

12. táblázat: KE7 kezelési egységre vonatkozó önkéntesen vállalható előírás-javaslatok

Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

Kezelési javaslatok indoklása:

8. Kezelési egység kódja, neve: KE8 – Vadföldek

Kezelési egység meghatározása:

Erdővel körbevett kisebb kiterjedésű felülvetett, vagy csak a vadak intenzív taposásának kitett általában sík kitettségű, vagy völgyalji gyepfoltok. Egy részüket korábban szántották is.

Érintett védett természeti terület: A kezelési egység nem érint védett természeti területet

Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

Érintett ÁNÉR élőhelyek:

- OB – Jellegtelen üde gyepek
- OC – Jellegtelen száraz–félszáraz gyepek
- OD – Lágyszárú évelő özönfajok állományai
- T10 – Fiatal parlag és ugar

Érintett Natura 2000 élőhelyek: A kezelési egységben nem található közösségi jelentőségű élőhely

Érintett közösségi jelentőségű fajok: *Cerambyx cerdo*

Érintett egyéb kiemelt fajok: A kezelési egység területén nem ismert egyéb kiemelt faj

Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

Az inváziós fajok terjedését meg kell akadályozni (pl. selyemkóró). A túltartott vadállomány (vaddisznó, dämvad) csökkentésével ezen élőhelyek létjogosultsága is csökkenne.

Mezőgazdálkodáshoz köthető javaslatok:

-
-
-

Erdőgazdálkodáshoz köthető javaslatok:

-
-
-

Vadgazdálkodáshoz köthető javaslatok:

-
-
-

Vízgazdálkodáshoz köthető javaslatok:

-
-
-

Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok:

a. Kötelezően betartandó előírások:

- Natura 2000 kijelölés alatt álló területek esetében az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004 (X.8.) Kormányrendelet, valamint a valamint a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18) Kormányrendelet előírásait kell betartani.
- Erdőterületekre vonatkozóan be kell tartani az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény végrehajtásáról szóló 61/2017. (XII. 21.) FM rendelet, valamint a 2016. évi körzeti erdőtervezésre vonatkozó tervezési alapelvekről, valamint az erdőgazdálkodás tartamosságát és fejlesztését szolgáló körzeti erdőtervezési keretértékekről szóló 69/2016. (X. 14.) FM rendeletet és a [Mezőföldi erdőtervezési körzet](#) erdőtervét.

b. Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok:

Kód	Gyepterületekre vonatkozó előírás-javaslatok
GY02	Vegyszeres gyomirtás nem megengedett.
GY26	Inváziós fás szárúak mechanikus irtása.
GY104	Tisztító kaszálás csak az inváziós gyomnövényekkel fertőzött foltokon lehetséges.
GY109	A lekaszált inváziós növények eltávolítása a területről a kaszálást követő 30 napon belül.
Kód	Erdőterületekre vonatkozó előírás-javaslatok
Kód	Vadgazdálkodási előírás-javaslatok
VA01	Szóró, sózó vagy etetőhely a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetett helyszínen alakítható ki.

13. táblázat: KE8 kezelési egységre vonatkozó önkéntesen vállalható előírás-javaslatok

Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

Kezelési javaslatok indoklása:

9. Kezelési egység kódja, neve: KE9 – Szántók

Kezelési egység meghatározása:

A site szántóterületei kerültek ide besorolásra.

Érintett védett természeti terület: Pázmándi Kvarcitsziklák TT

Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

Érintett ÁNÉR élőhelyek: T1 – Egyéves, intenzív szántóföldi kultúrák
T10 – Fiatal parlag és ugar

Érintett Natura 2000 élőhelyek: A kezelési egységben nem található közösségi jelentőségű élőhely

Érintett közösségi jelentőségű fajok: A kezelési egység területén nem ismert közösségi jelentőségű faj

Érintett egyéb kiemelt fajok: **Formica rufa**
Merops apiaster

Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

Legfontosabb szempont ezen területek esetében, megakadályozni, hogy a területen esetlegesen alkalmazott műtrágyák, vegyszerek a környező gyepekre, erdőterületekre, közösségi jelentőségű élőhelyekre kikerüljenek (pl. talajvíz útján), mivel ez az érintett területek fokozódó degradálódásához vezet, állat- és növényfajai is veszélybe kerülnek.

Mezőgazdálkodáshoz köthető javaslatok:

- vissza kell szorítani a kemikáliák használatát
-
-

Erdőgazdálkodáshoz köthető javaslatok:

-
-
-

Vadgazdálkodáshoz köthető javaslatok:

- a vadgazdálkodást ebben a kezelési egységben is úgy szükséges megoldani, hogy az ne okozza a vadállomány túlszorodását, a természetes élőhelyeken a vadlétszám növekedését
- a szántóföldi kultúrák villanypásztoros védelme mellett is elengedhetetlen a rendszeres állományapasztás a nagyvadak tekintetében
- vadgazdálkodási létesítmények elhelyezését az érintett nemzeti park igazgatósággal egyeztetni kell
-
-

Vízgazdálkodáshoz köthető javaslatok:

-
-
-

Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok:

a. Kötelezően betartandó előírások:

- Natura 2000 kijelölés alatt álló területek esetében az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004 (X.8.) Kormányrendelet, valamint a valamint a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18) Kormányrendelet előírásait kell betartani.
- Erdőterületekre vonatkozóan be kell tartani az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény végrehajtásáról szóló 61/2017. (XII. 21.) FM rendelet, valamint a 2016. évi körzeti erdőtervezésre vonatkozó tervezési alapelvekről, valamint az erdőgazdálkodás tartamosságát és fejlesztését szolgáló körzeti erdőtervezési keretértékekről szóló 69/2016. (X. 14.) FM rendeletet és a [Mezőföldi erdőtervezési körzet](#) erdőtervét.

b. Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok:

Kód	Szántóterületekre vonatkozó előírás-javaslatok
SZ01	Napnyugtától napkeltéig gépi munkavégzés nem megengedett.
SZ04	Pillangósok esetén természetkímélő kaszálás és vadriasztó lánc használata.
SZ06	A kaszálatlan terület legalább 50%-ának tábla belsejében történő biztosítása. A kaszálatlan terület évente más helyen történő kialakítása.
SZ07	Fokozottan védett, földön fészkelő madárfaj fészkeinek, fiókáinak megtalálása esetén a betakarítás, illetve kaszálás azonnali felfüggesztése, majd haladéktalanul a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság értesítése. A gazdálkodó értesítésétől számított 3 munkanapon belül az igazgatóság tájékoztatja a gazdálkodót a kaszálásra, illetve betakarításra vonatkozó feltételekről. Amennyiben a megadott határidőn belül nem érkezik válasz, akkor a megkezdett munkavégzés a többi előírás figyelembevételével folytatható.
SZ10	Trágya, műtrágya: természetes vizektől mért 200 m-en belül trágya, műtrágya nem deponálható.

SZ11	Szalma, széna: szalma-, széna depónia és bála (különösen a felszíni vizektől mért 200 m távolságon belül és ártéren) a területről történő lehordása 30 napon belül.
SZ13	Szántóföldön trágyaszarvas nem alakítható ki.
SZ15	A parcella szélein legalább 6 m széles növényvédő szer mentes táblaszegély elhagyása, a táblaszegélyben szükség esetén mechanikai gyomirtás végzése.
SZ19	Kizárólag környezetkímélő besorolású növényvédő szerek alkalmazása engedélyezett.
SZ21	Légi kivitelezésű növényvédelem és tápanyag-utánpótlás nem megengedett.
SZ22	Rágcsálótirtó szerek és talajfertőtlenítő szerek nem alkalmazhatók.
SZ24	Totális gyomirtó szerek használata nem engedélyezhető a területen.
SZ27	Vegyszer gyomirtás, kivéve az özönnövények mechanikus irtását kiegészítő vegyszeres kezelést, nem végezhető.
SZ35	Tápanyag-utánpótlás során a műtrágyával kijuttatott nitrogén hatóanyagmennyisége nem haladhatja meg a 90 kg/ha/év mértéket.
SZ43	Fás szárú és lágyszárú energetikai ültetvény nem telepíthető.
SZ45	Öntözés nem megengedett.
SZ46	Melioráció nem megengedett.
SZ47	Meszezés nem megengedett.
SZ48	Drénezés nem megengedett.
Kód	Gyepterületekre vonatkozó előírás-javaslatok
Kód	Erdőterületekre vonatkozó előírás-javaslatok
Kód	Vadgazdálkodási előírás-javaslatok
VA01	Szóró, sózó vagy etetőhely a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetett helyszínen alakítható ki.

14. táblázat: KE9 kezelési egységre vonatkozó önkéntesen vállalható előírás-javaslatok

Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

Kezelési javaslatok indoklása:

10. Kezelési egység kódja, neve: KE10 – Lakott terület, tanya, gazdaság, üdülő, telephely, roncsterület

Kezelési egység meghatározása:

A kezelési egység a lakott területeket, tanyákat, gazdaságokat, üdülőket, telephelyeket, roncsterületeket foglalja magába.

Érintett védett természeti terület:

Gyapjaszák és környéke TT
Meleg-hegyi Gránitsziklák TT

Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

Érintett ÁNÉR élőhelyek:	OB – Jellegtelen üde gyepek OC – Jellegtelen száraz–félszáraz gyepek P6 – Parkok, kastélyparkok, arborétumok és temetők az egykori vegetáció maradványaival vagy regenerálódásával T7 – Intenzív szőlők, gyümölcsösök és bogyós ültetvények T9 – Kiskertek T11 – Csemetekertek, faiskolák, kosárkötő fűz ültetvények U2 – Kertvárosok, szabadidős létesítmények U3 – Falvak, falu jellegű külvárosok U4 – Telephelyek, roncsterületek és hulladéklerakók U5 – Meddőhányók, földdel már befedett hulladéklerakók U6 – Nyitott bányafelületek U10 – Tanyák, családi gazdaságok U11 – Út- és vasúthálózat
Érintett Natura 2000 élőhelyek:	A kezelési egységben nem található közösségi jelentőségű élőhely
Érintett közösségi jelentőségű fajok:	A kezelési egység területén nem ismert közösségi jelentőségű faj
Érintett egyéb kiemelt fajok:	A kezelési egység területén nem ismert egyéb kiemelt faj

Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

Lakott területek esetében a kívánalom, hogy szemétkerakás ne történjen a környező élőhelyeken, valamint az inváziós fajok lakott területről való kikerülése és terjedése megakadályozandó

Mezőgazdálkodáshoz köthető javaslatok:

-
-
-

Erdőgazdálkodáshoz köthető javaslatok:

-
-
-

Vadgazdálkodáshoz köthető javaslatok:

-
-

Vízgazdálkodáshoz köthető javaslatok:

-
-
-

Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok:

a. Kötelezően betartandó előírások:

- Natura 2000 kijelölés alatt álló területek esetében az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004 (X.8.) Kormányrendelet, valamint a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18) Kormányrendelet előírásait kell betartani.
- Erdőterületekre vonatkozóan be kell tartani az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény végrehajtásáról szóló 61/2017. (XII. 21.) FM rendelet, valamint a 2016. évi körzeti erdőtervezésre vonatkozó tervezési alapelvekről, valamint az erdőgazdálkodás tartamosságát és fejlesztését szolgáló körzeti erdőtervezési keretértékekről szóló 69/2016. (X. 14.) FM rendeletet és a [Mezőföldi erdőtervezési körzet erdőtervét](#).

b. Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok:

Kód	Gyepterületekre vonatkozó előírás-javaslatok
GY02	Vegyszeres gyomirtás nem megengedett.
GY26	Inváziós fás szárúak mechanikus irtása.
GY104	Tisztító kaszálás csak az inváziós gyomnövényekkel fertőzött foltokon lehetséges.
GY109	A lekaszált inváziós növények eltávolítása a területről a kaszálást követő 30 napon belül.
Kód	Erdőterületekre vonatkozó előírás-javaslatok
Kód	Vadgazdálkodási előírás-javaslatok
VA01	Szóró, sózó vagy etetőhely a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetett helyszínen alakítható ki.

15. táblázat: KE10 kezelési egységre vonatkozó önkéntesen vállalható előírás-javaslatok

Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

Kezelési javaslatok indoklása:

Kezelési egység meghatározása:

A site területén megtalálható úthálózat került besorolásra ebbe a kezelési egységbe.

Érintett védett természeti terület: Gyapjaszsák és környéke TT

Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

Érintett ÁNÉR élőhelyek: U11 – Út- és vasúthálózat

Érintett Natura 2000 élőhelyek: A kezelési egységben nem található közösségi jelentőségű élőhely

Érintett közösségi jelentőségű fajok: *Cerambyx cerdo*

Érintett egyéb kiemelt fajok: *Parnassius mnemosyne*

Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

A területen az inváziós fajok irtása, térnyerésük megakadályozása a cél.

Mezőgazdálkodáshoz köthető javaslatok:

-
-
-

Erdőgazdálkodáshoz köthető javaslatok:

-
-
-

Vadgazdálkodáshoz köthető javaslatok:

-
-
-

Vízgazdálkodáshoz köthető javaslatok:

-
-
-

Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok:

a. *Kötelezően betartandó előírások:*

- Natura 2000 kijelölés alatt álló területek esetében az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004 (X.8.) Kormányrendelet, valamint a

valamint a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18) Kormányrendelet előírásait kell betartani.

- Erdőterületekre vonatkozóan be kell tartani az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény végrehajtásáról szóló 61/2017. (XII. 21.) FM rendelet, valamint a 2016. évi körzeti erdőtervezésre vonatkozó tervezési alapelvekről, valamint az erdőgazdálkodás tartamosságát és fejlesztését szolgáló körzeti erdőtervezési keretértékekről szóló 69/2016. (X. 14.) FM rendeletet és a [Mezőföldi erdőtervezési körzet](#) erdőtervét.

b. Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok:

Gyepterületekre vonatkozó előírás-javaslatok	
GY02	Vegyszeres gyomirtás nem megengedett.
GY26	Inváziós fás szárúak mechanikus irtása.
GY104	Tisztító kaszálás csak az inváziós gyomnövényekkel fertőzött foltokon lehetséges.
GY109	A lekaszált inváziós növények eltávolítása a területről a kaszálást követő 30 napon belül.
Erdőterületekre vonatkozó előírás-javaslatok	
Kód	
Vadgazdálkodási előírás-javaslatok	
Kód	
VA01	Szóró, sózó vagy etetőhely a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetett helyszínen alakítható ki.

16. táblázat: KE11 kezelési egységre vonatkozó önkéntesen vállalható előírás-javaslatok

Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztési javaslatok:

Kezelési javaslatok indoklása:

4.2.2. *Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztés*

Az élőhely rekonstrukciós javaslatokat a Kezelési Egységek leírásánál részleteztük, itt csak rövid összefoglalást adunk.

KE1:

KE2:

KE3:

KE4:

KE5:

4.2.3. *Fajvédelmi intézkedések*

4.2.4. Kutatás, monitorozás

A természetvédelmi szempontú felmérések célja a területen előforduló, közösségi jelentőségű élőhelytípusok, ill. fajok rendszeres felmérése, továbbá a védett és veszélyeztetett fajok egyes populációinak nyomon követése, valamint a veszélyeztetett és/vagy természetközeli társulások megfigyelése. A vizsgálatok a Nemzeti Biodiverzitás-monitorozó Rendszer (NBmR) sztenderd protokolljai alapján készülnek, amennyiben az adott faj felmérésére elkészült a felmérési protokoll.

A tervezési területen rendszeresen felmérésre kerülnek az NBmR keretein belül a táblázatban felsorolt védett növény- és állatfajok. A fajnév után megadjuk a mintavételi módszert és a Natura 2000 területen belül elhelyezkedő mintavételi helyeket (település, dűlő megjelöléssel.)

Faj	Felmért terület neve	Felmérés módszere
Nagy hőscincér (<i>Cerambyx cerdo</i>)	Velencei-hegység kjTT	egyéni protokoll szerint
Kikeleti hóvirág (<i>Galanthus nivalis</i>)	Velencei-hegység kjTT	E
Kis apollólepke (<i>Parnassius mnemosyne</i>)	Velencei-hegység kjTT	egyéni protokoll szerint

17. táblázat. az NBmR keretein belül rendszeresen felmért fajok és módszerei

Javaslatok a közösségi jelentőségű és védett fajok kutatására:

A bogárfajok közül a tervezési időszak alatt elvégezték skarlátbogár (*Cucujus cinnaberinus*), szarvasbogár (*Lucanus cervus*), állományának részletes felmérését, amit a jövőben 6 évente javasolt megismételni.

Az Élőhelyvédelmi Irányelv II. és IV. függelékében felsorolt lepkefajok közül a füstös ősziaraszoló (*Lignoptera fumidaria*), sárga gyapjasszövő (*Eriogaster catax*) fordulnak elő. Az Élőhelyvédelmi Irányelv IV. számú függelékében felsorolt lepkefajok közül a kis apollólepke (*Parnassius mnemosyne*) fordul elő a területen. Az állományainak monitorozása szempontjából elegendő a jelenlét megállapítása, vagyis az imágók regisztrálása. A fajok állományát elegendő a hat éves jelentési ciklusonként egyszer felmérni.

Az Élőhelyvédelmi Irányelv II. és IV. függelékében felsorolt kételtűek közül a vöröshasú unka (*Bombina bombina*) esetén a szaporodóhelyek felmérése, illetve a kifejlett egyedek regisztrálása elegendő a faj elterjedésének monitorozása szempontjából. A faj állományát elegendő a hat éves jelentési ciklusonként egyszer felmérni.

Az Élőhelyvédelmi Irányelv IV. függelékében felsorolt, a területen előforduló, kételtű és hüllőfajok az erdei béka (*Rana dalmatina*), zöld gyík (*Lacerta viridis*), erdei sikló (*Elaphe longissima*). A fentiekben felsorolt kételtű és hüllőfajok populációinak célzott felmérését a

megfelelő helyeken történő egyedi megfigyelések segítségével lehet elvégezni, valamint a kételtű fajokat hang alapján történő azonosítással lehet regisztrálni. A faj állományát elegendő a hat éves jelentési ciklusonként egyszer felmérni.

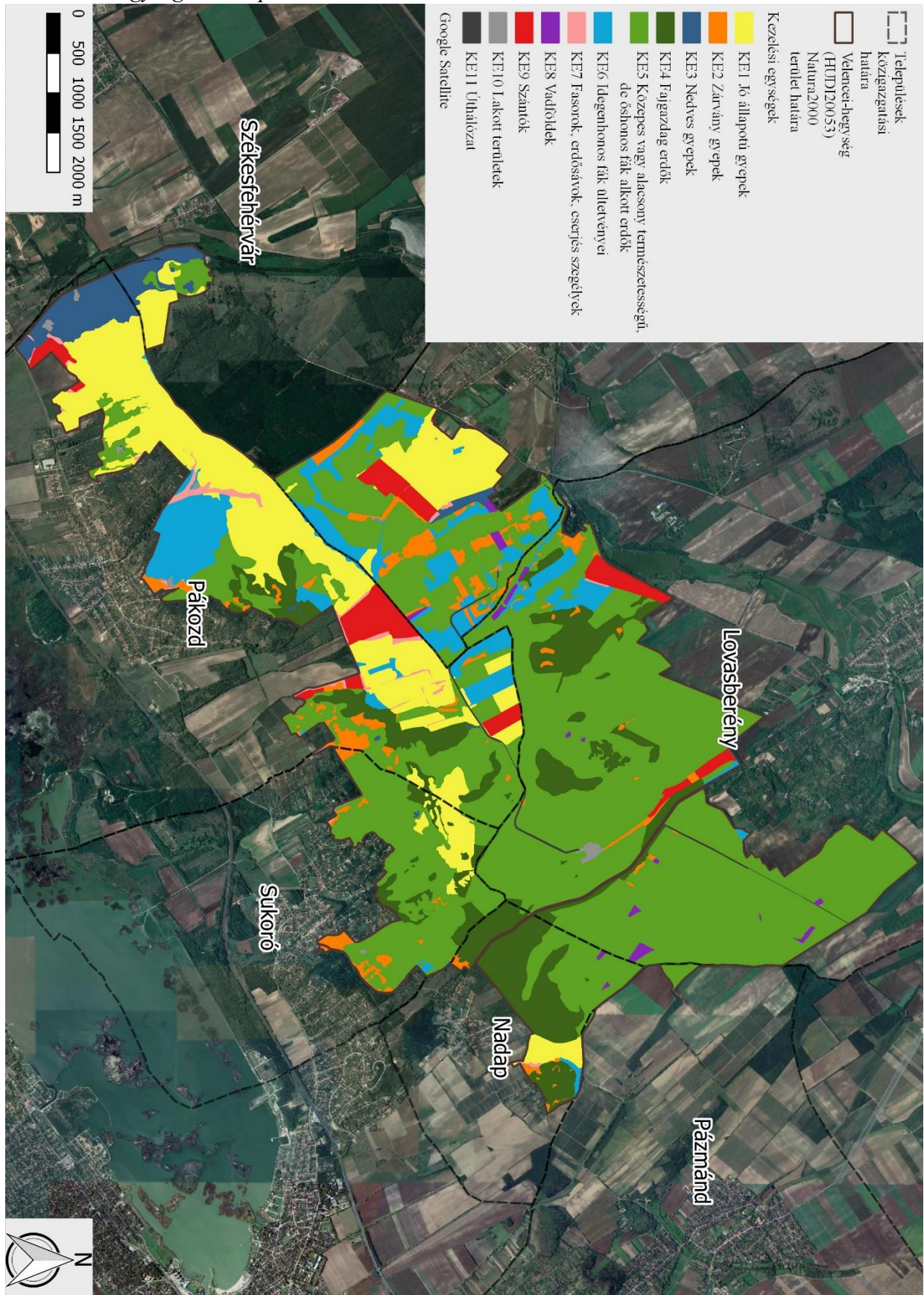
Az Élőhelyvédelmi Irányelv II. és IV. függelékében felsorolt emlősfajok közül a vidra (*Lutra lutra*) fordul elő a Gödöllői-dombság kjTT területén. életnyomai (csapa, ürülék) viszonylag könnyen vizsgálható. A faj állományát elegendő a hat éves jelentési ciklusonként egyszer felmérni.

A közönséges ürge (*Spermophilus citellus*) elterjedését figyelni kell, a tervezési időszakban komolyabb állománya került elő a kjTT területéről. Az állomány felmérésénél az NBmR sztenderd protokollja az irányadó, ugyanakkor a faj állományát elegendő a hat éves jelentési ciklusonként egyszer felmérni.

Az elkészült élőhelytérkép frissítése 10-12 éves ciklusonként szükséges. A térképezés során külön figyelmet kell fordítani az élőhelyeket veszélyeztető növényfajok esetleges terjedésére. Az élőhelytérkép készítésekor vizsgálni kell, hogy a kezelési tervben javasolt kezelések milyen hatással vannak az egyes élőhelytípusokra. Az élőhelytérkép készítésének szempontjai, módszertana NBmR élőhely-térképezés protokollban kidolgozott elvek szerint kell, hogy készüljön (Takács, Molnár szerk. 2009), azzal a kiegészítéssel, hogy a Nemzeti Élőhelyosztályozási Rendszer szerint kategorizált vegetációs egységeket be kell sorolni az élőhelyvédelmi irányelv 1. mellékletében felsorolt közösségi jelentőségű élőhelytípusokba is.

4.2.5. Mellékletek

Kezelési egységek térkép:

Kezelési egységek által érintett hrsz.-ek és erdőrészek táblázat:

Kezelési egység kódja:	KE1
Kezelési egység megnevezése:	Jó állapotú, nagyobb kiterjedésű gyepek
Terület nagysága:	ha
Érintett hrsz.-ok: Lovasberény:	-
Nadap:	037/; 039/47a; 039/47b; 040/; 041/a; 059/
Pákozd:	010/4; 011/; 012/; 013/; 014/; 015/b; 015/c; 015/d; 016/10a; 016/10b; 016/11a; 016/11b; 016/3; 016/5; 016/7; 016/8; 016/9; 017/1; 017/2; 017/4; 017/5; 017/6; 017/7; 017/8; 018/a; 018/b; 019/; 020/1; 020/3; 020/4; 020/5; 021/; 0212/6a; 0212/6b; 0212/7a; 0212/7b; 0216/10; 0216/11; 0216/12; 0216/13; 0216/14a; 0216/14b; 0216/14c; 0216/15; 0216/2; 0216/9; 0217/; 0218/a; 0218/b; 0218/c; 0219/; 022/1; 022/2; 022/3; 022/6; 022/7; 022/8; 022/9; 0220/; 0221/a; 0221/b; 0222/; 0223/c; 0223/d; 0223/f; 0223/g; 0223/h; 0223/j; 0223/k; 0223/l; 0223/m; 0223/n; 0223/p; 0223/r; 0223/s; 0223/t; 023/; 09/; 1791/b
Pátka:	0197/; 0198/2; 0198/3; 0198/6; 0198/7; 0198/8; 0198/9; 0199/; 0204/11; 0204/2; 0205/2; 0207/; 0208/; 0214/2; 1001/; 1002/; 1003/; 1004/; 1005/; 1006/; 1007/; 1008/; 1009/; 1010/; 1011/; 1012/; 1013/; 1014/; 1015/; 1016/; 1017/; 1018/1; 1018/2; 1018/3; 1018/4; 1019/; 1020/; 1021/; 1022/; 1023/; 1024/; 1025/; 1026/; 1027/; 1028/; 1029/; 1030/; 1031/; 1032/; 1033/; 1034/; 1035/; 1036/; 1037/; 1038/; 1039/; 1040/; 1041/; 1042/; 1043/; 1044/; 1045/; 1046/; 1047/; 1048/; 1049/; 1050/; 1051/; 1052/; 1053/; 1054/; 1055/; 1056/; 1057/; 1058/; 1059/; 1060/; 1061/; 1062/; 1063/; 1064/; 1065/; 1066/; 1067/; 1068/; 1069/; 1070/; 1071/; 1072/; 1073/; 1074/; 1075/; 1076/; 1077/; 1078/; 1079/; 1080/; 1081/; 1082/; 1083/; 1084/; 1085/; 1086/; 1087/; 1088/; 1089/; 1090/; 1091/; 1092/; 1093/; 1094/; 1095/; 1096/; 1097/; 1098/; 1099/; 1100/; 1101/; 1102/; 1103/; 1104/; 1105/; 1106/; 1107/; 1108/; 1109/; 1110/; 1111/; 1112/; 1113/; 1114/; 1115/; 1116/; 1117/; 1118/; 1119/; 1120/; 1121/; 1122/; 1123/; 1124/; 1125/; 1126/; 1127/; 1128/; 1129/; 1130/; 1131/; 1132/; 1133/; 1134/; 1135/; 1136/; 1137/; 1138/; 1139/; 1140/; 1141/; 1142/; 1143/; 1144/; 1145/; 1146/; 1147/; 1148/; 1149/; 1150/; 1151/; 1152/; 1153/; 1154/; 1155/; 1156/; 1157/; 1158/; 1159/; 1160/; 1161/; 1162/; 1163/; 1164/; 1165/; 1166/; 1167/; 1168/; 1169/; 1170/; 1171/; 1172/; 1173/; 1174/; 1175/; 1176/; 1177/; 1178/; 1179/; 1180/; 1181/; 1182/; 1183/; 1184/; 1185/; 1186/; 1187/; 1188/; 1189/; 1190/; 1191/; 1192/; 1193/; 1194/; 1195/; 1196/; 1197/; 1198/; 1199/; 1200/; 1201/; 1202/; 1203/; 1204/; 1205/; 1206/; 1207/; 1208/; 1209/; 1210/; 1211/; 1212/; 1213/; 1214/; 1215/; 1216/; 1217/; 1218/; 1219/; 1220/; 1221/; 1222/; 1223/; 1224/; 1225/; 1226/; 1227/; 1228/; 1229/; 1230/; 1231/; 1232/; 1233/; 1234/; 1235/; 1236/; 1237/; 1238/; 1239/; 1240/; 1241/; 1242/; 1243/; 1244/; 1245/; 1246/; 1247/; 1248/; 1249/; 1250/; 1251/; 1252/; 1253/; 1254/; 1255/; 1256/; 1257/; 1258/; 1259/; 1260/; 1261/; 1262/; 1263/; 1264/; 1265/; 1266/; 1267/; 1268/; 1269/; 1270/; 1271/; 1272/; 1273/; 1274/; 1275/; 1276/; 1277/; 1278/; 1279/; 1280/; 1281/; 1282/1; 1282/10; 1282/11; 1282/12; 1282/13; 1282/14; 1282/15; 1282/2; 1282/3; 1282/4; 1282/5; 1282/6; 1282/7; 1282/8; 1282/9; 1283/1; 1283/2; 1283/3; 855/; 859/; 860/
Pázmánd:	0253/
Sukoró:	063/2
Székesfehérvár:	020142/2; 020143/; 020144/; 020149/4a; 020149/5; 020152/; 020153/a; 020156/; 020157/1a; 020157/1c
Érintett erdőrészek:	

Lovasberény:

-

Nadap:

104A; 17D; 17E; 17EY 1; 2TI; 4A; 4B; 55B

Pákozd:

101A; 101C; 101EY 1; 101EY 2; 102D; 18A; 18B; 18C; 18D; 18E; 18TI; 18TI 1; 18TI 3; 18TN; 19B; 19C; 19D; 19E; 19F; 19TI; 19ÚT; 19VF 1; 19VF 2; 201C; 201D; 201E; 205A; 205EY; 21A; 21C; 21D; 21E; 22A; 22C; 22E; 22F; 22I; 22NY; 23A; 23B; 23TI 1; 23TI 3; 23TI 4; 23TN; 23VF; 23VF 1; 23VF 2; 23VF 4; 24C; 302A; 34A; 34C; 34D; 34TI 1; 34TI 2; 34ÚT; 37A; 37D; 37EY 2; 37EY 4; 37F; 37J; 37ÚT 1; 37ÚT 2; 401A; 401D

Pátka:

11A; 11B; 13I; 14VF; 15D; 15E; 15F; 15G; 16B; 16D; 17A; 17B; 17F; 17G; 18A; 18D; 18F; 18J; 18TI 1; 18TI 2; 19C; 28A; 30A; 30B; 30D

Pázmánd:

-

Sukoró:

10A; 1A; 1TI; 2B; 2F; 2H; 2TI 1; 2TI 2; 3A; 3TI 1; 9A; 9B; 9C; 9F; 9TI 1; 9TI 2

Székesfehérvár:

24B; 24TI; 53A; 53B; 53E; 53EY; 53F; 53G

Kezelési egység kódja:	KE2
Kezelési egység megnevezése:	Zárvány gyeppek
Terület nagysága:	ha
Érintett hrsz.-ok:	
Lovasberény:	0112/3; 0112/5; 086/
Nadap:	037/; 038/; 039/47b; 039/47c; 039/48; 056/2a; 056/2b; 056/2c; 264/5; 367/
Pákozd:	02/4; 02/17; 02/18; 02/19; 02/24; 02/25; 014/; 022/6; 022/8; 022/9; 023/; 024/1; 024/2a; 024/2b; 024/2c; 024/4; 03/1d; 04/a; 04/b; 04/c; 05/; 054/2; 054/7; 054/9; 055/10a; 055/10b; 055/10c; 055/3; 06/; 07/2a; 72/28; 72/29; 72/30; 72/33
Pátka:	0198/2; 0209/; 0211/; 0214/1; 0214/2; 858/
Pázmánd:	-
Sukoró:	02/3; 02/4; 02/6; 02/8; 02/9; 02/11; 02/12; 06/1; 06/3; 02/14b; 02/14g; 02/14j; 02/14k; 02/14l; 02/1c; 04/; 062/a; 062/b; 062/c; 063/2; 1856/1; 2079/a; 2091/8a
Székesfehérvár:	-
Érintett erdőrészek:	
Lovasberény:	201EY; 24A; 27NY; 31A; 32A; 32B; 32NY; 32ÚT; 32VF; 37ÚT; 37VF; 38C; 38ÉP; 38VF 1; 38VF 2; 41A; 41B; 41D; 42A; 43ÉP; 48B; 48NY; 49D; 49TI; 53A; 53TI 1; 53TI 2; 53ÚT; 56D; 56E; 56TI 2; 58A; 61A; 62A 1; 62C; 62E; 62F; 63B; 63C; 63D; 63H; 63I; 63J; 63L; 64B; 64C; 64D; 64TN; 67TI; 67VF 2
Nadap:	104A; 10C; 17A; 17B; 17C; 17D; 17E; 17EY 1; 17EY 2; 17TI 1; 52A
Pákozd:	18A; 18E; 18TI 3; 19A; 19B; 19ÚT; 19VF 2; 202A; 202B; 202EY; 203A; 203C; 203D; 203EY; 203F; 203G; 203H; 20B; 20E; 20G; 22A; 22F; 22G; 23A; 23TI 1; 23TI 2; 23TN; 23VF 2; 23VF 3; 24E; 24G; 24H; 24I; 25B; 35B; 35D; 35TI; 35ÚT 2; 36A; 37EY 3; 37EY 4
Pátka:	10A; 10C; 10E; 10NY; 10TI; 11G; 11NY; 12B; 12TI; 12VF; 13B; 13D; 13E; 13F; 13G; 13H; 13I; 13TI 1; 13TI 2; 13TI 3; 14A; 14B; 14VF; 15C; 15H; 15VF; 16A; 16NY; 19A; 19TI; 20B; 20F; 5D; 5F; 6A; 6B; 6C; 6D; 6E; 6ÚT; 6VF; 7A; 7B; 7C; 7D; 7E; 7ÚT; 8A; 8B; 8NY; 9A; 9B; 9C; 9D; 9E; 9TI; 9ÚT; 9VF
Pázmánd:	-
Sukoró:	10A; 21D; 21H; 21I; 21J; 21K; 21NY 3; 24TI; 26A; 2H; 2I; 2J; 2TI 2; 3A; 3TI 2; 50A; 51B; 51C; 8A; 8E; 8F; 8G; 8TI
Székesfehérvár:	13I; 14B; 14D

Kezelési egység kódja:	KE3
Kezelési egység megnevezése:	Nedves gyepek
Terület nagysága:	ha
Érintett hrsz.-ok: Lovasberény:	-
Nadap:	-
Pákozd:	0216/13; 0217/; 0223/a; 0223/b; 0223/c; 0223/f; 0223/g; 023/; 038/
Pátka:	0198/2; 0209/; 0211/; 1106/; 1107/; 1108/; 1283/1; 857/; 858/
Pázmánd:	-
Sukoró:	063/2
Székesfehérvár:	020143/; 020144/; 020149/4a; 020149/4b; 020152/; 020153/a; 020153/b; 020154/; 020155/; 020156/; 020157/1a; 020157/1b; 020157/1c; 020157/1d; 020157/2; 020158/; 020159/
Érintett erdőrészek:	
Lovasberény:	-
Nadap:	-
Pákozd:	101A; 22A; 22G; 23TN; 24H; 36B; 36C; 36E
Pátka:	14VF; 20B; 20E; 20F; 20VF
Pázmánd:	-
Sukoró:	9TI 2
Székesfehérvár:	53A; 53B; 53C; 53E; 53EY; 53F; 53G

Kezelési egység kódja:	KE4
Kezelési egység megnevezése:	Fajgazdag erdők
Terület nagysága:	ha
Érintett hrsz.-ok: Lovasberény: 0112/5; 086/ Nadap: 036/; 037/; 038/; 039/48; 041/a; 056/2c; 057/; 058/; 059/; 351/1; 359/3; 367/ Pákozd: 014/; 022/2; 022/3; 022/6; 022/8; 023/; 024/1; 024/2a; 024/2b; 024/2c; 024/3; 024/4; 03/1d; 038/; 848/3; 848/5; 849/ Pátka: 0214/2 Pázmánd: - Sukoró: 02/14f; 063/1; 063/2; 742/5; 743/1; 743/4; 748/1; 748/4; 806/; 889/3; 889/4; 891/1; 891/2; 891/3 Székesfehérvár: -	
Érintett erdőrészek: Lovasberény: 31A; 32A; 32B; 32ÚT; 34A; 34NY; 35A; 35NY; 37A; 37B; 37NY; 37VF; 38B; 38C; 38ÉP; 38VF 1; 38VF 2; 40B; 41A; 41B; 41NY; 43A 1; 44C 1; 44NY; 44TN; 45A; 45NY; 46D; 46E; 46NY; 47A; 47NY; 48A; 48B; 48C; 48D; 48E; 48NY; 49A; 49D; 49NY; 49TI; 52A; 52B; 52NY; 53A; 53D; 53E; 53NY; 54A; 54B; 54NY 1; 55A; 55NY; 56A; 56B; 56C; 56D; 56E; 56F; 56NY; 56TI 1; 56TI 2; 57A; 57C; 58A; 58B; 58C; 58D; 58E; 58F; 58NY; 59A; 59NY; 61A; 61NY; 62A 1; 62B 1; 62C; 62D; 62E; 62F; 63H; 63I; 63J; 64D; 64VF 1; 67VF 1 Nadap: 10A 1; 10B 1; 10BA; 10C; 10NY 1; 16A; 17A; 17B; 17C; 17D; 17E; 17EY 1; 17EY 2; 17TI 1; 17TI 2; 1B; 2A; 2B; 2C; 2TI; 3B; 3C; 3NY; 4A; 4B; 4NY; 52A; 5A; 5B; 5C; 5D; 5NY; 6A; 6B; 6C; 6NY; 7A; 7NY; 8A; 8B; 8NY; 9A; 9NY Pákozd: 107B; 107D; 18C; 18D; 18E; 18TI 1; 18TI 3; 18TN; 202A; 202B; 202EY; 20A; 20B; 20C; 20E; 20NY; 21A; 21B; 21D; 21E; 21NY 2; 22A; 22B; 22C; 22D; 22E; 22F; 22G; 22H; 22I; 22NY; 23TI 1; 23TI 4; 23TN; 23VF; 23VF 4; 24A; 24B; 24C; 24D; 24E; 24F; 24G; 24H; 24I; 24J; 24VI 1; 24VI 2; 25B; 35B; 35D; 35ÚT 2; 36A; 36B; 36C; 36D; 36E; 37EY 3; 37EY 4; 37ÚT 2 Pátka: 4C Pázmánd: - Sukoró: 10A; 1A; 1TI; 2A; 2B; 2BA; 2D; 2G; 2H; 2I; 2TI 1; 2TI 2; 3A; 3B; 3TI 1; 3TI 2; 4A; 5A; 6B; 9A; 9B; 9C; 9D; 9TI 1 Székesfehérvár: -	

Kezelési egység kódja:	KE5
Kezelési egység megnevezése:	Közepes, vagy alacsony természetességű, de őshonos fák alkotta erdők
Terület nagysága:	ha
Érintett hrsz.-ok:	
Lovasberény:	0112/3; 0112/4; 0112/5; 086/; 090/42; 090/43; 2033/; 2034/
Nadap:	041/a; 056/2c; 057/; 059/; 264/5
Pákozd:	014/; 015/d; 017/8; 018/a; 018/b; 0216/10; 0216/11; 0216/12; 0216/13; 0216/14a; 0216/15; 0216/2; 0216/9; 0217/; 0218/a; 0218/b; 0218/c; 0219/; 022/2; 022/8; 022/9; 0220/; 0221/a; 0223/f; 0223/j; 0223/l; 0223/m; 0223/n; 0223/p; 023/; 024/1; 024/2a; 024/2b; 024/2c; 024/3; 025/; 026/1; 03/1d; 038/; 04/a; 04/b; 04/c; 05/; 054/2; 054/7; 054/8; 054/9; 055/10b; 055/10c; 055/10d; 055/3; 07/2b; 1609/3; 1613/1; 1613/2; 1631/4; 1642/b; 1643/b; 1660/2; 1663/b; 1666/; 1678/; 1681/; 1682/b; 1683/b; 1684/2; 1694/7; 1698/; 1739/2; 1741/b; 1742/1; 1745/; 1752/; 1753/; 837/; 838/; 848/5; 848/6
Pátka:	0197/; 0198/2; 0198/6; 0198/9; 0209/; 0211/; 0214/1; 0214/2; 858/; 860/
Pázmánd:	0253/; 0257/; 0260/15; 0260/17; 0260/20
Sukoró:	02/3; 02/4; 02/5; 02/6; 02/9; 02/16; 06/1; 02/14a; 02/14b; 02/14c; 02/14d; 02/14f; 02/1a; 02/1b; 02/1c; 062/a; 062/b; 062/c; 063/2; 1075/3; 1077/; 1081/1; 1082/1; 1082/2; 1139/1; 1141/2; 1142/2; 1143/2; 1146/2; 1146/3; 1147/2; 1148/1; 1151/1; 1152/; 1153/3; 1199/3; 1199/4; 1200/1; 1200/2; 1200/3; 1200/4; 1201/1; 1202/4; 1202/5; 1203/6; 1211/3; 1211/4; 1405/; 1406/; 1419/1; 1419/2; 1428/1; 1825/; 1837/1; 1838/; 1855/; 1856/1; 1856/3; 1856/4a; 1856/4b; 919/2; 919/3; 919/4
Székesfehérvár:	020141/; 020142/2; 020149/4a; 020149/4b; 020149/5; 020152/; 020153/a; 020153/b; 020154/; 020156/; 020157/1a; 020157/1b; 020157/1c; 020157/1d; 020157/2; 020158/
Érintett erdőrészek:	
Lovasberény:	111D; 12A; 12NY; 15B; 16A; 16B; 17A; 17NY; 18A; 18B; 18C; 18D; 18NY; 19A; 19B; 19EY; 19NY; 19ÚT; 19VF; 201A; 201C; 201EY; 20A; 20B; 20NY; 20ÚT; 21A; 21NY; 22A; 22B; 22NY; 23A; 23NY; 24A; 24NY; 24ÚT; 25A; 25B; 25C; 26A; 26NY; 27A; 27B; 27C; 27D; 27NY; 27ÚT; 28A; 28NY 1; 28NY 2; 28VF; 29A; 29B; 29NY; 29VF; 30A; 30B; 30C; 30D; 30NY; 30ÚT; 31A; 32A; 32B; 32NY; 32ÚT; 32VF; 33A; 33NY; 34A; 34NY; 35A; 35NY; 36A; 36B 1; 36NY; 36ÚT; 37B; 37C; 37ÚT; 37VF; 38B; 38C; 38D; 38ÉP; 38VF 1; 38VF 2; 39A; 39B; 40A; 40B; 41A; 41B; 41C; 41D; 41E; 41NY; 42A; 42B; 42C; 42NY; 43A 1; 43ÉP; 43NY 1; 43NY 2; 44B; 44C 1; 44NY; 44TN; 44ÚT; 45A; 45NY; 45ÚT; 46A; 46B; 46C; 46E; 46NY; 47A; 47NY; 47ÚT; 48A; 48B; 48C; 48D; 48E; 48NY; 49A; 49D; 49NY; 49TI; 50A; 50B; 50C; 51A; 51B; 51C; 51D; 51NY; 51TI; 52A; 52B; 52NY; 53A; 53B; 53C; 53D; 53E; 53NY; 53TI 1; 53TI 2; 53ÚT; 54A; 54B; 54NY 1; 54NY 2; 54ÚT; 55A; 55NY; 55TI; 56A; 56B; 56C; 56D; 56E; 56F; 56G; 56NY; 56TI 1; 56TI 2; 57A; 57B; 57C; 58A; 58B; 58C; 58D; 58F; 58NY; 59A; 59NY; 60A; 60NY; 61A; 61NY; 62A 1; 62A 2; 62B 1; 62C; 62D; 62E; 62F; 63A; 63B; 63C; 63D; 63E; 63F; 63G; 63H; 63I; 63J; 63K; 63L; 63TI; 64A; 64B; 64C; 64D; 64E; 64F; 64G; 64NY; 64TN; 64VF 1; 64VF 2; 64VF 3; 65D; 66ÜK; 67TI; 67VF 1; 67VF 2
Nadap:	

10A 1; 10C; 10NY 1; 1A; 1B; 1C; 1VF; 2A; 2C; 2TI; 3A; 3B; 3C; 3NY; 3VF; 5A; 5B; 5D; 6A; 6B; 6C; 6NY; 7A; 7NY

Pákozd:

101A; 107A; 107D; 18A; 18B; 18C; 18D; 18E; 18TI 1; 18TI 3; 18TN; 19A; 19B; 19C; 19D; 19E; 19F; 19NY; 19ÚT; 19VF 1; 19VF 2; 202A; 202B; 202C; 202EY; 203A; 203C; 203E; 203EY; 203F; 203G; 203H; 20A; 20B; 20C; 20D; 20E; 20F; 20G; 20NY; 20ÚT; 21A; 21B; 21C; 21D; 21E; 21NY 1; 21NY 2; 22A; 22B; 22C; 22D; 22E; 22F; 22G; 22H; 22I; 22NY; 23A; 23B; 23TI 1; 23TI 2; 23TI 3; 23TN; 23VF; 23VF 1; 23VF 2; 23VF 3; 23VF 4; 24A; 24C; 24D; 24E; 24F; 24H; 24I; 24J; 25A; 25B; 34A; 34B; 34C; 34D; 34TI 1; 34TI 2; 34ÚT; 35A; 35B; 35C; 35D; 35ÚT 2; 36A; 36B; 37EY 2; 37EY 3; 37EY 4; 401A; 401B; 401D

Pátka:

10A; 10E; 10NY; 11A; 11B; 11D; 11E; 11F; 11G; 11H; 11I; 11J; 11NY; 11ÚT; 12A; 12B; 12C; 12D; 12E; 12F; 12NY; 12TI; 12VF; 13B; 13D; 13E; 13F; 13G; 13H; 13I; 13TI 1; 13TI 2; 13TI 3; 14A; 14B; 14VF; 15C; 15D; 15E; 15F; 15H; 15I; 15TI; 15VF; 16A; 16C; 16D; 16NY; 16TI; 17A; 17B; 17C; 17D; 17F; 17G; 17H; 17NY 1; 17NY 2; 17TI; 18A; 18B; 18C; 18D; 18F; 18G; 18I; 18J; 18TI 1; 18TI 2; 18TI 3; 18TI 4; 19A; 19B; 19C; 20A; 20B; 20E; 20F; 20VF; 30D; 4B; 4C; 4D; 4ÚT; 5A; 5B; 5C; 5D; 5E; 5ÉP; 5F; 5G; 5NY; 6A; 6B; 6C; 6D; 6E; 6NY; 6ÚT; 6VF; 7A; 7B; 7C; 7D; 7E; 7F; 7ÚT; 8A; 8B; 8NY; 9A; 9B; 9C; 9E; 9NY; 9TI; 9ÚT; 9VF

Pázmánd:

3A; 5A

Sukoró:

10A; 1A; 1TI; 21D; 21H; 21I; 21J; 21TN; 24A 1; 24TI; 26A; 26B; 26C; 2A; 2B; 2BA; 2C; 2D; 2E; 2F; 2G; 2H; 2I; 2J; 2TI 1; 2TI 2; 3A; 3B; 3TI 1; 3TI 2; 4A; 50D; 51A; 51B; 5A; 6A; 6B; 6C; 7A; 7B; 7C; 7D; 8A; 8B; 8C; 8D; 8F; 8G; 8TI; 9A; 9B; 9C; 9D; 9E; 9F; 9G; 9TI 1; 9TI 2

Székesfehérvár:

13TI; 15B; 53A; 53B; 53C; 53E; 53F; 53G; 53PK 4

Kezelési egység kódja:	KE6
Kezelési egység megnevezése:	Idegenhonos fák ültetvényei
Terület nagysága:	ha
Érintett hrsz.-ok:	
Lovasberény:	0112/5 086/ 090/42 090/43
Nadap:	037/ 040/ 041/a
Pákozd:	02/4; 02/25; 010/3; 010/4; 011/; 014/; 015/b; 015/c; 015/d; 017/1; 017/2; 017/4; 017/5; 017/6; 017/7; 017/8; 018/a; 018/b; 019/; 020/1; 020/3; 020/4; 020/5; 0216/14a; 0216/14b; 022/1; 022/2; 022/3; 0223/f; 0223/h; 0223/j; 0223/p; 0223/s; 0223/t; 023/; 03/1d; 038/; 05/; 054/7; 06/; 07/2a; 07/2b; 07/2c; 07/2d; 09/; 1316/3; 1317/8; 1327/4; 1328/; 1329/6; 1334/2; 1335/4; 1336/1; 1337/6
Pátka:	0197/; 0198/2; 0198/6; 0198/9; 0204/2; 0208/; 0209/; 0211/; 0214/2; 1262/; 1263/; 1264/; 1265/; 855/
Pázmánd:	-
Sukoró:	02/4; 02/5; 02/14a
Székesfehérvár:	-
Érintett erdőrészek:	
Lovasberény:	111D; 201A; 38B; 38C; 38D; 38VF; 38VF 1; 39B; 57C; 62A 1; 62A 2; 62A 3; 62B 1; 62B 2; 62B 3; 62D; 62E; 62F; 63B; 63D; 63E; 63F; 63G; 63H; 63I; 63J; 63K; 63L; 63TI; 64A; 64B; 64C; 64D; 64E; 64F; 64G; 64NY; 64VF 1; 64VF 2; 64VF 3; 67VF 2
Nadap:	17A; 17B; 17C; 17EY 1; 17EY 2; 17TI 2
Pákozd:	101C; 101EY 2; 101I; 101J; 107D; 18A; 18E; 18TI 1; 18TI 3; 19A; 19B; 19C; 19D; 19F; 19NY; 19TI; 19ÚT; 19VF 1; 201C; 201D; 201E; 203A; 203D; 203G; 23TN; 24B; 24C; 24D; 24VI 2; 302A; 35A; 35B; 35C; 35TI; 35ÚT 1; 36A; 36B; 36E; 37A; 37D; 37E; 37EY 2; 37F; 37H; 37ÚT 1; 37ÚT 2
Pátka:	10A; 10C; 10E; 10TI; 11A; 11B; 11D; 11E; 11F; 11H; 11I; 11J; 11K; 11NY; 11ÚT; 12A; 12B; 12E; 12F; 12NY; 12VF; 13B; 13D; 13E; 13I; 13TI 1; 13TI 2; 13TI 3; 14B; 14VF; 15C; 15D; 15E; 15F; 15G; 15I; 16A; 16B; 16C; 16D; 16TI; 17A; 17B; 17C; 17D; 17F; 17H; 17NY 1; 17NY 2; 17TI; 18A; 18B; 18C; 18D; 18G; 18I; 18J; 18TI 1; 18TI 3; 18TI 4; 19A; 19B; 19C; 19TI; 20B; 20E; 20F; 20VF; 30A; 30D; 4B; 4C; 4D; 4ÚT; 5A; 5B; 5C; 5D; 5ÉP; 5NY; 6A; 6B; 6C; 6NY; 6ÚT; 7B; 7E; 7ÚT; 8A; 8B; 8NY; 9A; 9B; 9C; 9D; 9E; 9NY; 9TI; 9ÚT; 9VF
Pázmánd:	-
Sukoró:	

26A; 26B; 26C; 51B

Székesfehérvár:

14D; 15A; 15NY

Kezelési egység kódja:	KE7
Kezelési egység megnevezése:	Fasorok, erdősávok, cserjés szegélyek, völgyaljok
Terület nagysága:	ha
Érintett hrsz.-ok: Lovasberény: 0112/5 Nadap: 037/; 038/; 039/47a; 039/47b; 040/; 041/a; 056/2a; 056/2b; 056/2c Pákozdi: 02/4; 02/24; 010/3; 010/4; 011/; 014/; 015/a; 015/b; 015/c; 015/d; 016/10a; 016/10b; 016/11a; 016/11b; 016/3; 016/5; 016/6a; 016/7; 016/8; 016/9; 017/1; 017/7; 017/8; 018/a; 018/b; 019/; 020/3; 020/4; 020/5; 021/; 0212/6a; 0212/6b; 0212/7a; 0212/7b; 0212/8; 0216/14a; 0216/14c; 0216/2; 0217/; 022/2; 022/3; 022/6; 022/7; 022/8; 022/9; 0223/a; 0223/b; 0223/c; 0223/d; 0223/f; 0223/s; 0223/t; 023/; 024/1; 024/2a; 024/2c; 024/3; 025/; 026/1; 026/2; 03/1d; 04/a; 05/; 054/7; 055/10b; 06/; 07/2b; 07/2d; 09/; 1365/; 1366/ Pátka: 0198/2; 0199/; 0214/2; 1283/1; 859/; 860/ Pázmánd: - Sukoró: 06/1; 04/; 062/b; 062/c; 063/2; 1801/1; 1801/3; 2091/8a Székesfehérvár: -	
Érintett erdőrészek: Lovasberény: 63E; 67VF 2 Nadap: 104A; 17E; 17EY 1; 52A; 9VF Pákozdi: 101C; 101D 1; 101EY 2; 101I; 101J; 18A; 18TI; 18TI 1; 18TI 3; 201A; 201D; 201E; 202B; 202C; 203A; 203D; 203EY; 203G; 205A; 205B; 205EY; 23TI 1; 23TI 3; 23TI 4; 23VF; 23VF 1; 23VF 2; 23VF 4; 302A; 35A; 35B; 37D; 37E; 37EY 3; 37EY 4; 37J; 37ÚT 1; 37ÚT 2 Pátka: 11B; 11J; 14VF Pázmánd: - Sukoró: 21H; 24TI; 50A; 51B; 8E; 8F; 8TI Székesfehérvár: -	

Kezelési egység kódja:	KE8
Kezelési egység megnevezése:	Vadföldek
Terület nagysága:	ha
Érintett hrsz.-ok: Lovasberény: 0112/5; 086/ Nadap: 059/ Pákozd: - Pátka: 0211/; 0214/2 Pázmánd: - Sukoró: - Székesfehérvár: -	
Érintett erdőrészek: Lovasberény: 15B; 18B; 18NY; 19VF; 28VF; 29A; 29NY; 29VF; 32A; 32NY; 32VF; 33NY; 52A; 55A; 55TI; 63I; 63L; 64D; 64E; 64F; 64VF 1; 64VF 2; 64VF 3 Nadap: 1C; 1VF; 3VF Pákozd: - Pátka: 11I; 12NY; 12VF; 20VF; 6C; 6E; 6VF Pázmánd: - Sukoró: - Székesfehérvár: -	

Kezelési egység kódja:	KE9
Kezelési egység megnevezése:	Szántók
Terület nagysága:	ha
Érintett hrsz.-ok:	
Lovasberény:	0112/5
Nadap:	-
Pákozd:	015/b; 015/d; 016/10b; 016/11b; 016/3; 016/5; 016/6a; 016/6b; 016/7; 016/8; 016/9; 018/b; 0212/6a; 0212/7a; 0212/7b; 0212/8; 0223/c; 0223/d; 0223/f; 023/; 024/1; 024/2a; 024/2b; 024/3; 025/; 026/1; 026/2
Pátka:	0197/; 0198/2; 0198/9; 0214/2; 860/
Pázmánd:	0257/
Sukoró:	-
Székesfehérvár:	-
Érintett erdőrészek:	
Lovasberény:	37VF; 38ÉP; 38VF; 38VF 1; 38VF 2; 39B; 41A; 41B; 41C; 41NY; 65D; 66ÜK; 67TI; 67VF 1; 67VF 2
Nadap:	-
Pákozd:	19E; 19VF 2; 202B; 202C; 202EY; 205A; 205B; 302A; 37E; 37EY 2
Pátka:	11H; 11I; 11J; 12B; 12C; 12NY; 12TI; 12VF; 13B; 14VF
Pázmánd:	5A
Sukoró:	-
Székesfehérvár:	-

Kezelési egység kódja:	KE10
Kezelési egység megnevezése:	Lakott terület, tanya, gazdaság, üdülő, telephely, roncsterület
Terület nagysága:	ha
Érintett hrsz.-ok:	
Lovasberény:	0112/3; 0112/5
Nadap:	056/2a; 056/2b
Pákozd:	02/4; 02/18; 02/24; 010/2; 010/3; 010/4; 011/; 0216/13; 0217/; 0223/a; 0223/b; 0223/f; 054/2; 054/7; 054/9; 055/10a; 055/10b; 06/; 07/2a; 07/2b; 09/
Pátka:	0198/3; 0214/1; 0214/2
Pázmánd:	000/000x
Sukoró:	02/14b; 02/14g; 02/14j; 02/14k; 02/1a; 062/c; 063/2; 1825/; 1826/; 1827/b; 1828/; 1829/; 1832/; 1833/; 1856/4b
Székesfehérvár:	000/000x
Érintett erdőrészek:	
Lovasberény:	37VF; 42C; 43ÉP
Nadap:	9VF
Pákozd:	101A; 101C; 101D 1; 18TI 3; 203A; 203EY; 35A; 35TI
Pátka:	5D; 5E; 5ÉP
Pázmánd:	-
Sukoró:	21J; 21TN; 24A 1; 2B; 50D; 51B; 8G; 8TI
Székesfehérvár:	-

Kezelési egység kódja:	KE11
Kezelési egység megnevezése:	Úthálózat
Terület nagysága:	ha
Érintett hrsz.-ok: Lovasberény: 0112/3; 0112/4; 0112/5; 086/ Nadap: - Pákozd: 02/4; 023/; 03/1d; 05/ Pátka: 0214/1; 0214/2 Pázmánd: - Sukoró: 02/6; 02/14b; 02/1c Székesfehérvár: -	
Érintett erdőrészek: Lovasberény: 12A; 19ÚT; 20ÚT; 25B; 25C; 26A; 26NY; 31A; 36ÚT; 37C; 43ÉP; 44ÚT; 45ÚT; 46C; 46NY; 47A; 47ÚT; 53B; 53C; 53D; 53NY; 53TI 1; 53TI 2; 53ÚT; 54ÚT Nadap: - Pákozd: 18TI 3; 19C; 19F; 19ÚT; 19VF 2; 20B; 20E; 20F; 20ÚT; 22A; 23A; 23TN; 35B; 35D; 35ÚT 2 Pátka: 10A; 10C; 10E; 10NY; 10TI; 11A; 11F; 11K; 11ÚT; 4B; 4C; 4ÚT; 5D; 5E; 5F; 5G; 6A; 6B; 6C; 6D; 6NY; 6ÚT; 6VF; 7B; 7C; 7ÚT; 9A; 9C; 9D; 9ÚT Pázmánd: - Sukoró: 21I; 21J; 51B; 51C Székesfehérvár: -	

4.3. A kezelési javaslatok megvalósításának lehetséges eszközei a jogi háttér és a tulajdonviszonyok függvényében

4.3.1. Agrártámogatások

a. Jelenlegi működő agrártámogatási rendszer

A területen előforduló művelési ágak szerint az alábbi támogatások vehetők igénybe:

Erdőkre:

Az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból az erdészeti potenciál helyreállítására normatív, vissza nem térítendő támogatás igényelhető a természeti katasztrófa (pl. vízkár, szélkár, tűzkár) által sújtott területeken az erdészeti potenciál helyreállítására, valamint a másodlagos erdőkárok megelőzésére. A támogatás részletes feltételeit a VP5-8.4.1.-15 - Az erdőgazdálkodási potenciálban okozott erdőkárok helyreállítása című támogatási felhívás tartalmazza.

Az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból az erdőszerkezet átalakításához (erdőállomány alatti erdősítéssel történő teljes erdőszerkezet átalakítás, tarvágást követő teljes erdőszerkezet-átalakítás, alátelepítés során állománykiegészítéssel történő erdőszerkezet átalakítás) normatív, területalapú, vissza nem térítendő támogatás igényelhető a VP5- 8.5.1.-16 - Az erdei ökoszisztémák ellenálló képességének és környezeti értékének növelését célzó beruházások felhívás alapján.

Magán és önkormányzati tulajdonú erdőterületekre:

A Natura 2000 területen található erdőterületekre az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a Natura 2000 erdőterületeken történő gazdálkodáshoz kompenzációs támogatás igényelhető a VP4-12.2.1-16 - Natura 2000 erdőterületeknek nyújtott kompenzációs kifizetések felhívás alapján.

Támogatás igényelhető magán- és önkormányzati tulajdonú erdőterületekre vonatkozóan száraló erdőgazdálkodás folytatására, erdőállományok kézimunka igényes ápolása, valamint természetkímélő anyagmozgatásra a VP4-15.1.1-17 - Erdő-környezetvédelmi kifizetések felhívás alapján.

Magántulajdonú gyepterületekre:

Gyepterületekre az egységes területalapú támogatás (SAPS) mellett a Vidékfejlesztési Program agrár-környezetgazdálkodási intézkedések keretében a VP4-10.1.1-15 - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetés felhívás alapján is igényelhető támogatás a horizontális gyepgazdálkodási tematikus programcsomagban. A programra pályázni 2015. évben lehetett 5 éves időtartalomra. A pályázat elbírálása során a Natura 2000 területen gazdálkodók többletpontot kaptak.

Az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a Natura 2000 gyepterületeken történő gazdálkodáshoz kompenzációs támogatás igényelhető a VP4-12.1.1-16. - Natura 2000 mezőgazdasági területeknek nyújtott kompenzációs kifizetések felhívás alapján.

Magántulajdonú szántóterületekre:

Szántóterületekre az egységes területalapú támogatás (SAPS) mellett a Vidékfejlesztési Program agrár-környezetgazdálkodási intézkedések keretében a VP4-10.1.1-15, illetve VP4-10.1.1-16 - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetés felhívások alapján is igényelhető támogatás a horizontális szántó tematikus programcsomagban. A programokra pályázni 2015. és 2016. évben lehetett 5 éves időtartalomra. A pályázat elbírálása során a Natura 2000 területen gazdálkodók többletpontot kaptak.

Az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a Natura 2000 szántóterületeken történő gazdálkodáshoz kompenzációs támogatás igényelhető a VP4-12.1.1-16. - Natura 2000 mezőgazdasági területeknek nyújtott kompenzációs kifizetések felhívás alapján.

b. Javasolt agrártámogatási rendszer

Olyan agrártámogatási rendszer kidolgozása lenne szükséges, ahol az állami szektor pénzügyi ösztönzőkkel a magángazdálkodókhöz hasonlóan érdekeltté van téve a természeti értékek fejlesztését biztosító művelésben. A különböző fafajok telepítésének és művelésének támogatásának ténylegesen ösztönöznie kell a termőhelyi viszonyoknak megfelelő őshonos fajok megfelelő elegyarányú állományainak telepítését.

Fontos lenne a mozaikos élőhelyek megfelelő művelésének ösztönzése, így annak támogatása, hogy az erdősztyepp tölgyesek területén az erdők és gyepek együttes kezelése valósuljon meg.

A cserjésedés visszaszorítására jelenleg nincs kidolgozott támogatási rendszer, ezért javasoljuk ilyen típusú rendszer kiépítését.

4.3.2. Pályázatok

Projekt hivatalos címe:

Azonosító száma:

Időtartama:

3.4. A terv egyeztetési folyamatának dokumentációja

3.4.1 Felhasznált kommunikációs eszközök

Felhasznált kommunikációs eszköz	Érintett célcsoport	Kommunikáció címzettjei	Időpont	Levelek, e-mailek, résztvevők száma
Előzetes szakmai véleményezés				
szakmai terepbejárás				
gazdafórum				
önkormányzati közzététel				
véleményezési kérelem				
honlap				

18. táblázat: Felhasznált kommunikációs eszközök

A Velencei-hegység (HUDI20053) Natura 2000 terület fenntartási tervének elkészítése és az egyeztetési folyamat során az alábbi megkeresések történtek:

- x
- x
- x
- x
- x

3.4.2 A kommunikáció címzettjei

1. előzetes szakmai véleménykérés

A Velencei-hegység (HUDI20053) Natura 2000 terület fenntartási terv egyeztetése során a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság által az alább felsorolt érdekelt megkeresése történt meg.

a. címzett: helyben érintett gazdálkodók, illetve hivatalok

-
-
-

2. szakmai terepbejárás

a. címzett: hivatalok, szervezetek

-
-
-

b. résztvevők száma:

3. gazdafórum

a. címzett: helyben érintett gazdálkodók, erdész- és vadásztársaságok

-

-
-

b. résztvevők száma:

4. önkormányzati közzétel

a. címzett:

-
-
-

5. véleményezési kérelem

a. címzett:

-
-
-

b. beérkezett vélemények száma: db

3.4.3 Egyeztetés hatósági és területi kezelő szervekkel

Véleményalkotó	Időpont	Vélemény	Beépült-e a tervbe - indoklás

19. táblázat: Beérkezett vélemények és azok tervbe építése

II. A Natura 2000 fenntartási terv készítését megalapozó dokumentáció

1. A tervezési terület alapállapot jellemzése

1.1. Környezeti adottságok

A Natura 2000 terület közigazgatásilag Lovasberény, Nadap, Pákoz, Pátka, Pázmánd, Sukoró községekhez és Székesfehérvár városhoz tartozik, azok külterületén helyezkedik el. Magyarország Kistájainak Katasztere (DÖVÉNYI 2010) alapján Székesfehérvár az Alföldön, azon belül a Mezőföldön fekszik, a Sárrét kistáj része (a Natura terület kb 2%-a). Lovasberény, Pátka és Pázmánd a Dunántúli-középhegységben, a Vértes-Velencei-hegyvidéken, azon belül a Lovasberényi-háton található (a Natura terület kb. 53%-a). Végül Nadap, Pákoz és Sukoró a Dunántúli-középhegységben, a Vértes-Velencei-hegyvidéken, a Velencei-hegység kistájon helyezkedik el (a Natura terület kb. 45%-a).

A két kistáj átlagos tengerszintfeletti magassága 170, illetve 195 m.

A Lovasberényi-hát a Vértes és Velencei-hegység közötti ÉÉK-DDNY-i irányban hosszan elnyúló, eróziós-deráziós völgyelésekkel és fiatal peremsüllyedékekkel tagolt, pannóniai alapzatú aszimmetrikus löszös hát. Az aljzatot paleozoos metamorfitek alkotják, s erre a felső-eocénben andezites-dácitos sorozat települt. Energikus lejtőjű löszös háttá történő formálásában a fiatal szerkezeti mozgásoknak, a folyóvízi erózióknak, a felszint felületileg letaroló deráziós folyamatoknak és a löszképződésnek volt jelentős szerepe.

A Velencei-hegység a Dunántúli-khg. DK-i előterében elhelyezkedő, ÉK-DNY-i csapásirányú ópaleozoos kristályos tönkröghegység. Kialakulása az újpaleozoikummal kezdődik, amikor a variszkuszi metamorf aljzatba a karbon végén és az alsó-permben intrúziók nyomultak be. Az így kialakult gránitbatolitok a permtől a felső-pannóniai emeletig folyamatos lepusztulás alatt álló szárazulat volt, és többszöri tönkösödésen ment át. Napjainkban egész tömege egységes típusú, nagy szemű biotitos gránitból áll, amelyet a hegység csapásirányával megegyező irányú telérek szelnek át.

1.1.1. Éghajlati adottságok

A Lovasberényi-hát mérsékelt hűvös-mérsékelt száraz, D-en inkább a száraz éghajlati típusba tartozó kistáj. A napsütéses órák száma kb 1950 évente. Délen az évi középhőmérséklet 9,8-10°C közötti. A fagymentes időszak 195-200 nap körülre tehető. A kistáj évi csapadékmennyisége átlagosan 570 mm, de délen valamivel kevesebb, 550-570 mm között alakul. Az ariditási index 1,20-1,25 között van. Az uralkodó szélirány É-ÉNY-i, az átlagos szélesség pedig 3 m/s. A kistáj éghajlata a szántóföldi kultúráknak optimális.

A Velencei-hegység mérsékelt meleg-száraz éghajlatú kistáj. Az évi napfénytartam 1950 óránál is több lehet. Az évi középhőmérséklet 9,8-10,2°C közötti. A fagymentes időszak hossza és az ariditási index megegyezik a Lovasberényi-hát kistáj adataival. Az éves csapadékösszeg 550 mm és 580 mm között alakul. A hótakarós napok száma átlagosan 35-40 évente. A leggyakoribb szélirány É-ÉNY-i, az átlagos szélesség pedig 3,5 m/s. A jó expozíciójú területek szőlő- és gyümölcsstermesztésre is alkalmasak, de a kevés csapadék elsősorban a nem vízigényes növényi kultúráknak kedvez.

1.1.2. Vízrajzi adottságok

A Lovasberényi-hát NY-i részét a Császárvíz, mellékvize a Rovájka-patak; D-i részét a Vereb-Pázmándi-vízfolyás; K-i peremét a Váli-víz, mellékvize a Vértesacsai-vízfolyás vezeti le.

Mérsékelt vízhiányos terület. Az árvizek szokásos ideje a tavasz és a kora nyár, míg a kisvizek őszelel jelentkeznek. A kistájnak 6 kistava van, 50 ha összterülettel, a legnagyobb kiterjedésű a 17 ha-os Pátkai-halastó. A talajvíz mennyisége nem számottevő, rétegvízkészlete is csekély.

A Velencei-hegység a Velencei-tó vízgyűjtő területe. A másik tárgyalt kistájhoz hasonlóan, Ny-on a Császár-víz, K-en a Vereb-Pázmándi-vízfolyás határolja. Vízhiányos terület. A talajvíz mennyisége itt sem számottevő, rétegvízkészlete a vízzáró alapkőzet miatt szintén csekély.

1.1.3. Talajtani adottságok

A Lovasberényi-hát hordaléklejtő jellegű kistáj, kiváló mezőgazdasági adottságú mészlepedékes csernozjom talajok uralják (88%). A Velencei-hegység északi lejtőjéhez csatlakozva csernozjom barna erdőtalajok (4%) fordulnak elő.

A másik kistáj magját az ópaleozoos gránitból álló tönkröghegység képezi, amelyet palaköpeny kísér. A magmás kőzeteket laza üledékek (lösz) takarják be, amelyen a legnagyobb területi kiterjedésben (49%) agyagbemosódásos barna erdőtalajok képződtek. Az erodált és az erózió miatt akadályozott talajképződésű grániton köves, kopár talajok találhatóak (14%). A lösszel fedett hegyláb felszíneken vályog mechanikai összetételű, termékeny barnaföldek képződtek (28%). A Lovasberényi-hát felé átmenetet képező hegyláb felszínen csernozjom barna erdőtalajok vannak (4%). A kistájba Velence fölött alföldi mészlepedékes csernozjomok nyúlnak be (5%). Ezek a kistáj legtermékenyebb talajai.

1.2. Természeti adottságok

A Lovasberényi-hát területén az erdőket két nagyobb és néhány kisebb folt képviseli, sok, jellegtelen állománnyal és akáccsal. A karakteresebb erdők többnyire a löszön kialakult elegyes tölgyesekre hasonlítanak, gypesztartásban üde, többnyire kora tavaszi és száraz erdei fajokkal; de előfordulnak mészkedvelő tölgyesekre emlékeztető erdők is. Az erdők legnagyobb része azonban idegenhonos fafajok uralta állomány.

A gyepes vegetáció leginkább a löszbe vágódott völgyek oldalain maradt fent. A D-ies oldalakat löszpusztagyeppek maradványai jellemzik. Az É-ies oldalakban található erdősztyeprétek számos, ebben a talajtípusban ritka fajt őriznek. A nagyobb patakok mellett vízpartra jellemző vegetáció is előfordul (vízparti mocsarak, mocsárrétek, sásrétek, nádasok, pionír füzesek).

A kistáj fajszáma 400-500-ra tehető, melyből körülbelül 20-30 védett faj van. Jellemző özönfajok a különböző aranyvesszők és az akác.

A Velencei-hegység kistáját nagyobb részt ma is erdők borítják, ezek között azonban a leggyakoribbak az akácosok és a jellegtelen gypesztartású tölgyesek. A karakteres erdők, a völgyekben gyertyános-kocsánytalan és –kocsányos tölgyesek; a D-i oldalakon és tetőkön - a talajnak megfelelően – mészkedvelő tölgyesek, cseres kocsánytalan tölgyesek, elegyes lösz-tölgyesek. Az üde erdők fajai kifejezetten ritkák a Velencei-hegységben, de a száraz erdei fajok száma sem túl magas. A legtöbb erdő alját általános és gyakran zavarástűrő erdei fajok uralják. A hegység belseje alapvetően ma is zárt erdővel borított, de a peremek felé egyre nagyobb kiterjedésű köves talajú, száraz gyepet találunk. A gránitos rész köves, felnyíló gyepjei mészkerülő fajokban gazdagabbak. A kistáj peremén már löszön kialakult pusztagyeppek is előfordulnak. A hegységben több kisebb forrás fakad, ezeket gyakran mocsaras foltok kísérik.

A kistáj fajszáma 700-800-ra tehető, melyből körülbelül 30-40 védett faj van. Jellemző özönfajok a különböző aranyvesszők, a bálványfa és az akác.

A Velencei-hegység kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület főbb élőhelytípusai.

<i>Á-NÉR kód</i>	<i>Á-NÉR élőhelytípus rövid elnevezése</i>	<i>Natura 2000 kód</i>	<i>Natura2000 élőhely elnevezése</i>	<i>Terület (ha)</i>	<i>Terület (%)</i>
B1a	Nem tűzegképző nádasok, gyékényesek és tavikákások			0,4550	0,011
B5	Nem zsombékoló magassárrétek			0,3129	0,008
C1	Forrásgyepek			0,0410	0,001
D34	Mocsárrétek	6440	Ártéri mocsárrétek	1,8445	0,046
G3	Nyílt szilikátsziklagyepek és törmeléklejtők	6190	Pannon sziklagyepek	0,5998	0,015
H3a	Köves talajú lejtősztyepek	6240*	Pannon lejtősztyepek és sziklafüves lejtők	372,1583	9,320
H4	Erdőssztyeprétek, félszáraz irtásrétek, száraz magaskórósok	6210*	Szálkaperjés-rozsnokos xeromezofil gyepek	1,2705	0,032
H5a	Löszgyepek, kötött talajú sztyeprétek	6250*	Síksági pannon löszsztyepek	9,8512	0,247
I4	Árnyéktűrő nyílt sziklanövényzet			0,0791	0,002
K1a	Gyertyános-kocsányos tölgyesek	91G0*	Pannon gyertyános-tölgyesek	57,3485	1,436
K2	Gyertyános-kocsánytalan tölgyesek	91G0*	Pannon gyertyános-tölgyesek	47,2530	1,183
L1	Mész- és melegkedvelő tölgyesek	91H0*	Pannon molyhos tölgyesek	195,3734	4,893
L2a	Cseres-kocsánytalan tölgyesek	91M0	Pannon cseres-tölgyesek	137,5858	3,446
L2x	Hegylábi zárt erdőssztyep tölgyesek	91I0*	Euro-szibériai erdőssztyepp-tölgyesek	473,2580	11,852
L4a	Zárt mészkérülő tölgyesek			35,3008	0,884
L4b	Nyílt mészkérülő tölgyesek	91H0*	Pannon molyhos tölgyesek	2,5753	0,064
				11,3463	0,284
M1	Molyhos tölgyes bokorerdők	91H0*	Pannon molyhos tölgyesek	5,4993	0,138
M2	Nyílt lösztölgyesek	91I0*	Euro-szibériai erdőssztyepp-tölgyesek	24,4042	0,611
M7	Sziklai cserjések	40A0*	Kontinentális cserjések	0,0577	0,001
M8	Száraz-félszáraz erdő- és cserjés szegélyek	6210*	Szálkaperjés-rozsnokos xeromezofil gyepek	0,1488	0,004
OA	Jellegtelen fátlan vizes élőhelyek			1,7760	0,044
OB	Jellegtelen üde gyepek	1530*	Pannon szikések	4,8189	0,121
		6440	Ártéri mocsárrétek	46,4221	1,163
		6510	Sík- és dombvidéki kaszálórétek	16,8555	0,422
				25,4090	0,636
OC	Jellegtelen száraz-félszáraz gyepek	6240*	Pannon lejtősztyepek és sziklafüves lejtők	12,9760	0,325
		6250*	Síksági pannon löszsztyepek	17,9994	0,451
				227,1265	5,688

OD	Lágyszárú évelő özönfajok állományai			0,1079	0,003
OF	Magaskórós ruderális gyomnövényzet			1,3820	0,035
OG	Taposott gyomnövényzet és ruderális iszapnövényzet			0,2658	0,007
P1	Őshonos fafajú fiatalosok			84,2466	2,110
P2b	Galagonyás-kökényes-borókás száraz cserjések	40A0*	Kontinentális cserjések	0,4304	0,011
		6210*	Szálkaperjés-rozsnokos xero-mezofil gyepek	0,7678	0,019
		6240*	Pannon lejtősztyeppék és sziklafüves lejtők	46,5954	1,167
		6250*	Síksági pannon löszsztyeppék	2,8877	0,072
		91H0*	Pannon molyhos tölgyesek	0,9559	0,024
		91I0*	Euro-szibériai erdőssztyepp-tölgyesek	5,6105	0,141
				51,3298	1,285
P3	Újonnan létrehozott, őshonos vagy idegenhonos fafajú fiatal erdősités			5,9580	0,149
P45	Fáslegelők, fáskaszálók, legelőerdők, gesztenyeligetek	6240*	Pannon lejtősztyeppék és sziklafüves lejtők	8,4073	0,211
				2,4692	0,062
P5		9260		0,9271	0,023
P6	Parkok, kastélyparkok, arborétumok és temetők az egykori vegetáció maradványaival vagy regenerálódásával			2,8779	0,072
P7	Hagyományos fajtájú, extenzíven művelt gyümölcsösök			0,5006	0,013
P8	Vágásterületek			60,8360	1,524
RA	Őshonos fajú facsoportok, fasorok, erdősávok			8,9906	0,225
RB	Őshonos fafajú puhafás jellegtelen vagy pionír erdők			17,0680	0,427
RC	Őshonos fafajú keményfás jellegtelen erdők	6240*	Pannon lejtősztyeppék és sziklafüves lejtők	11,2626	0,282
		91H0*	Pannon molyhos tölgyesek	38,0381	0,953
		91I0*	Euro-szibériai erdőssztyepp-tölgyesek	257,3862	6,446
		91M0	Pannon cseres-tölgyesek	28,6192	0,717
				785,9217	19,682
RDa	Őshonos lombos fafajokkal elegyes fenyves származékerdők	6240*	Pannon lejtősztyeppék és sziklafüves lejtők	2,2835	0,057
				110,0645	2,756

RDb	Őshonos lombos fafajokkal elegyes idegenhonos lombos és vegyes erdők	91H0*	Pannon molyhos tölgyesek	6,9436	0,174
				119,6897	2,997
S1	Ültetett akácok			254,4712	6,373
S2	Nemesnyárasok			2,0906	0,052
S3	Egyéb tájidegen lombos erdők			10,6994	0,268
S4	Ültetett erdei- és feketefenyvesek	6240*	Pannon lejtősztyeppék és sziklafüves lejtők	11,9857	0,300
				91,3342	2,287
S6	Nem őshonos fafajok spontán állományai			65,2404	1,634
S7	Nem őshonos fajú facsoportok, erdősávok és fasorok			9,1527	0,229
T1	Egyéves, intenzív szántóföldi kultúrák			125,9687	3,155
T7	Intenzív szőlők, gyümölcsösök és bogyós ültetvények			0,0571	0,001
T9	Kiskertek	6240*	Pannon lejtősztyeppék és sziklafüves lejtők	0,5029	0,013
				0,7973	0,020
T10	Fiatal parlag és ugar			11,5267	0,289
T11	Csemetekertek, faiskolák, kosárkötő fűz ültetvények			0,0506	0,001
U2	Kertvárosok, szabadidős létesítmények			2,1441	0,054
U3	Falvak, falu jellegű külvárosok			0,1083	0,003
U4	Telephelyek, roncsterületek és hulladéklerakók			0,6102	0,015
U5	Meddőhányók, földdel már befedett hulladéklerakók			0,9093	0,023
U6	Nyitott bányafelületek			0,6795	0,017
U10	Tanyák, családi gazdaságok			2,3297	0,058
U11	Út- és vasúthálózat			8,8934	0,223
U7	Homok-, agyag-, tőzeg- és kavicsbányák, digó- és kubikgödrök, mesterséges löszfalak			0,5718	0,014

20. táblázat: A tervezési terület kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület főbb élőhelytípusai

1.2.1. A tervezési területen előforduló közösségi jelentőségű élőhelyek

Natura 2000 adatlapon szereplő jelölő élőhelyek és adataik:

Élőhelytípus kódja	Élőhelytípus megnevezése	Reprezentativitás (A-D)	
		Jelenlegi	Javasolt
1530*	Pannon szikések	D	

Élőhelytípus kódja	Élőhelytípus megnevezése	Reprezentativitás (A-D)	
		Jelenlegi	Javasolt
40A0*	Kontinentális cserjések	D	
6190	Pannon sziklagyepek	D	
6210*	Szálkaperjés-rozsnokos xero-mezofil gyepek	B	
6240*	Pannon lejtősztyepppek és sziklafüves lejtők	C	
6250*	Síksági pannon löszsztyepppek	B	
6440	Ártéri mocsárrétek	C	
7230	Mészkedvelő (meszes talajú) üde láp- és sásrétek	Đ	
8310	Nagyközönség számára meg nem nyitott barlangok	C	
91E0*	Puhafás ligeterdők, éger- és kőrisligetek, illetve láperdők	Đ	
91F0	Keményfás ligeterdők	€	
91G0*	Pannon gyertyános-tölgyesek	C	
91H0*	Pannon molyhos tölgyesek	C	
91I0*	Euro-szibériai erdősztyepp-tölgyesek	C	
91M0	Pannon cseres-tölgyesek	B	

21. táblázat: A tervezési területen előforduló közösségi jelentőségű élőhelyek

A területen megtalálható, de nem jelölő közösségi jelentőségű élőhelyek:

Élőhelytípus kódja	Élőhelytípus megnevezése	javasolt reprezentativitás (A-D)

22. táblázat: A területen megtalálható, de nem jelölő közösségi jelentőségű élőhelyek

A területen megtalálható, jelölő értéknek javasolt közösségi jelentőségű élőhelyek:

Élőhelytípus kódja	Élőhelytípus megnevezése	javasolt reprezentativitás (A-D)

23. táblázat: Jelölő értéknek javasolt közösségi jelentőségű élőhelyek

Élőhely neve: Pannon szikések

Élőhely kódja: 1530*

Élőhely előfordulásai a területen: Pákozdi külterületén a Császár-patak mentén egy foltban előforduló élőhely., természetessége 3

Élőhely kiterjedése a területen: 4,819 ha, a terület 0,12%-át borítja

Élőhely jellemzése: Jellegzetesen sziki fajokat alig tartalmazó, jellegtelen szikes rét. Tornyos sisakoskosbor (*Anacamptis pyramidalis*) került elő az élőhelyről.

Élőhely természetességi - degradáltsági értékelése: Az élőhely természetessége 3. Inváziós fajok nincsenek az élőhelyen

Élőhely veszélyeztetettsége: Fő veszélyeztető tényező a kis állományméret és a szomszédságában húzódó nagy forgalmú autótút, valamint a kiszáradás

Veszélyeztető tényezők: E01 Utak, ösvények, vasútvonalak és kapcsolódó infrastruktúra; L07 Állat- és növényfajok közötti kölcsönhatások hiánya és csökkenése; N02 Aszály és csapadékmennyiség csökkenés a klímaváltozás következtében

Élőhelyre megadott kezelési javaslatok: Szarvasmarhával való kíméletes legeltetés és /vagy kaszálás, de ez utóbbi legkorábban június közepétől.

Élőhely neve: *Kontinentális cserjések*

Élőhely kódja: 40A0*

Élőhely előfordulásai a területen: Két helyen fordul elő a területen, a Pákozdi és Sukoró határán fekvő Csúcsos-hegyen (Pákozdi oldal) és a Nadaptól északkeletre található Csúcsos-hegyen. A nadapi állomány egy sziklai cserjés (M7) jajrózsával (*Rosa spinosissima*) és csepleszmegeggyel (*Cerasus fruticosa*), míg a pákozdi állomány gránitmorzsalékkal kevert löszön kialakult, sikertelen fásításon átesett, zavartabb sztyeppcserjés (M6) folt törpemandulával (*Amygdalus nana*).

Élőhely kiterjedése a területen: 0,488 ha, a terület 0,012%-át borítja

Élőhely jellemzése: A nadapi Csúcsos-hegy sziklai cserjése zavartalanabb és sok védett növény fordul elő az élőhelyfolton (*Achillea ochroleuca*, *Phlomis tuberosa*, *Ranunculus illyricus*, *Cotoneaster* sp.), vagy annak közvetlen szomszédságában (*Vinca herbacea*, *Inula oculus-christi*, *Iris variegata*, *Convolvulus cantabrica*, *Allium sphaerocephalon*, *Dicamnus albus*, *Pulsatilla nigricans*, *Adonis vernalis*). A pákozdi állomány zavartabb, jellegtelenebb élőhelyfolt, mely gránitmorzsalékkal kevert löszön alakult ki virágos kőrissel sikertelenül erdősített területen. Kőkénnyel és virágos kőrissel cserjésedik a terület. A törpemandulán (*Amygdalus nana*) kívül sok védett növény található a területen: *Oxytropis pilosa*, *Orchid purpurea*, *Centaurea sadleriana*, *Peucedanum arenarium*, *Allium sphaerocephalon*, *Achillea ochroleuca*, *Pulsatilla nigricans*, *Stipa dasyphylla*, *Inula germanica*.

Élőhely természetességi - degradáltsági értékelése: Az élőhelyek átlagos természetessége 3,5 (3,0-4,0).

Élőhely veszélyeztetettsége: Veszélyeztető tényezőjük a fragmentális kiterjedés. A nadapi Csúcsos-hegyen a taposás és tűzrakás, a pákozdi élőhelyen a lassú kőkénnyel cserjésedés, és virágos kőrissel erdősödés.

Veszélyeztető tényezők: F07 Sport, turisztikai és szabadidős tevékenységek; L02 Fajösszetétel változás természetes szukcesszió következtében; L07 Állat- és növényfajok közötti kölcsönhatások hiánya és csökkenése

Élőhelyre megadott kezelési javaslatok: A pákozdi állománynál a virágos kőrös borítás kismértékű csökkentésével stabilizálhatni lehet az élőhelyet. A nadapi állomány esetében a kirándulók taposásából fakadó degradáció további fokozódásának az elkerülése.

Élőhely neve: *Pannon sziklagyepek*

Élőhely kódja: 6190

Élőhely előfordulásai a területen: 6 állománya került térképezésre a pákozni Tompos-hegyen, de kis, lehatárolhatatlan foltjai az egész Tompos-hegy körüli Zsellér-mező és Zsellér-legelő területén megtalálhatóak.

Élőhely kiterjedése a területen: 0,600 ha, a terület 0,015%-át borítja

Élőhely jellemzése: A Velencei-hegységben grániton és gránitmorzsalékon jelenleg található állományai feltételezhetően a hosszú ideje tartó legeltetés következtében lepusztult talaú területeken, másodlagosan jöttek létre. Ezzel magyarázható a fajszegénységük. Molyhos tölgyesek alatt is fellelhetők a sziklagyepek növényfajai (varjúhájak, kövirózsák), de térképezhető, nyílt állományokat nem alkotnak.

Élőhely természetességi - degradáltsági értékelése: Az élőhely átlagos természetessége 3. A térképezhető állományok az intenzív legelés következtében igen fajszegények. Védett fajok közül a *Gagea bochemica* és az *Allium sphaerocephalon* fordul elő egy nagyobb élőhelyfoltján.

Élőhely veszélyeztetettsége: Fő veszélyeztető tényezőjük a túllegeltetés (ami ugyanakkor másodlagos, térképezhető méretű állományainak létrehozója is egyben).

Veszélyeztető tényezők: A09 Extenzív legeltetés vagy túllegeltetés

Élőhelyre megadott kezelési javaslatok: A túllegeltetésből fakadó nagymértékű taposás mértékének csökkentése a legeltetés szakaszolásával, egyes területek váltakozó ütemű legeltetésből kivonásával, pihentetésével.

Élőhely neve: *Szálkaperjés-rozsnokos xero-mezofil gyepek*

Élőhely kódja: 6210*

Élőhely előfordulásai a területen: Különböző mértékben cserjésedő, vagy cserjésedett állományai találhatók elszórtan a terület négy pontján két fajgazdag állománya található Nadap külterületein található, a településtől nyugatra a Határ-legelőn a Meleg-hegy aljában és a nadapi Csúcsos-hegy kelet-északkeleti aljában. A lovasberényi erdőben út mellett cserjés szegélyként van egy állománya. Két, egymáshoz közel eső fajszegény állománya pedig a lovasberényi Kánya-völgy két oldalán található.

Élőhely kiterjedése a területen: 2,1871 ha, a terület 0,055%-át borítja

Élőhely jellemzése: Általában egykori fajgazdag tölgyesek helyén létrejött széleslevelű füvek alkotta, gyakran többszintű gyeptársulások. Mivel döntően erdő, erdőssztyepp élőhelyeken alakultak ki, így több állományukban a cserjésedés jelentős, mely az élőhely átalakulásához, megszűnéséhez vezethet.

Élőhely természetességi - degradáltsági értékelése: Az élőhely átlagos természetessége 3,33 (3,0-4,0). A nadapi Csúcsos-hegy lábánál található állományaiban sok védett növény megtalálható: *Centaurea sadleriana*, *Linum tenuifolium*, *Linum hirsutum*, *Orchis purpurea*, *Aster amellus*, *Polygala major*, *Gentiana cruciata*, *Stipa pennata*. A lovasberényi erdőben cserjés szegélyként (M8) megjelenő állományában tavaszi hérics (*Adonis vernalis*) és nagyzezerjűfü (*Dictamnus albus*) található, míg az egyik kánya-völgyi állományban a környező erdők kisvirágú hunyor (*Helleborus dumetorum*) állománya húzódik bele a tavaszi héricsek (*Adonis vernalis*) mellé.

Élőhely veszélyeztetettsége: Fő veszélyeztető tényezőjük az állományok cserjésedése (elsősorban galagonyával).

Veszélyeztető tényezők: L02 Fajösszetétel változás természetes szukcesszió következtében

Élőhelyre megadott kezelési javaslatok: Cserjék és inváziós növényfajok visszaszorítása.

Élőhely neve:	<i>Pannon lejtősztyepek és sziklafüves lejtők</i>
Élőhely kódja:	6240*

Élőhely előfordulásai a területen: A terület déli és nyugati területein a legelterjedtebb természetközeli élőhelytípus. A legnagyobb egybefüggő foltja a Pákozdi területén levő Pogány-kő, Tompos-hegy, Zsellér-legelő területén húzódik. A második legnagyobb foltja a sukorói Meleg-hegy, Likas-kő, Sor-hegy alkotta dombosor déli lejtőin található. Nagy kiterjedésű még a pátkai Király-berek, Kili-sán dombháta. A terület délkeleti, Sukoró és Pákozdi településekkel határos részein (pákozdi Csúcsos-hegy, sukorói Új-hegy, Nagy-legelő területein nagyszabású fásításokkal próbálkoztak, melyek ezt az élőhelytípust érintették, így ezen állományok jelentősen bolygatottak és részben erősen cserjésedett, erdősődő részekre tagolódtak. A terület gránitkibukkanásain kisebb foltjai mindenfelé megjelennek különböző degradáltsági (fásítás és vadállomány taposása miatt), és cserjésedettségi állapotban.

Élőhely kiterjedése a területen: 468,832 ha, a terület 11,741%-át borítja

Élőhely jellemzése: Ide tartoznak a keskenylevelű füvek alkotta grániton és gránitmorzsalékon kialakult köves talajú lejtősztyepek (H3a), másodlagosan, főleg régebben felhagyott szőlők helyén kialakult, védett növényfajokat is tartalmazó sztyeprétek (H3a) és a löszös hegylábak gránit morzsalékkal kevert talajú sztyeprétjei (H5a) is. Jellemző társulásalkotójuk a barázdált csenkesz (*Festuca rupicola*), a kunkorgó árvalányhaj (*Stipa capillata*) és a fenyérfű (*Bothriochloa ischaemum*).

Élőhely természetességi - degradáltsági értékelése: Az élőhely átlagos természetessége 2,98. (2,5-4,0) A Az állományok döntő többsége bolygatott, vagy a túllegetetés vagy az erőltetett fásítás vagy inváziós fafajok (ezüstfa, akác, bálványfa) terjedése miatt, vagy ha ezektől mentesek, akkor igen kis kiterjedésűek. Az élőhely védett fajai: védett növények: *Achillea ochroleuca*, *Adonis vernalis*, *Allium sphaerocephalum*, *Amygdalus nana*, *Anacamptis morio*, *Centaurea sadleriana*, *Centaurea triumfettii*, *Convolvulus cantabricus*, *Cotoneaster integerrimus*, *Dictamnus albus*, *Gagea bohemica*, *Helichrysum arenarium*, *Inula germanica*, *Inula oculus-christi*, *Iris pumila*, *Lychnis coronaria*, *Orchis purpurea*, *Phlomis tuberosa*, *Pulsatilla nigricans*, *Ranunculus illyricus*, *Scabiosa*

canescens, Sedum caespitosum, Spiranthes spiralis, Sternbergia colchiciflora, Stipa pennata, Vinca herbacea.

Élőhely veszélyeztetettsége: Mivel száraz, sztyeprét-termőhelyeken találhatók, a cserjésedés lassú folyamat és kedvező esetben bokorerdőszerű erdő-gyep komplex élőhely regenerációhoz is vezethet. A legnagyobb veszély a túllegeltetés, ugyanakkor feltételezhetően a legeltetés alakította ki az élőhelyek nagy részét és a hosszú távú fennmaradásában mérsékelt és szakaszolt formában fontos lehet a fenntartása. A terepmotorozás is ezeket az élőhelyeket érinti a legjobban.

Veszélyeztető tényezők: A09 Intenzív legeltetés vagy túllegeltetés; A10 Extenzív legeltetés vagy alullegetetés; F07 Sport, turisztikai és szabadidős tevékenységek

Élőhelyre megadott kezelési javaslatok: A legeltetés mérséklése, szakaszolása, a túllegeltetés elkerülése. Cserjék részleges és 5-10 évenként történő visszaszorítása, a molyhos tölgy és a virágos kőris egy részének meghagyásával. Az inváziós növényfajok (bálványfa, ezüstfa, akác, bár ez utóbbi ezeken az élőhelyeken természetes módon is helyenként pusztul) visszaszorítása, terepmotorozás visszaszorítása.

Élőhely neve: *Síksági pannon löszsztyepp*

Élőhely kódja: 6250*

Élőhely előfordulásai a területen: A hegylábi területeken, körben minden irányban kerültek elő, kis, sík kitétségű löszön kialakult foltjai. A gránitmorzsalékkal keveredő löszön kialakult gyepeket nem ebbe a kategóriába soroltam (6240). Összesen 24 állománya került körülhatárolásra. Egykor, évszázadokkal ezelőtt jóval elterjedtebb élőhely lehetett, de a lösz lehordódásával (túllegeltetés, helytelen erdőgazdálkodás, erőltetett fásítás) mára igen kis területre szorult vissza az élőhely.

Élőhely kiterjedése a területen: 28,078 ha, a terület 0,703%-át borítja

Élőhely jellemzése: A hegylábi löszön kialakult zárt löszgyepek (H5a) tartoznak ebbe a kategóriába. Helyenként homokos-lösz az alapkőzet, de ezek általában igen bolygatott élőhelyek (pl. fásított területek a pátkai Sági-hegyen), így nem mutatnak sem valódi homoki, sem valódi löszgyep jelleget, de hosszú távú részleges regenerálódásukkal sztyeprétekké válhatnak (újra). Uralkodó fűfajok a pusztai csenkesz (*Festuca rupicola*).

Élőhely természetességi - degradáltsági értékelése: Az élőhely átlagos természetessége 2,88 (2,0-3,0). Kis kiterjedésű, cserjésedő és sok esetben jellegtelen állományi kerültek elő. Az élőhely védett fajai: *Adonis vernalis*, *Ajuga laxmanii*, *Allium sphaerocephalon*, *Centaurea sadleriana*, *Erysimum odoratum*, *Inula germanica*, *Iris graminea*, *Linum tenuifolium*, *Orchis purpurea*, *Sternbergia colchiciflora*, *Stipa dasyphylla*, *Stipa pennata*, *Vinca herbacea*.

Élőhely veszélyeztetettsége: A cserjésedés és az inváziós fajok (akác, bálványfa, ezüstfa) előzönlése a legnagyobb veszélyforrás. Ezt követi az igen magas vadlétszámból fakadó taposási kár.

Veszélyeztető tényezők: I02 Egyéb idegenhonos inváziós fajok; I04 Problémát jelentő őshonos növény- és állatfajok; L02 Fajösszetétel változás természetes szukcesszió következtében

Élőhelyre megadott kezelési javaslatok: Cserjeirtás és inváziós növényfajok visszaszorítása. Vadlétszám (vaddisznó és dämvad) drasztikus csökkentése.

Élőhely neve: *Ártéri mocsárrétek*

Élőhely kódja: 6440

Élőhely előfordulásai a területen: A terület nyugati határában, a Császár-víz mentén igen jellegtelen állományai fordulnak elő nagyobb kiterjedésben. A többi kisebb foltja források kifolyóinál jelenik meg magasabb térszíneken, birkákkal legelt részekben (Tompos-hegy Pogány-kő között) vagy erdővel körbevve.

Élőhely kiterjedése a területen: 48,267 ha, a terület 1,209%-át borítja

Élőhely jellemzése: Jellegtelen, fajszegény általában gyepes sédbúza (*Deschampsia caespitosa*) által uralt állományok. Az erősen legelt dombtetői, szivárgó vizek menti, keskeny élőhelysávokban a szürke káka (*Holoschoenus romanus*) is felszaporodhat.

Élőhely természetességi - degradáltsági értékelése: Az élőhely átlagos természetessége 2,94 (2,5-3,0). Védett fajok csak egy állományában fordulnak el: *Spiranthes spiralis*, *Dianthus deltoides*.

Élőhely veszélyeztetettsége: Túllegeltetés, birkák és a túltartott vadállomány taposása, kiszáradás és az ezüstfa terjedése.

Veszélyeztető tényezők: A09 Intenzív legeltetés vagy túllegeltetés; I02 Egyéb idegenhonos inváziós fajok; I04 Problémát jelentő őshonos növény- és állatfajok; N02 Aszály és csapadékmennyiség csökkenés a klímaváltozás következtében

A birkák és a túltartott vadállomány túlzott legelésének és taposásának lecsökkentése. Ezüstfa visszaszorítása.

Élőhely neve: *Mészkedvelő (meszes talajú) üde láp- és sásrétek*

Élőhely kódja: 7230

Élőhely előfordulásai a területen: A 2017-es felmérés alapján a site területén az élőhely nincs jelen.

Élőhely kiterjedése a területen:

Élőhely jellemzése:

Élőhely természetességi - degradáltsági értékelése:

Élőhely veszélyeztetettsége:

Veszélyeztető tényezők:

Élőhely neve: *Nagyközönség számára meg nem nyitott barlangok*

Élőhely kódja: **8310**

Élőhely előfordulásai a területen:

Élőhely kiterjedése a területen:

Élőhely jellemzése:

Élőhely természetességi - degradáltsági értékelése:

Élőhely veszélyeztetettsége:

Veszélyeztető tényezők:

Élőhely neve: *Puhafás ligeterdők, éger- és kőrsligetek, illetve láperdők**

Élőhely kódja: **91E0***

Élőhely előfordulásai a területen: A 2017-es felmérés alapján a site területén az élőhely nincs jelen.

Élőhely kiterjedése a területen:

Élőhely jellemzése:

Élőhely természetességi - degradáltsági értékelése:

Élőhely veszélyeztetettsége:

Veszélyeztető tényezők:

Élőhely neve: *Keményfás ligeterdők*

Élőhely kódja: **91F0**

Élőhely előfordulásai a területen: A 2017-es felmérés alapján a site területén az élőhely nincs jelen.

Élőhely kiterjedése a területen:

Élőhely jellemzése:

Élőhely természetességi - degradáltsági értékelése:

Élőhely veszélyeztetettsége:

Veszélyeztető tényezők:

Élőhely neve: *Pannon gyertyános-tölgyesek**

Élőhely kódja: **91G0***

Élőhely előfordulásai a területen: A terület központi részén patakok és időszakos vízfolyások, völgyek aljában Pákozd, Sukoró és Lovasberény közigazgatási területén elszórtan megtalálható élőhely, összesen 35 állománya került elkülönítésre.

Élőhely kiterjedése a területen: 104,602 ha, a terület 2,620%-át borítja.

Élőhely jellemzése: Völgyaljakban előforduló társulás. A völgyek alsó, kiszélesedő részén gyertyános-kocsányos tölgyesek (K1a), míg a felső, szűkebb völgy-szakaszokon inkább a gyertyános-kocsánytalan tölgyesek (K2) jellemzőek. A völgyalji természetes kocsányos tölgy előfordulások már nagyon ritkák, de korábban gyakoribb lehetett, melyet bizonyítanak a lovasberényi Técsi-völgy többévszázados hagyás kocsányos tölgymatuzsálemi. Tavaszi geofitoaszpektus és a páfrányfajok nem minden állományban maradtak meg a tarvágásos erdőgazdálkodás miatt, de néhány esetben védett növényfajok is még fellelhetők. Kikeleti hóvirág (*Galanthus nivalis*) és dunamenti csillagvirág (*Scilla vindobonensis*) állományok csak a Pákozdi külterületéhez tartozó Hurka-völgyből kerültek elő. Egy állományában a nadapi csillagvirág (*Scilla spetana*) is él (Nadap, Bükkhang). Sukoró Gádé-hegy déli völgyében levő állományában került egyedül elő a medvehagyma (*Allium ursinum*).

Élőhely természetességi - degradáltsági értékelése: Az élőhely átlagos természetessége 3,2 (az állományok természetessége 3,0–4,0 közötti).

Élőhely veszélyeztetettsége: Tarvágásos gazdálkodással a megmaradt geofiton állományok elvesztése, inváziós fajok (akác) terjedése. A túltartott vadállomány taposása, rágása. (Az igen meleg és száraz Velencei-hegységben ezeken az élőhelyeken kiemelkedő a vadállomány taposási kára)

Veszélyeztető tényezők: B09 Tarvágás; I02 Egyéb idegenhonos inváziós fajok; I04 Problémát jelentő őshonos növény- és állatfajok

Élőhelyre megadott kezelési javaslatok: Természetkímélő erdőgazdálkodási módok alkalmazása. A pákozdi Hurka-völgyben pedig lehetőség szerint a rezervátumszerű használat, a gazdálkodás minimalizálása vagy megszüntetése.

Élőhely neve: *Pannon molyhos tölgyesek**

Élőhely kódja: 91H0*

Élőhely előfordulásai a területen: Többségében Sukoró (Meleg-hegy, Sor-hegy, Gádé-hegy) és Pákozdi (Sár-hegy) területére összpontosuló, grániton és gránitmorzsalékon található élőhelyek. De kisebb gránitkibúvásokon Lovasberény területén (pl. Szeles-völgy) és a nadapi Csúcsos-hegyen is előfordul. 43 állományt határoltam le.

Élőhely kiterjedése a területen: 250,369 ha, a terület 6,270%-át borítja.

Élőhely jellemzése: Melegkedvelő fajokban gazdag alacsony, helyenként felnyíló erdők. Fajszegénységük és az egész Velencei-hegységre jellemző elcseresítés miatt nehéz az elkülönítésük a cser-kocsánytalan tölgyesektől (L2a) és a hegylábi zárt erdősztyep lösztölgyesektől (L2x). Ebből fakad, hogy az SDF csak 50,71 ha-t jelez. Számos védett faj fordul elő bennük, arányuk a szegélyeken és a tisztásokon még magasabb.

Élőhely természetességi - degradáltsági értékelése: Az élőhely átlagos természetessége 3,08 (az állományok természetessége 2,5–3,5 közötti). Az élőhely védett fajai: *Adonis vernalis*, *Allium sphaerocephalon*, *Convolvulus cantabrica*, *Cotoneaster* sp., *Dictamnus albus*, *Gagea bohemica*,

Inula germanica, *Inula oculus-shrist*, *Lychnis coronaria*, *Ranunculus illyricus*, *Scilla spetana*, *Sternbergia colchiciflora*, *Vinca herbacea*.

Élőhely veszélyeztetettsége: Tarvágásos erdőgazdálkodás, a megmaradt **elegyfajok eltávolítása**. Helyenként az akác és a bálványfa terjedése.

Veszélyeztető tényezők: B09 Tarvágás; I02 Egyéb idegenhonos inváziós fajok

Élőhelyre megadott kezelési javaslatok: Természetkímélő erdőgazdálkodási módok alkalmazása és a fajgazdagabb, valamint a meredek kitétségű erdőfoltok rezervátum jellegű hasznosítása, vagyis a gazdálkodás minimalizálása, vagy teljes megszüntetése.

Élőhely neve: *Euro-szibériai erdőssztyepp-tölgyesek**

Élőhely kódja: **91I0***

Élőhely előfordulásai a területen: Lovasberény, Nadap és Sukoró külterületein lösz alapkőzetben megtalálható, a legnagyobb kiterjedésű élőhelytípus. Kivés déli kitétségű állománya (Nadap, Templom-hegy) mellett északias, de nagyrészt sík kitétségű állományai vannak.

Élőhely kiterjedése a területen: 760,659 ha, a terület 19,049%-át borítja.

Élőhely jellemzése: Melegkedvelő fajokban gazdag, sok állományában elcseresített, helyenként felnyíló erdők. Löszön kialakult állományai főleg a cser dominanciája miatt korábban a cseres-kocsánytalan tölgyes (L2a) kategóriába lettek sorolva. Az igen száraz Velencei-hegységben azonban több jel is arra utal, hogy korábban nyíltabb állományok lehettek, a ma zárt cseres állományok helyén, és a felnyílás jelei is mutatkoznak több állományban, így az amúgy nagyon fajszegény (és ezért nehezen besorolható) cser dominanciájú erdők lösz alapkőzet esetén ebbe a kategóriába kerültek. Az aljnövényzet jellemző fajai az erdei szálkaperje (*Brachypodium sylvaticum*), a csomós ebír (*Dactylis glomerata*), a kisvirágú hunyor (*Helleborus dumetorum*) és az erdei gyöngyköles (*Buglossoides purpureocaerulea*). Tatarjuhar (*Acer tataricum*) csak a nadapi Templom-hegy déli oldalában levő állományból került elő. Számos védett faj fordul elő bennük, arányuk a szegélyeken és a tisztásokon még magasabb. A SDF csak 33,27 ha-ról jelzi a területen, mert a 91M0 SDF-jében megjelenő 813,95 ha nagy része ebbe a kategóriába lett átsorolva.

Élőhely természetességi - degradáltsági értékelése: Az élőhely átlagos természetessége 3,28 (az állományok természetessége 3,0–4,0 közötti). Erdőgazdaságilag a leginkább érintett élőhely, sok rontott állománya is található a területen. Az erdők és szegélyei védett fajai: *Adonis vernalis*, *Dictamnus albus*, *Erysimum odoratum*, *Helleborus dumetorum*, *Hypericum elegans*, *Inula germanica*, *Inula oculus-christi*, *Iris graminea*, *Lychnis coronaria*, *Orchis purpurea*, *Phlomis tuberosa*, *Platanthera bifolia*, *Ranunculus illyricus*, *Scilla spetana*, *Sorbus degenii*, *Sorbus domestica*, *Sternbergia colchiciflora*, *Vinca herbacea*.

Élőhely veszélyeztetettsége: A **elegyetlen cseres állományok kialakítása** és a tarvágásos gazdálkodás, valamint a túltartott vadállomány (vaddisznó és dámvad) túrása, rágása és taposása.

Veszélyeztető tényezők: B09 Tarvágás; I04 Problémát jelentő őshonos növény- és állatfajok

Élőhelyre megadott kezelési javaslatok: Természetkímélő erdőgazdálkodási módok alkalmazása. Egyes állományaiban rezervátumszerű hasznosítás.

Élőhely neve: *Pannon cseres-tölgyesek*

Élőhely kódja: 91M0

Élőhely előfordulásai a területen: A hegység központi, keleti erdőtömbjének azon természetközeli cseresei maradtak (korábban jóval több erdő lett ide sorolva) ebben a kategóriában, melyek nem meredek kitettségű, gránitmorzsalékos (L1-be kerültek), és nem sík kitettségű mély löszön (L2x-be kerültek) találhatóak.

Élőhely kiterjedése a területen: 166,205 ha, a terület 4,162%-át borítja.

Élőhely jellemzése: Kevés, vagy hiányzó cserjeszinttel rendelkező, cser dominanciájú, sok esetben kizárólag csertölgyet tartalmazó fajszegény erdők. A SDF jóval több, 813,950 ha-ról jelzi ezt az élőhelykategóriát, ami az amúgy igen fajszegény (így amúgy is nehezen besorolható) cser dominanciájú erdők megítélésének változásából adódik. A mély löszön elcseresített kirábban feltehetően nyíltabb erdőket ma már szerencsésebb a hegylábi zárt erdőszttyep lösztölgyesek (L2x) kategóriába sorolni, főleg hogy az általános szárazodással ezen erdők újbóli felnyílása várható. Az elcseresített gránitmorzsalékon kialakult melegkedvelő tölgyesek pedig termőhelyi adottságaik miatt, inkább az L1-be (p1H0) lettek besorolva.

Élőhely természetességi - degradáltsági értékelése: Az élőhely átlagos természetessége 2,97 (az állományok természetessége 2,5–3,5 közötti). Az élőhely védett fajai: Adonis vernalis, Helleborus dumetorum, Iris variegata, Liliium martagon, Lychnis coronaria, Scilla spetana, Sorbus domestica.

Élőhely veszélyeztetettsége: A **elegyetlen cseres állományok kialakítása** és a tarvágásos gazdálkodás, valamint a túltartott vadállomány (vaddisznó és dāmivad) túrása, rágása és taposása.

Veszélyeztető tényezők: B09 Tarvágás; I04 Problémát jelentő őshonos növény- és állatfajok

Természetkímélő erdőgazdálkodási módok alkalmazása. Egyes állományaiban rezervátumszerű hasznosítás.

Élőhely neve: *Űde magas fűvű kaszálóréték - sdf-ben nem szerepel*

Élőhely kódja: 6510

Élőhely előfordulásai a területen: Egyetlen kaszálórétszerű állományt soroltam ebbe a kategóriába a terület nyugati határában, a Császár-víz mentén.

Élőhely kiterjedése a területen: 16,855 ha, a terület 0,422%-át borítja.

Élőhely jellemzése: Az élőhely domináns faja a franciaperje (Arrhenatherum elatius), természetvédelmi szempontból jelentős növényfajok az állományokban nem fordulnak elő. A SDF nem jelzi a területről.

Élőhely természetességi - degradáltsági értékelése: Az élőhely természetessége 3-as.

Élőhely veszélyeztetettsége: Kaszálás, vagy mérsékelt legeltetés elmaradásának hatására cserjésedésnek fog indulni.

Veszélyeztető tényezők:A06 Gyepművelés felhagyása

Élőhelyre megadott kezelési javaslatok: Kaszálás vagy szakaszolt, mérsékelt legeltetés fenntartása.

Élőhely neve: *Gesztenyeligetek - ilyen kategória nincs*

Élőhely kódja: **9260**

Élőhely előfordulásai a területen: Egy gesztenyeliget található a területen Sukoró külterületén, a Meleg-hegy száraz, meleg délies kitettséű, gránit alapkőzetű, sekély talajú oldalában.

Élőhely kiterjedése a területen: 0,927 ha, a terület 0,023%-át borítja.

Élőhely jellemzése: Fajszegény, egykor legelőerdőként funcionáló, ma már cserjékkel betöltődött pusztuló állomány.

Élőhely természetességi - degradáltsági értékelése: Az élőhely természetessége 3-as.

Élőhely veszélyeztetettsége: Kiszáradás.

Veszélyeztető tényezők: N02 Aszály és csapadékmennyiség csökkenés a klímaváltozás következtében

Természetkímélő erdőgazdálkodási módok alkalmazása. Az erdőgazdálkodásból való kivonás.

1.2.2. A tervezési területen előforduló közösségi jelentőségű növényfajok

A Natura 2000 adatlapon szereplő közösségi jelentőségű jelölő növényfajok:

Irányelv melléklete	Faj név	Populáció (A-D)	Javasolt Populáció (A-D)

24. táblázat: A tervezési területen előforduló közösségi jelentőségű növényfajok

A területen megtalálható, de nem jelölő közösségi jelentőségű növényfajok:

Magyar név	Tudományos név	Védettség (V, FV)	Irányelv melléklete

25. táblázat: A területen megtalálható, de nem jelölő közösségi jelentőségű növényfajok:

A területen megtalálható, jelölő értéknek javasolt közösségi jelentőségű növényfajok:

Magyar név	Tudományos név	Védettség	Irányelv melléklete

		(V, FV)	

26. táblázat: A területen megtalálható, jelölő értéknek javasolt közösségi jelentőségű élőhelyek:

Faj magyar neve (tudományos neve):

Irányelv melléklete:

Faj előfordulásai a területen:

Állomány nagyság (jelölés):

Állomány nagyság
(tervkészítés):

Állomány változásának
tendenciái és okai:

Faj veszélyeztetettsége:

Veszélyeztető tényezők:

1.2.3. A tervezési területen előforduló közösségi jelentőségű állatfajok

A Natura 2000 adatlapon szereplő közösségi jelentőségű jelölő állatfajok:

Irányelv melléklete	Faj név	Populáció (A-D)	Javasolt Populáció (A-D)
II.	csíkos medvelepke (<i>Callimorpha quadripunctaria</i>)*	C	
II., IV.	nagy hőscincér (<i>Cerambyx cerdo</i>)	C	
II., IV.	skarlátbogár (<i>Cucujus cinnaberinus</i>)	C	
II., IV.	füstös ősziaraszoló (<i>Lignyoptera fumidaria</i>)	D	
II.	nagy szarvasbogár (<i>Lucanus cervus</i>)	C	

27. táblázat: A tervezési területen előforduló közösségi jelentőségű állatfajok

A területen megtalálható, de nem jelölő közösségi jelentőségű állatfajok:

Magyar név	Tudományos név	Védettség (V, FV)	Irányelv melléklete
	<i>Barbastella barbastellus</i>		
	<i>Bolbelasmus unicornis</i>		
vöröshasú unka	<i>Bombina bombina</i>	V	II., IV.
	<i>Dioszeghyana schmidtii</i>		

sárga gyapjasszövő	<i>Eriogaster catax</i>	V	II., IV.
nagy tűzlepke	<i>Lycaena dispar</i>	V	II., IV.
	<i>Myotis bechsteinii</i>		
	<i>Nycticorax nycticorax</i>		
	<i>Pernis apivorus</i>		
ürge	<i>Spermophilus citellus</i>	FV	II., IV.

28. táblázat: A tervezési területen előforduló közösségi jelentőségű állatfajok

A területen megtalálható, jelölő értéknek javasolt közösségi jelentőségű állatfajok:

Magyar név	Tudományos név	Védettség (V, FV)	Irányelv melléklete

29. táblázat: A tervezési területen előforduló közösségi jelentőségű állatfajok

Faj magyar neve (tudományos neve): csikos medvelepke (*Callimorpha quadripunctaria*)*

Irányelv melléklete:

II.

Faj előfordulásai a területen:

A díszes medvelepke megkerülések (4 terület) egy része a Natura site-on belüli (Nadap: Templom-hegy), a többi a site-on kívül esik.

Állomány nagyság (jelölés):

Állomány nagyság (tervkészítés):

Állomány változásának tendenciái és okai:

Faj veszélyeztetettsége:

Veszélyeztető tényezők:

Faj magyar neve (tudományos neve): nagy hőscincér (*Cerambyx cerdo*)

Irányelv melléklete:

II., IV.

Faj előfordulásai a területen:

Általánosan elterjedt, gyakorinak mondható faj. A számára alkalmas közép- és idős tölgyesekben jelenléte mindenhol detektálható.

Állománynagyság (jelöléskor):

Állománynagyság
(tervkészítéskor):

Állomány változásának
tendenciái és okai:

Faj veszélyeztetettsége:

Általános gyakorisága miatt nem veszélyeztetett, megőrzése speciális védelmi intézkedéseket nem igényel, az általános természetvédelmi előírások betartása a véghasználatok során elégséges a faj fennmaradása szempontjából.

Veszélyeztető tényezők:

Faj magyar neve (tudományos neve): skarlátbogár (*Cucujus cinnaberinus*)

Irányelv melléklete:

II., IV.

Faj előfordulásai a területen:

A vizsgált Natura 2000 területen két előfordulási adatát rögzítettük.

Állománynagyság (jelöléskor):

Állománynagyság
(tervkészítéskor):

Állomány változásának
tendenciái és okai:

Faj veszélyeztetettsége:

A skarlátbogár számára a site területe kevésbé optimális élőhely a főleg xerotherm erdőállományok megléte miatt. Egyedeit mélyebb fekvésű, egykor vízjárta élőhelyeken (patakmedrek) fennmaradt szürkenyarakban találtuk. A faj védelme szempontjából a még fennmaradt nyaras facsoportok kímélete ajánlott.

Veszélyeztető tényezők:

Faj magyar neve (tudományos neve): füstös ősziaraszoló (*Lignyoptera fumidaria*)

Irányelv melléklete:

II., IV.

Faj előfordulásai a területen:

A Meleg-hegyi populáció stabil, 2018-ban is jelentős számban detektáltunk itt ősziaraszolót. A 2016-ban megtalált Szűz-vári-hegyi populáció (Lovasberény) is kisszámban megtalálható volt, meglepetésre a Templom-hegyi populáció is újra előkerült.

Állománynagyság (jelöléskor):

Állománynagyság
(tervkészítéskor):

Állomány változásának
tendenciái és okai:

Faj veszélyeztetettsége:

Veszélyeztető tényezők:

Faj magyar neve (tudományos neve): nagy szarvasbogár (*Lucanus cervus*)

Írányelv melléklete:

II.

Faj előfordulásai a területen:

A 2018-as évben kifejezetten gyakori volt. A július-augusztusi időszakban a frissen elpusztult imágók nagy számban borították főként az idősebb tölgyes állományok talaját.

Állománynagyság (jelölés):

Állománynagyság
(tervkészítéskor):

Állomány változásának
tendenciái és okai:

Faj veszélyeztetettsége:

A site területén nem veszélyeztetett. Fennmaradása szempontjából kulcsfontosságú az idősebb tölgyesek megőrzése, és a tuskózásos erdőfelújítási technológiák mellőzése.

Veszélyeztető tényezők:

1.2.4. A tervezési területen előforduló egyéb jelentős fajok

Magyar név	Tudományos név	Védettség (V, FV)	Jelentőség
agár kosbor	<i>Anacamptis morio</i>	V	
vitézvirág	<i>Anacamptis pyramidalis</i>	V	
hússzínű ujjaskosbor	<i>Dactylorhiza incarnata</i>	V	
dolomit kéneslepke	<i>Colias chrysotheme</i>	FV	
erdei vöröshangya	<i>Formica rufa</i>		
	<i>Zygaena laeta</i>	FV	
kuvik	<i>Athene noctua</i>	FV	

--	--	--	--

30. táblázat: A tervezési területen előforduló egyéb jelentős fajok

1.3. Területhasználat

1.3.1. Művelési ág szerinti megoszlás

A tervezési területen az művelés alól kivont területek kiterjedése a legnagyobb, a terület kb. 73%-át teszi ki. Erdőként nyilvántartott területek aránya 14% körüli, míg a legelőterületek részesedése körülbelül 11%. A szántóterületek aránya kb. 2%. Az egyéb művelési ágban lévő területek részesedése nem éri el az egyt százalékot.

Ingtalan-nyilvántartás szerinti művelési ág megoszlás

művelési ág	terület (ha)	arány(%)
erdő	545,8295	13,64
kert	0,6977	0,02
kivett	2929,5186	73,22
legelő	439,8725	10,99
rét	20,724	0,52
szántó	64,4988	1,61
ÖSSZESEN	4001,1411	100

31. táblázat: Művelési ág szerinti megoszlás

1.3.2. Tulajdoni viszonyok

A terület körülbelül 83%-a van állami tulajdonban. A magántulajdonban lévő területek részesedése közel 13%, míg korlátolt felelősségű társaságok részesedése 3 % körüli. Az önkormányzati tulajdonban lévő területek nagysága nem számottevő.

Tulajdonos	Vagyonkezelő	terület (ha)	arány %
Magyar Állam		3338,451	83,43
Önkormányzat		6,1227	0,15
egyházak és felekezetek		6,7776	0,17
korlátolt felelősségű társaság		136,0616	3,4
részvénytársaság		9,3714	0,23
magántulajdon		504,3459	12,60
ÖSSZESEN		4001,1302	100

32. táblázat: Tulajdoni viszonyok

1.3.3. Területhasználat és kezelés

1.3.3.1. Mezőgazdaság

A tervezési terület meghatározó részei alapvetően nem mezőgazdasági területek, ugyanis elsősorban az erdők aránya a jelentősebb.

Tulajdonviszonyok tekintetében magán és állami tulajdon is jellemző, előbbi esetében inkább gyepekkel rendelkeznek magántulajdonosok, míg szántók csupán az erdők közé ékelődve kis területen kaptak helyet. Ez utóbbiak kimondottan a hegység alacsonyabb térszínein lokálisan előforduló löszös alapközetten jöttek létre és leginkább a kapás növények közül kukoricát, napraforgót természetnek rajtuk. Mivel természetük jelentősen vadkárveszélyes, ezért több

közülük az idők során vadföld rendeltetésűvé vált, illetve a termelést szolgálók a csülkös vad kizárása céljából vetéstől aratásig villanypásztorral védettek. A kémiai szerek alkalmazása a kis területi arány és a táblák fekvése miatt nem jelentős.

Gyeppek vonatkozásában a hegységre jellemző alapvetően vulkanikus alapkőzet felszín közeli előfordulásai a meghatározóak. A hegygerinc közeli erodált, lekopott térszínein a gyeppek gyér növekedésűek, itt a hegységre általában jellemző gránit alapkőzet növényborítás nélkül is a felszínre tárul (gránitkibúvások). Ezek közelében a déli, illetve nyugati fekvésű, de már sziklagyepes borítású társulásai a völgyek és a mikrodomborzat mélyedéseiből kiindulva cserjésedni kezdtek. Ennek fenntartása, illetve visszaszorítása céljából extenzív pásztoroló legeltetéssel a juhtartás lett jellemző, valamint a hegység középső részének északi és déli vonulatain szürke marhatartás alakult ki villanypásztoros védelemmel. Az ivóvizet lajtos kocsival juttatják a területre. Összességében azonban elmondható, hogy a legeltetés a becserjésedéssel szemben a fenntartási szintet sem képes a legtöbb területrészen elvégezni, a visszaszorítást pedig egyáltalán nem.

A gyeppek élőhelyükhöz és fajösszetételükre jellemzően állattartási szempontból általában gyenge növekedésűek, kaszálást, szárazúzást nem végeznek rajtuk, melynek oka többek között az erősen köves és egyenetlen felszín.

A legeltetéssel kezelt területek állapota erősen heterogén, de általánosságban elmondható a spontán szukcessziós folyamatok következtében előretörő cserjésedés, mely a legtöbb esetben tájidegen fajokkal (leginkább keskenylevelű ezüsthával) valósult meg.

1.3.3.2. Erdészet, erdőgazdálkodás

A tervezési területen leginkább állami tulajdonú erdők találhatók. Erdőgazdálkodó a Vadex Mezőföldi Erdő- és Vadgazdálkodási Zrt. kisebb arányban, valamint a Budapesti Erdőgazdaság Zrt a jelentősebb területen. Az erdők elsősorban gazdasági rendeltetésűek, a Natura 2000 rendeltetés másodlagosan jelenik meg. A faállományban alapvetően az őshonos (CS, KTT, VK, GY) állományok dominálnak, de tájidegen, invazív fajok állománya is jelen van a területen (akác, fekete fenyő, bálványfa, zöld juhar, nemes nyarak), de ezen fajok mellett spontán megjelent az ezüsthfa is. Értékes és feltétlenül megőrzendő a molyhos tölgy és vadvörte fellelhető példányai. A tervszerűen fenntartott fafaj összetétel alapvetően nem veszélyezteti a terület jelölő élőhelyeit, illetve fajait, ugyanakkor a későbbiekben célszerű megvizsgálni a véghasználatok során a fafajcserét. Leginkább a korábban a kopárokra betelepített fekete fenyves és akác állományok fajsúlyosak ebből a szempontból (pl. a Pákozdi Ingókövek TT déli oldalán). Fekete fenyő esetén a gombabetegségek következtében kialakuló tüelhalással sújtott az állományok jelentős része, míg akácnál a sekély termőrétegű talajoknál a gyenge növekedés és a vágásforduló előtti csúcscsúszadás figyelhető meg.

Az erdők jelentős része felújításuk során tuskóról sarjaztatott, vagy többszörösen sarjaztatott főként a cseres-kocsánytalan tölgyes, akác, valamint gyertyános állományok esetében. Ezen állományok gyengébb növekedésűek, gyakran bélkorhadtak, így gyakrabban végeznek bennük fenntartó vágásokat.

A magasabb térszíneken vékony termőrétegen és kitéppen (pl. Meleg-hegy) álló, elsősorban cseres állományok az erdőkezelő által véderdő jelentőségűek talajvédelmi szempontból, ezért erdészeti hasznosításuk korlátozott.

Budapesti Erdőgazdaság Zrt. Lovasberényi Erdészeti Igazgatóság (8093 Lovasberény, Vörösmarty u. 4.) erdőgazdálkodó számú erdőterve:

természetesség:

üzemmód:

részleges korlátozás van érvényben a területen

utolsó használat éve:

fő állományalkotó fák: csertölgy, kocsánytalan tölgy, erdei fenyő, fekete fenyő, gyertyán, akác , kocsányos tölgy, virágos kőris, egyéb keménylombos fajok

Vadex Mezőföldi Erdő- és Vadgazdálkodási Zrt. (8000 Székesfehérvár, Tolnai u. 1.)

erdőgazdálkodó számú erdőterve:

természetesség:

üzemmód:

részleges korlátozás van érvényben a területen

utolsó használat éve:

fő állományalkotó fák: csertölgy, kocsánytalan tölgy, erdei fenyő, fekete fenyő, gyertyán, akác , kocsányos tölgy, virágos kőris, egyéb keménylombos fajok, nemesnyár

A területen az országos erdő állomány adattár alapján 3286,05 ha üzemtervezett erdő található, melyből 3178,41 ha állami tulajdonban van. Magántulajdonban 105,32 ha erdőterület áll, egyéb közösségi tulajdonban 2,32 ha van.

Az alábbiakban olvashatóak az Velencei-hegység Natura 2000 területre vonatkozó erdőgazdálkodási adatok táblázatos formában.

(adatok forrása: Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal Erdészeti Igazgatóság, 2018)

Tulajdonformák területmegoszlása

Tulajdonforma	Erdő-		Egyéb-		Összesen	
	r é s z l e t					
	ha	db	ha	db	ha	db
Állami tulajdon	2811,57	502	366,84	188	3178,41	690
Közösségi tulajdon	2,32	2			2,32	2
Magán tulajdon	105,32	32			105,32	32
Összesen	2919,21	536	366,84	188	3286,05	724

33. táblázat: Tulajdonformák területmegoszlása

Fafajok korosztály táblája

		Korosztályok												
		1-10	11-20	21-30	31-40	41-60	61-80	80-100	81-100	101-120	121-140	(üres)	Össz (ha)	%
Fafajok	A	58,94	87,16	66,94	13,56	92,84	79,02		1,70				400,16	12,18
	CS	2,04	145,41	169,20	115,26	406,76	444,29	65,09	179,82	62,61	7,90		1598,38	48,64
	EKL			16,03	6,33	26,90	28,62		0,97	12,41	4,45		95,71	2,91
	ELL				0,31								0,31	0,01
	EF	2,26				16,94	5,78					2,24	27,22	0,83
	FF				53,45	141,73	42,39	2,31					239,88	7,30
	GY						2,64	11,86	28,99	10,61			54,10	1,65
	H					3,15							3,15	0,10
	HNY	0,64					0,76		0,90				2,30	0,07
	J			2,57	7,80	21,32	14,54		4,71		1,55		52,49	1,60
	KST	0,82				101,63	54,91		0,30				157,66	4,80
	KTT		12,74			6,34	29,03		82,88	19,81			150,80	4,59
	K			1,26	4,31	9,50	40,55	1,24			15,89		72,75	2,21
	MÉ					1,51							1,51	0,05
	MT				0,99				19,42	39,29	1,00		60,70	1,85
	(üres)											368,93	368,93	11,23
	Össz (ha)	64,70	245,31	256,00	202,01	828,62	742,53	80,50	319,69	144,73	30,79	371,17	3286,05	100,00

34. táblázat: Fafajok korosztály táblája

Faállománytípusok megoszlása fatermőképességi csoportok szerint

Faállomány típus	Faanyagtermelést szolgáló erdőkben				Különleges erdőkben				Összes erdőkben			
	Jó	Közepes	Gyenge	Összes	Jó	Közepes	Gyenge	Összes	Jó	Közepes	Gyenge	Összes
Ks.tölgyes	ha											
	%											
Akác	ha											
	%											
Juharos	ha											
	%											
Kőrises	ha											
	%											
Ek.lombos	ha											
	%											
N.nyár-n.fűz	ha											
	%											
Hazai nyáras	ha											
	%											
Nyíres	ha											
	%											
Erdeifenyves	ha											
	%											
Feketefenyves	ha											
	%											
ÖSSZESEN	ha											
	%											
ÜRES												
MINDÖSSZES												

35. táblázat: Faállománytípusok megoszlása fatermőképességi csoportok szerint

1.3.3.3. Vadgazdálkodás, vadászat, halászat, horgászat

Vadászatra jogosult a Széchenyi Zsigmond Vadásztársaság, a Tradicionális Vadásztársaság, valamint a Barátság Vadásztársaság lett a 2017-es vadászterület kialakítás során a következő húsz éves üzemtervi ciklusra. A területen a vadgazdálkodás a terület élőhelyi jellegéből adódóan többnyire nagyvadra alapozott. Ennek megfelelően kialakított mindhárom vadászatra jogosultnál az éves kilövési terv összetétele és mennyisége. Jelentős állománya van a dámszarvasnak és a vaddisznónak, de közepes állománymagysággal még a muflon is jelen van. Utóbbi időkben itt a gímszarvas jelentősége csökkent, az őz pedig csak érintőlegesen, elsősorban a keleti és nyugati oldalon képi a gazdálkodás tárgyát.

Összességében elmondható, hogy a jelentősen túltartott nagyvadállomány három vadfaj, a dámszarvas, a muflon és a vaddisznó esetében okoz jelentős természetvédelmi és erdészeti jellegű károkozást a területen.

Apróvad tekintetében a Székesfehérvár és Pákozd térségében gazdálkodó Széchenyi Zsigmond Vadásztársaság, valamint a Pázmánd térségében tevékenykedő Barátság Vadásztársaság végez rendszeresen mesterségesen nevelt fácán kihelyezést. Ezen példányok az utakat, árkokat követve megjelennek a terület más részein is, bár mortalitásuk jelentős az utóbbi időben a Velencei-hegységben is egyre nagyobb számban megjelenő aranyakál okán. Meg kell még említeni löszös talajon Pákozd térségében feltehetően mesterséges telepítéssel időnként kialakuló üregi nyúl populációkat. Állományuk erősen lokális, mindössze néhány hektár kiterjedésű és a jelenlétük csupán néhány évre korlátozódik a rendszeresen kialakuló és az állományt felszámoló fajszepecifikus betegségek (pl. mixomatózis) következtében.

A terület vadgazdálkodási hasznosításában a nagyvadállomány vonatkozásában főként a szórós lesvadászat a legjellemzőbb. A szórókon mind szemes, mind lédús takarmány kihelyezésre kerül, gyakran túlzott mennyiségben. Az itt megjelenő vad (elsősorban a vaddisznó) táplálkozása során gyakran degradálja a gyepfelszínt, az ezáltal kialakuló gyomosodással a gyepársulás megváltozását idézi elő.

Szintén probléma a siló és silótrágya kihordása és helyszínen hagyása, mely szintén gyepkárosítást eredményez.

Ezek miatt alapvető fontosságú a szórók elhelyezésének egyeztetése a természetvédelmi kezelővel, hogy az érzékeny élőhelyek hosszú távú fenntartása biztosítható, ugyanakkor az állományszabályozás folytatható legyen a kívánt mértékben.

A tervekészítés időszakában sem a körzeti-tájegységi, sem a vadászatra jogosult működési területére készítendő vadgazdálkodási üzemterv nem áll rendelkezésre. Az utolsó tervezési időszak 2007-2017. közötti, melyet követően változás is tapasztalható a vadászatra jogosultak körében.

- A vadgazdálkodás során fokozott figyelmet kell fordítani a Natura 2000 területeken élő nagyvadállomány szabályozására. Olyan állományszintet kell kialakítani, amely nem veszélyezteti a bolygatásra érzékeny gyepterületek hosszú távú megőrzését és az erdőállományok eredményes felújítása során nem teszi feltétlenül szükségessé a vadvédelmi kerítések alkalmazását.
- A védett területen vadászati-, vadgazdálkodási létesítmény, vadkibocsátó hely nem létesíthető. Nem őshonos vadászható faj betelepítése nem megengedett. A vándorlással betelepülő tájidegen fajok (mosómedve, nyestkutya, stb.) egyedeit ki kell löni.
- A területen való gépjármű közlekedés során tilos a gyepterületek felcsapázása.

- A természetes gyepok védelme érdekében a vaddisznó-, dóm és muflonállomány mértékét korlátozni szükséges.

- A vadgazdálkodási berendezések elhelyezésével kapcsolatban a következő jogszabályi előírások érvényesek:

Vtv. 31.§ (1) Vadászterületen vadgazdálkodási, vadászati létesítmény a föld használójának előzetes hozzájárulásával létesíthető.

(2) A védett természeti területen vadgazdálkodási, vadászati létesítmény a természetvédelmi hatóság engedélyével létesíthető.

- A vadaskert és a vadaspark elhelyezésével kapcsolatban a következő jogszabályi előírások érvényesek:

Vtv. 22.§ (3) A vadászterület vadaskert létesítése céljából történő bekerítését a földterület tulajdonosának, használójának előzetes hozzájárulásával, a jogosult kérelmére a minisztérium határozatban engedélyezi. A minisztériumnak az engedélyt a 24.§ (2) bekezdésének a9-e9 pontjában felsorolt feltételek meghatározásával kell kiadni.

Vtv 24§ (1) Vadaspark a vadászterület kutatási, oktatási és bemutatási célból arra alkalmas vadászati rendeltetésű kerítéssel bekerített területe.

(2)42 A vadászterület vadaspark létesítése céljából történő bekerítését az érintett földterület tulajdonosának, jogszerű használójának előzetes hozzájárulásával, a jogosult kérelmére a vadászati hatóság engedélyezi. A határozatban meg kell határozni:

- a) a telepíthető, illetőleg a fenntartható vadfajt, valamint annak darabszámát;
- b) a vad tartásával kapcsolatos állat-egészségügyi feltételeket;
- c) erdő esetében az erdő védelmével, valamint az erdei haszonvételek gyakorlásával kapcsolatos feltételeket;
- d) természetvédelem alatt álló terület esetében a terület védelmével kapcsolatos feltételeket;
- e) a vad tartásával kapcsolatos egyéb feltételeket.

(3)43 A (2) bekezdésben foglalt feltételek teljesítését a vadászati hatóság évente felülvizsgálja, és szükség szerint határoz az engedély visszavonásáról.

- A Natura 2000 különleges természetvédelmi területeken

o a művelési ág megváltoztatása csak az illetékes természetvédelmi hatóság hozzájárulásával engedélyezhető

o a társulás fennmaradásának veszélyeztetése esetén a vadat a területre vonzó vadgazdálkodási berendezés (etető, szór, sózó, mesterséges dagonya)nem helyezhető el, vadföld nem üzemeltethető

o A Natura 2000 élőhelyeket a vadásztársaságok kötelesek kímélni gépjárművekkel csak az ingatlan-nyilvántartásban is szereplő utakon lehet közlekedni

o A vadászat és vadgazdálkodás következtében keletkező hulladékot (pl: töltényhüvely, zsák, kötözőzsinór, fólia, stb) a vadászatra jogosultnak a vadászterületről folyamatosan el kell távolítani.

Halászati tevékenység nem folyik a területen, a kevés számú vízfolyás többnyire időszakos, vagy gyenge vízhozama miatt nem alkalmas számottevő halfauna kialakulására, ezért nem releváns.

1.3.3.4. Vízgazdálkodás

A területen több vízfolyás található. Ezek közül legjelentősebb a nyugati határon húzódó Császárvíz, mely a Velencei-hegységből, valamint a Vértes-hegység déli oldaláról, a Zámolyi-medencéből

látja el a Velencei-tavat a számára legnagyobb volumenű vízhozammal. Állandó jellegű, egyúttal a Zámolyi-, valamint a Pátkai-víztározóval is összeköttetést jelent a Velencei-tó számára. Fenntartója a KDT VIZIG (8000 Székesfehérvár, Balatoni út 6.)

Ezen kívül több, főként időszakos vízfolyás lelhető fel (nyugatról kelet felé haladva):

- Bella-patak
- Kancahegyi-árok
- Laposhegyi-árok
- Sukorói-árok (Csepegő-víz)
- Koldus-árok
- Köpös-árok

Fenntartójuk jelenleg a Vértesalja Vízi Társulat (8060 Mór, Mikes Kelemen u. 4.)

A Velencei-hegység gránittömbje a rá hulló csapadékot a kőzetlemezek mentén alacsonyabb térszíneken a felszínre juttatja, ezért rétegforrásokban rendkívül gazdag. Számos esetben a forrásfoglalás is megtörtént. Ilyen az Anikó-forrás, a Csorda-kút, az Angelika-forrás, az Antal-forrás és János-forrás. Több környezetében lokális forráslápok is létrejöttek, melyek közül a legismertebbek a Pákozdi Ingókövek TT területén találhatóak. Ezeknél potenciális veszélyforrás a legelő állatok (főként juhok) itatása, mely a taposási kár okozása mellett trágyájával jelentős nitrogéntöbblettel károsítja azok fennmaradását és fajösszetételét.

További források még a területen: Csepegő-víz, Csöntör-forrás, Borjú-forrás, Barlang-kút.

Számos forrás felszínre jutásnak helyszínén elmozdultva a túltartott vaddisznóállomány miatt dagonyaként funkcionál.

Összességében elmondható, hogy a Császár-víz medrének rendszeres fenntartásán kívül az egyéb vízfolyások, árkok kezelése nem rendszeres, leginkább extenzívnek mondható a területen.

1.3.3.5. Turizmus

A térség idegenforgalmi adottságai kedvezőek a természeti értékek és látnivalók tekintetében, melyhez hozzájárul a nagyvároshoz közeli fekvés, a Velencei-tó környéki fejlett infrastruktúra, valamint az egyre fokozódó igények.

Ezek okán évről évre nagyobb egyre nagyobb embertömeg látogatja a területet.

A turizmus, rekreáció megjelenési formái:

- Természetjárás: számos turista útvonal került kialakításra és kijelölésre az elmúlt évtizedekben. Ilyen a Pákozdi Ingókövek térségében húzódó Gránit-tanösvény, valamint a különböző látnivalók (források, geológiai felszínformák, Szintezési ősjegy stb.) között húzódó jelölt és karbantartott turista-úthálózat.

- Kerékpározás: a viszonylag kis szintkülönbségek, valamint a gránit és lösz alapkőzetten létrejött utak kerékpárral is könnyen járhatóak az év minden időszakában, ezért kerékpáros túraútvonal is kijelölésre került. Ezen kívül Sukoró és Nadap között stabilizált burkolatú bicikliút is rendelkezésre áll. A közeljövő fejlesztései során a Budapest-Balaton kerékpárút helyi szakasza is a terület térszomszédságában kerül kialakításra, mely még nagyobb igénybevételt valószínűsít. A kerékpározáson belüli szegmensek a terepkerékpározás, mely kontrollált formában a kijelölt úthálózaton nem okoz problémát, valamint a triál kerékpározás. Ez utóbbi nem tolerálható Natura 2000 és védett természeti területen, ugyanis a terepmotorozáshoz hasonlóan erősen igénybe veszi, degradálja a talajt és a felszínformákat.

- Lovaglás: elsősorban Pákozdi térségében több vállalkozás foglalkozik lótarással, illetve lovagoltatással. A turista útvonalakat használva a jelenlegi szinten nem okoz problémát jelenlétük.
- Egyéb turisztikai jellegű igénybevitel: a terület jellegéből adódóan (lankás felszín, szeles kitérttség) alkalmas más jellegű szabadidős tevékenységre, melyek közül gyakori a sárkányreptetés főként Pákozdi térségében (Sárkánydomb).
- Technikai sportok: nem tolerálható a terepmotorozás, az off road gépjárműsport és a quad használata a területen.
- Sziklamászás: a mászás és a kötélzet rögzítéséhez szükséges csatlakozók rögzítése során a geológiai felszínformák, valamint a rajtuk kialakult zuzmó-társulás sérülése miatt nem megengedhető.

1.3.3.6. Ipar

Klasszikus ipari tevékenység nem folyik a területen. Jelenleg Pátka térségében lévő időszakos használatú murvabánya említhető. A korábbi fluoridbányák művelésével még évtizedekkel ezelőtt felhagytak, bányagödreik becserjésedtek, rekultivációjuk csak részben történt meg.

1.3.3.7. Infrastruktúra

A területen gépjármű forgalom számára a Nadap és Lovasberény közötti 8119. számú közút említhető.

Ezen kívül stabilizált saját használatú úttal rendelkezik a Budapesti Erdőgazdaság Zrt. Lovasberényi Erdészeti Igazgatósága Pátka-Szűzvártól a Hotel Lovasberény érintésével a 8119. számú közútig korlátozott használati lehetőséggel.

Szintén az úthálózat része a korábban említett Sukoró-Nadap kerékpárút.

A földúthálózat az erdő- és mezőgazdasági művelést kiszolgáló mennyiségben alakult ki és van jelen.

Beépített területként legjelentősebb a szálloda-komplexum (Lovasberény Hotel), ezen kívül két vadászház, valamint az egykori pákozdi lőtér mellett található, ma gazdasági épületként funkcionáló épület a hozzá tartozó állattartó udvarral.

A terület ezen részein a korábban felsorolt épületek működtetéséhez szükséges elektromos és ivóvíz vezetékek kerültek kiépítésre, de egyéb átvezetés (pl. települések között) nem jött létre.

A Meleg-hegyen csúcsán az egykori rádió átjátszó torony helyén internet szolgáltatás továbbítására alkalmas oszlopot állítottak. Ennek kivitelezését, fenntartását, valamint a Velencei-tó térségében regionálisan a szolgáltatás biztosítását az Oktávnet Kft. (2481 Velence, Enyedi u. 21.) végzi. Az objektum megközelítése köszórással stabilizált úton a 8119. számú út irányából történik.

1.3.3.8. Településrendezési eszközök

Lovasberény:

Lovasberény község területére a 7/2005. (VI.01.) képviselő-testületi rendelettel elfogadott helyi építési szabályzat (HÉSZ) vonatkozik.

A HÉSZ alapján a Natura 2000 hálózathoz tartozó területek védelmi rendeltetésű erdő övezete (Ev) és különleges oktatási központ terület (K-okt) övezetekbe tartoznak.

- K-okt esetében 9 § (1): A terület különleges célokat szolgáló intézmények elhelyezésére szolgál.
 - (2) A területen csak a szabályozási tervlapon megnevezett funkciójú, min. 3 m, max. 4,5 m építménymagasságú intézmények és az azok rendeltetésszerű működéséhez szükséges egyéb építmények helyezhetők el. A területen nem helyezhetők el az OTÉK 24 § (3) bek. 1, 6, 8, 9, 10 valamint 11. pontja szerintiék.
 - (3) Állattartó épület nem építhető.
 - (4) A terület beépítésének feltétele a 25 § szerinti közművesítettség.
 - (5) Ha a telken egy épületnél több épület került elhelyezésre – az elrendezést az építési helyen belül – elvi építési engedély keretein belül kell tisztázni.

Min. telek terület (kialakult): 10 ha Min. telek szélesség(kialakult): 100 m
 Min. telek mélység(kialakult): 150 m Min telek mélység (tervezett): m
 Min. zöldfelület: 60 %
- E esetében 12 § (1): Erdőterület, a földhivatali nyilvántartás szerint erdőművelési ágban nyilvántartott, illetve más művelési ágú, de természetbeni állapota alapján 1500 m²-nél nagyobb, erdő jellegű faállománnyal borított terület, valamint a szabályozási tervben erdőként megjelölt terület.
 - (2) Erdőterület igénybevétele kizárólag az erdészeti hatóság előzetes engedélye alapján valósítható meg.
 - (4) A szabályozási terven szereplő védelmi rendeltetésű erdőövezetként szabályozott területen épület nem építhető.
 - (5) Védelmi rendeltetésű erdőövezetben az OTÉK 32. §-a szerinti építmények is csak akkor létesíthetők, ha az erdőt védelmi rendeltetésének betöltésében nem zavarják.

Nadap:

Nadap község területére a 2/2004. (IV.08.) képviselő-testületi rendelettel elfogadott helyi építési szabályzat (HÉSZ), valamint 14/2004. (IV. 08.) önkormányzati határozattal elfogadott településszerkezeti terve (TSZT) vonatkozik.

A HÉSZ alapján a Natura 2000 hálózathoz tartozó területek honvédelmi célú védelmi erdőterület (Ev/h), gazdasági erdőterület (Eg) és általános mezőgazdasági terület – természeti terület (Má-tt) övezetekbe tartoznak.

- Ev/h és Eg esetében együttesen 21 § (1): Az erdőterületek övezetei jellemzően az erdő folyamatos fenntartásának céljára szolgálnak, továbbá azok a nem erdőművelési ágban nyilvántartott területek, amelyek az erdőműveléshez, az erdőhasználathoz, valamint a vadgazdálkodáshoz szükséges építmények, létesítmények elhelyezésére szolgálnak.
 - (5) Az erdőgazdasági övezetekben minden engedélyköteles építési munka, területhasználatmódosítás csak az erdők védelmével, létesítésével, kezelésével, használatával összefüggő országos hatályú jogszabályok és a jelen szabályzatban - meghatározott elvi építési engedély alapján az erdészeti hatósággal, mint szakhatósággal egyetértésben történhet.
 - (7) Az erdőövezetekben az építési helyet és azon belül az épület, építmény helyét az elvi építési engedélyben, az erdészeti hatósággal egyetértésben kell kijelölni.
 - (8) Az üzemtervezett erdők fenntartásáról és kezeléséről az érvényes erdészeti üzemterv rendelkezik.

- (9) Az erdőgazdasági övezetekben minden engedélyköteles építési munka, területhasználat-módosítás csak az erdők védelmével, létesítésével, kezelésével, használatával összefüggő országos hatályú jogszabályok és a jelen szabályzatban meghatározott tartalmú Elvi Építési Engedély alapján az erdészeti hatósággal mint szakhatósággal egyetértésben történhet, de mindenkor figyelemmel az Evt. 10. §-ához kapcsolódó Vhr. 7, 8, 9, 10 szakaszaira. Az erdészeti hatóság jogosult dönteni minden, az erdőterületet érinteni kívánó igénybevétel kérdésében, mely igénybevétel lehet erdőterület termelésből történő kivonása, erdőterület időleges igénybevétele, erdő rendeltetésszerű használatát időlegesen, vagy véglegesen akadályozó létesítmény elhelyezésének engedélyezése, erdőterület mezőgazdasági művelésbe, belterületbe vonása.
- Ev/h esetében 21 § (2c) az Ev/h jelű övezet területei az elsődleges rendeltetés szerint honvédelmi céllal üzemtervezett, vagy üzemtervezésre szánt, meglévő és létesíthető új véderdőterületek.

(4) Az Ev és Ev/h jelű védelmi célú erdők övezetében elhelyezhető építmények a máshol és másként nem létesíthető: a) nyomvonal jellegű építmények és műtárgyak; b) a kutatást és az ismeretterjesztést szolgáló, épületnek nem minősülő építmények; c) a honvédelmet és belbiztonságot szolgáló műtárgyak.

(6) A kialakítható telek területe: 1.500 m². Legkisebb zöldfelület: 98%. Beültetési kötelezettség: 95%.
 - Eg esetében 21 § (2a): az Eg jelű övezet területei a turisztikai- és védelmi célú erdőterületeken kívüli minden más céllal (pl. gazdasági- fatermelő-, oktatási-kutatási-) hasznosított meglévő és létesíthető új erdőterületek.

(3) Az Eg jelű erdőövezetben elhelyezhető építmények: a) kizárólag az erdő rendeltetésének megfelelő termelő-szolgáltató tevékenységeket kiszolgáló építmények (pl. farakodó építményei, erdészház, vadászház, állattetők, erdőgazdasági fenntartó utak); b) a turisztikai használatot is szolgáló gyalogutak.

(6) A kialakítható telek területe: 10 ha. Épület elhelyezésére igénybe vehető legkisebb telek területe és szélessége: 30 ha, 100 m. Beépítettség terepszint alatt és felett: 0,3-0,3 %. Szintterületi mutató: 0,004. Legkisebb zöldfelület: 97 %. Beültetési kötelezettség: 93 %. A megengedett legnagyobb építménymagasság: 5,5 m.
 - Má-tt esetében 21 § (1): A mezőgazdasági terület a növénytermesztés, továbbá az ezzel kapcsolatos termékfeldolgozás, tárolás (együttesen mezőgazdasági termelés) és az ahhoz szükséges építmények elhelyezésére szolgál.

(2b) Az Má/tt jelű természeti területek mezőgazdasági övezete, ahol a kímélő gyepgazdálkodás a jellemző.

(3) A mezőgazdasági övezetekre vonatkozó általános előírások:

 - a) A mezőgazdasági övezetekben csak az Mk/k jelű övezetben engedélyezhető a felszínen vagy a felszín alatt az építés. Az Mk/k jelű hagyományos kertövezetben – a növénytermesztéshez, a kertműveléshez, az ezekkel kapcsolatos termékfeldolgozáshoz és tároláshoz (a továbbiakban: mezőgazdasági hasznosítás) szükséges gazdasági rendeltetésű felszíni és felszín alatti építmények helyezhetők el.
 - b) Lakás, gépkocsi tároló, turisztikai céllal hasznosítható épület/rész és állattartó épület/rész az Mk/k övezetben sem helyezhető el.

c) Az Sz-1 jelű terven mezőgazdasági övezetbe sorolt, de az ingatlan-nyilvántartásban erdőművelési ágban nyilvántartott, illetve az erdőtörvény hatálya alá tartozó 1500 m²-t meghaladó területnagyságú telek az erdészeti hatóság hozzájárulásától függően a védelmi célú erdőövezetre vonatkozó előírások szerint hasznosítható.

(4e)) A kialakítható telek területe: 10.000 m².

Pákozd:

Pákozd község területére a 1/2003. (II.03.) képviselő-testületi rendelettel elfogadott helyi építési szabályzat (HÉSZ) vonatkozik.

A HÉSZ alapján a Natura 2000 hálózathoz tartozó területek védelmi erdőterület (Ev), gazdasági erdőterület (Eg), általános mezőgazdasági terület (Má-1), korlátozott használatú általános mezőgazdasági terület (Má-2) és különleges beépítésre nem szánt honvédelmi terület (KH) övezetekbe tartoznak.

- Ev és Eg esetében együttesen 21 § (1)): Az övezetekben az OTÉK ide vonatkozó előírásai szerinti, az erdő rendeltetésének megfelelő építmények engedélyezhetők.
 - (2) Az erdőterületek a település közigazgatási területén az erdő rendeltetése szerint védelmi (Ev) erdőterületek.
 - (3) A szabályozási terv szerinti védelmi rendeltetésű (Ev jelű) (védett, ill. véderdő) erdőterületen épület nem létesíthető.
 - (4) Az övezet területén az OTÉK 32.§-a szerinti építmények elhelyezhetők, ha az erdőt védelmi rendeltetésének betöltésében nem zavarják, és a táji-természeti értékeket nem károsítják, és az építéshez a védelmi rendeltetést felügyelő erdészeti-természetvédelmi hatóság hozzájárul.
 - (5) Védelmi rendeltetésű erdőterületen a táji, természeti értékek megőrzése, a természetes, illetve természetközeli ökoszisztémák megóvása biztosítandó. A természetvédelmi hatóság által meghatározott feltételekkel kizárólag természetközeli erdőművelés, illetve a természetvédelmet szolgáló vadállomány-kezelés folytatható.
 - (6) Az erdőről és az erdő védelméről szóló törvény (Evt.) szerinti erdőterületet termelésből kivonni kivételes esetben és csak akkor lehet, ha az erdőterületre tervezett létesítmény elhelyezésére vagy tevékenység gyakorlására az adott térségben nem található más arra alkalmas földterület.
- Má-1 esetében 22 § (1)): Általános mezőgazdasági terület az árutermelő mezőgazdasági termelést szolgáló területfelhasználási egység.
 - 2) Általános mezőgazdasági területen az OTÉK 32.§-a, továbbá a 29.§ (1) bekezdése szerinti építmények helyezhetők el.
 - 3) Nagy létszámú állattartó telep nem létesíthető. Állattartó telep, belterületől, továbbá belterületen kívüli beépítésre szánt területtől és országos jelentőségű védett természeti terület határától legkevesebb 100 m védőtávolság, vízfolyástól, vízfelülettől legalább 100 m biztosításával alakítható ki.
 - 4) Általános mezőgazdasági területen
 - a) a beépítettség mértéke legfeljebb 2%, de egy épület max. 500 m² lehet.
 - b) a beépíthető telek legkisebb területe gazdasági épület esetén 1,0 ha, ha a telek szőlő, vagy gyümölcsös művelési ágban van nyilvántartva; 10,0 ha, ha a telek szántó, vagy kert, vagy gyepterület művelési ágban van nyilvántartva.

- c) az övezetben lakóépület nem építhető.
 - d) a beépíthető telek szélessége legalább 30 m,
 - e) a kialakítható telek területe legalább 1,0 ha (10 000 m²),
 - f) a beépítés módja szabadon álló,
 - g) az előkert és az oldalkert szélessége legalább 10 m,
 - h) az építménymagasság legfeljebb 4,5 m.
 - i) az épület csak tájba illő, a helyi építési hagyományoknak megfelelő tömeg, homlokzat és tetőforma kialakítású lehet, tetőhéjazatként csak nád, vagy piros cserép alkalmazható.
- 5) Amennyiben az ingatlan területe meghaladja a 10 ha-t a beépítés az OTÉK 29 § (3)-(4) bekezdése szerint lehetséges oly módon, hogy az épület csak tájba illő, a helyi építési hagyományoknak megfelelő tömeg, homlokzat és tetőforma kialakítású lehet, tetőhéjazatként csak nád, vagy piros cserép alkalmazható.
- (6) Az általános mezőgazdasági övezetben (jelenleg jellemzően szántó művelési ágú terület) az építmények elhelyezésének és kialakításának feltételei a következők:
Művelési ág: szántó-gyep / szőlő-gyümölcsös. Beépíthető legkisebb teleknagyság: 10 ha / 1 ha. Beépíthető telek legkisebb szélessége és nagysága: 50 m és 1 ha. Legnagyobb beépíthetőség: 2 %. Legnagyobb össz. alapterület: 500 m². Legnagyobb építménymagasság: 4,5 m.
- (7) Általános mezőgazdasági övezetben birtokközpontot az OTÉK előírásai szerint lehet kialakítani. Birtoktest kialakításához több, mezőgazdasági művelés alatt álló, összesen legalább 50 ha nagyságú terület szükséges. A birtokközpont épület elhelyezésére szolgáló telke min. 1 ha nagyságú legyen.
- o Má-2 esetében 23 § (1)): Az övezetbe a mezőgazdasági terület ökológiai, természetvédelmi, illetve vízvédelmi (környezetvédelmi) okokból sajátos helyzetű és használatú részei tartoznak.
 - (2) Az övezetben az egyéb, vízügyi, környezetvédelmi, vagy természetvédelmi jogszabályokban foglaltak betartása mellett a mezőgazdasági művelés, használat folytatható.
 - (3) Az övezetben az OTÉK ide vonatkozó előírásai szerinti építmények helyezhetők el, ha azok a természeti, táji értékeket nem károsítják, a környezetet nem veszélyeztetik. A kialakult tájhasználatot megváltoztatni kizárólag a természeti állapothoz való közelítés érdekében szabad.
 - (4) Az övezetben a gyepek, kaszálók, legelők élőhelyei megtartandók, szántóföldi vagy kertés művelésbe nem vehetők. Ösztönözni kell az extenzív jellegű, környezet- és természetkímélő gazdálkodást. Erdősítés csak előzetes természetvédelmi (élőhelyi, társulástani) vizsgálatok eredményétől függően történhet.
 - (5) Az övezetben tájidegen létesítmény, önálló reklámhordozó, mobil szerkezet, lakókocsi nem helyezhető el.
 - (6) Új villamosenergia-ellátási, valamint táv- és hírközlő vezetékek csak terepszint alatti elhelyezéssel engedélyezhetők, kivéve, ha a terepszint alatti elhelyezés védendő értéket veszélyeztetne, károsítana.
 - (7) Az övezetben lakóépület nem helyezhető el.
 - (8) Az építmények elhelyezésének és kialakításának feltételei, amennyiben építésüket az élőhelyen történő extenzív gazdálkodás indokolja, a következők:

Művelési ág: szántó-gyep. Beépíthető legkisebb teleknagyság: 5 ha. Beépíthető telek legkisebb szélessége és nagysága: 30 m és 5 ha. Legnagyobb beépíthetőség: 0,5 %. Legnagyobb össz. alapterület: 300 m². Legnagyobb építménymagasság: 4,5 m.

- KH esetében 28 § (1)): Az építési övezet a község területén kijelölt honvédelmi célú területet foglalja magában
 - (2) A területén csak a honvédelmi tevékenységhez szükséges létesítmények építése engedélyezett.
 - (3) A telkek területén belül a telekhatároknál 10-10 m védőtávolságot kell biztosítani. A védőtávolságon belül építmény nem létesíthető.

Pátka

Pátka község területére a 8/2003. (XI.29.) önkormányzati rendelettel elfogadott helyi építési szabályzat (HÉSZ) vonatkozik.

A HÉSZ alapján a Natura 2000 hálózathoz tartozó területek védelmi erdőterület (Ev), egészségügyi-szociális erdőterület (Ee), általános mezőgazdasági terület (Má), zöldterület (Z1), településközpont vegyes terület (Vt-3), Kisvárosias lakóterület (Lk-1-2-3-4), különleges sportterület (Ksp-1-2), közlekedési terület-közút (Köu-3-5) és különleges egészségügyi terület (Ke) övezetekbe tartoznak.

- Lke esetében 5 § (1)): A terület alacsony laksűrűségű, összefüggő kertes, jellemzően lakóépületek elhelyezésére szolgál.
 - (2) A terület az OTÉK 13 § (2) pontja szerinti épületek, továbbá kivételesen a helyi lakosság közbiztonságát szolgáló építmény, valamint sportlétesítmény helyezhető el.
 - (3) A kertvárosias lakóterületen melléképítmények – az OTÉK 1. sz. melléklet 54. pont j, k, l pontjában foglaltak kivételével – elhelyezhetők.
- Vt2 esetében 5 § (1)): A kialakítható telek területe 600 m²-nél kisebb nem lehet. A beépítési mód oldalhatáros és szabadon álló. A megengedett beépítettség mértéke 30%. A megengedett legnagyobb épületmagasság 4,5 m. AZ előírt zöldfelület mértéke 30%. Az előírt zöldfelület legkisebb mértéke 20%. Az előkert mérete 5 m. Az oldalkert és a hátsókert legkisebb mérete 6 m.
- Ksp esetében 10 § (2)): Az övezetbe a nagy kiterjedésű sportolási célú területek tartoznak. A kialakítható telek területe a kialakult m²-nél kisebb nem lehet. A beépítési mód szabadon álló. A megengedett beépítettség mértéke 10%. A megengedett legnagyobb építménymagasság: 7,5 m.
- Köu esetében 12 § (2)): Az övezetben az OTÉK 26 §-a szerinti építmények helyezhetők el, az alábbi kiegészítésekkel: A közutak szabályozási szélességén belül a közlekedési létesítmények, a közművek létesítményei és berendezései, környezetvédelmi létesítmények, utcabútorok helyezhetők el, illetve utcafásítás (növényzet) helyezhető el. A külterület mező-erdőgazdasági (üzemi) utak, dűlőutak esetén az út tengelyétől mért 15-15 m-en belül épülhet, építmény nem helyezhető el.
 - (4) A közutak céljára a következő szabályozási szélességet kell biztosítani: Kiszolgáló utak: 16 m. Vegyes használatú kiszolgáló út: 12 m. Korszerűsített mezőgazdasági utak: 9 m. Gyalogút: 7 m.
- Z esetében 13 § (2)): Az övezetre az OTÉK 27 §-ának előírásait kell alkalmazni.
 - (3) Az övezetben elhelyezhető építmények megengedett legnagyobb magassága 3 m.

- (4) Az övezetben a terület legalább 70%-án háromszintes zöldfelületet kell kialakítani, úgy, hogy annak minden 150 m²-re legalább 1 db nagy lombkoronájú fa, 40 db örökzöld vagy lombhullató cserje telepítendő, a fennmaradó terület pedig gyepesítendő.
- Ev és Ee esetében együttesen 14 § (2)): Az erdőterület övezeteiben tömör vagy tömör lábazatú kerítés nem építhető.
 - Ev esetében 14 § (3)): Az övezetbe az elsődlegesen védelmi (védett és védő) erdők tartoznak. Az övezetben épületet elhelyezni nem lehet.
 - Ee esetében 14 § (5)): Az övezetbe az egészségügyi-szociális, turisztikai rendeltetésű erdők tartoznak. Az övezetben az OTÉK 28 §-ának (4) bekezdésében foglaltak szerint helyezhető el építmény legfeljebb 3 m építménymagassággal.
 - Má esetében 15 § (2)): Az erdőterület övezeteiben tömör vagy tömör lábazatú kerítés nem építhető.
- (3) A mezőgazdasági terület övezeteiben a mezsgyefásítást meg kell tartani.
- (4) Az övezetben az OTÉK 29 §-ában foglaltak szerinte helyezhető el építmény. A beépítési mód szabadon álló. Az előkert mérete 25 m.

Pázmánd:

Pázmánd község területére a 9/2006. (XI.29.) önkormányzati rendelettel elfogadott helyi építési szabályzat (HÉSZ) és Szabályozási Terve vonatkozik.

A HÉSZ alapján a Natura 2000 hálózathoz tartozó területek védelmi rendeltetésű erdő (Ev) övezetbe tartoznak.

- Ev esetében 11 § (1a)): A terület elsődlegesen védelmi (környezet-védelmi, ill. természetvédelmi) rendeltetésű célokat szolgál.
- (1b) Legkisebb kialakítható terület: 1500 m². A területen épület újonnan nem helyezhető el.

Sukoró:

Sukoró község területére a 13/2003. (XI.29.) önkormányzati rendelettel elfogadott helyi építési szabályzat (HÉSZ) és Szabályozási Terve vonatkozik.

Székesfehérvár:

Székesfehérvár település területére a 7/2004. (II.24.) önkormányzati rendelettel elfogadott helyi építési szabályzat (HÉSZ) és Szabályozási Terve vonatkozik.

A HÉSZ alapján a Natura 2000 hálózathoz tartozó területek általános mezőgazdasági terület (Má-á), természeti területek általános mezőgazdasági terület (Má-tt) és védelmi célú erdőterület (Ev) övezetekbe tartoznak.

- Ev esetében 78 § (1a)): Az erdőterületek övezetei beépítésre nem szánt területek. Jellemzően az erdő folyamatos fenntartásának céljára szolgálnak, továbbá azok a nem erdő művelési ágban nyilvántartott területek, amelyek az erdőműveléshez, az erdőhasználathoz, valamint a vadgazdálkodáshoz szükséges építmények, létesítmények elhelyezésére szolgálnak.
- (2c) Az Ev jelű övezet területei a védelmi céllal hasznosítandó meglévő és létesíthető új erdőterületek.
- (5) Az Ev jelű védelmi célú erdők övezetében – az erdészeti, környezetvédelmi és természetvédelmi hatóság előzetes engedélyével - elhelyezhető építmények, amennyiben azok máshol és másként nem létesíthetők: a) nyomvonal jellegű építmények és műtárgyak; b)

a kutatást és az ismeretterjesztést szolgáló, épületnek nem minősülő építmények; c) a honvédelmet és belbiztonságot szolgáló műtárgyak.

(6) Az erdőgazdasági övezetekben minden engedélyköteles építési munka, területhasználatmódosítás csak az erdők védelmével, létesítésével, kezelésével, használatával összefüggő országos hatályú jogszabályok alapján az erdészeti hatósággal, mint az erdő igénybevételét engedélyező hatósággal egyetértésben történhet.

(7) Legkisebb zöldfelület: 98%. Beültetési kötelezettség: 95%.

- Má-á esetében 80 § (1a)): a) Az Má-á jelű általános mezőgazdasági övezet, ahol az üzemszerű szántóföldi és gyeperdő (rét, legelő) művelés a jellemző, a szabályozási tervben jelölt Má-ák jelű kiemelt alövezetek pedig a műveléshez kapcsolódó konkrét szolgáltatási (gépállomás, lovastanya, termékértékesítés, növényvédelmi bázis stb.) - tevékenységek elhelyezésére is szolgálnak.

(2) Az Má-á jelű övezetben elhelyezhető építmények: a) a mezőgazdasági termeléshez (növénytermesztés és feldolgozás, állattartás és feldolgozás) szükséges gazdasági célú építmények (pl. állattartó épületek, terménytárolók, szárítók, gépjárműtárolók, gépjavítók, trágyatárolók); b) a mezőgazdasági termelés miatt indokolt „kintlakáshoz” szükséges lakóépület (tanya), illetve lakás.

(6) A kialakítható új telek legkisebb mérete: 10.000 m². Épület elhelyezésére igénybe vehető telek legkisebb területe és szélessége: 100.000 m² és 50 m. Megengedett legnagyobb beépítettség terepszint felett 0,3%. Megengedett legnagyobb építménymagasság: 4,5 m.

- Má-tt esetében 80 § (1b)): Az Má-tt jelű természeti területek mezőgazdasági övezete, ahol a kímélő gyepgazdálkodás a jellemző.

(3) Az Má-tt jelű övezetben elhelyezhető építmények: a) a mezőgazdasági termeléshez (növénytermesztés és feldolgozás, állattartás és feldolgozás) szükséges gazdasági célú építmények (pl. állattartó épületek, terménytárolók, szárítók, gépjárműtárolók, gépjavítók, trágyatárolók); b) az övezetben lakóépület /tanya), illetve lakás nem helyezhető el.

(6) A kialakítható új telek legkisebb mérete: 10.000 m². Épület elhelyezésére igénybe vehető telek legkisebb területe és szélessége: 1.000.000 m² és 50 m. Megengedett legnagyobb beépítettség terepszint felett 0,3%. Megengedett legnagyobb építménymagasság: 4,5 m.

6. Felhasznált irodalom

Földművelésügyi Minisztérium (szerk.) (2018. február): Útmutató a Natura 2000 fenntartási tervek készítéséhez. Budapest (kézirat)

Bölöni János, Molnár Zsolt, Kun András (szerk.) (2011): Magyarország élőhelyei. A hazai vegetációtípusok leírása és határozója. ÁNÉR 2011

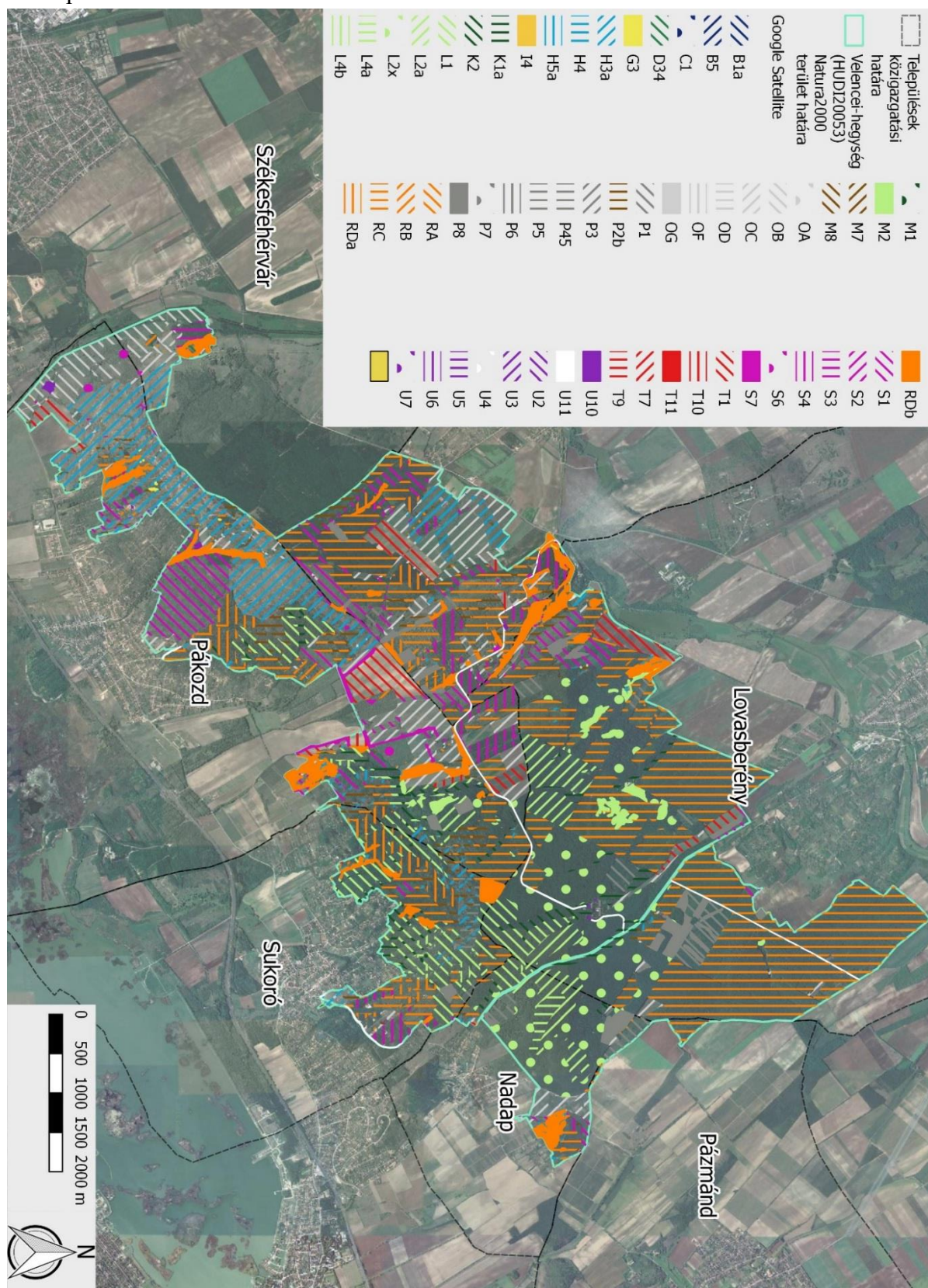
Dövényi Zoltán (2010): Magyarország kistájainak katasztere. MTA Földrajztudományi Intézet, Budapest: 62-66.

Haraszthy L. (szerk.) 2014: Natura 2000 fajok és élőhelyek Magyarországon. Pro Vértes Közalapítvány, Csákvár

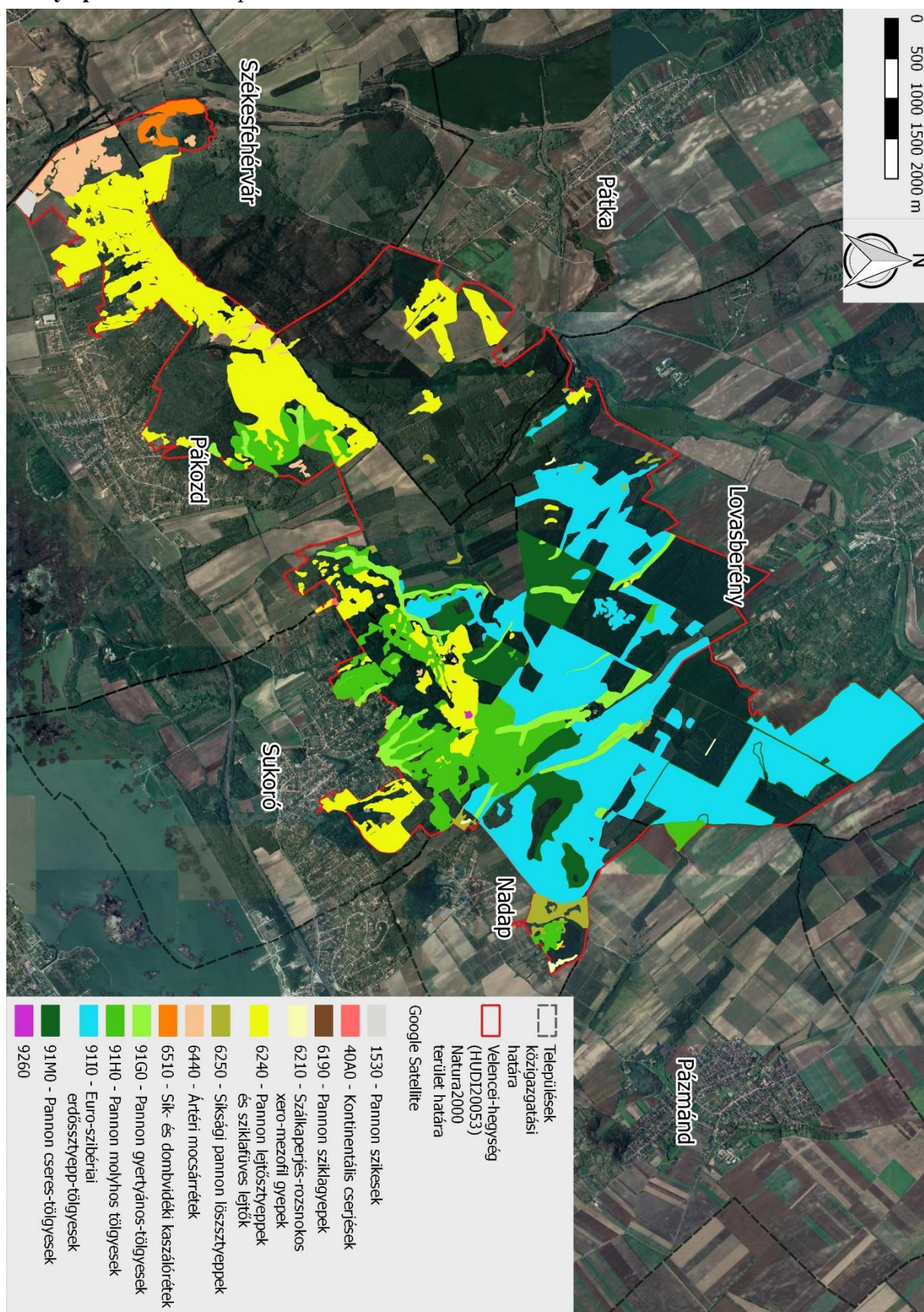
7. Térképek és melléletek

1. számú melléklet: Velencei-hegység (HUDI20053) Natura 2000 terület átnézeti térképe
2. számú melléklet: Velencei-hegység (HUDI20053) Natura 2000 terület élőhelytérképe
3. számú melléklet: Velencei-hegység (HUDI20053) Natura 2000 terület kezelési egység térképe

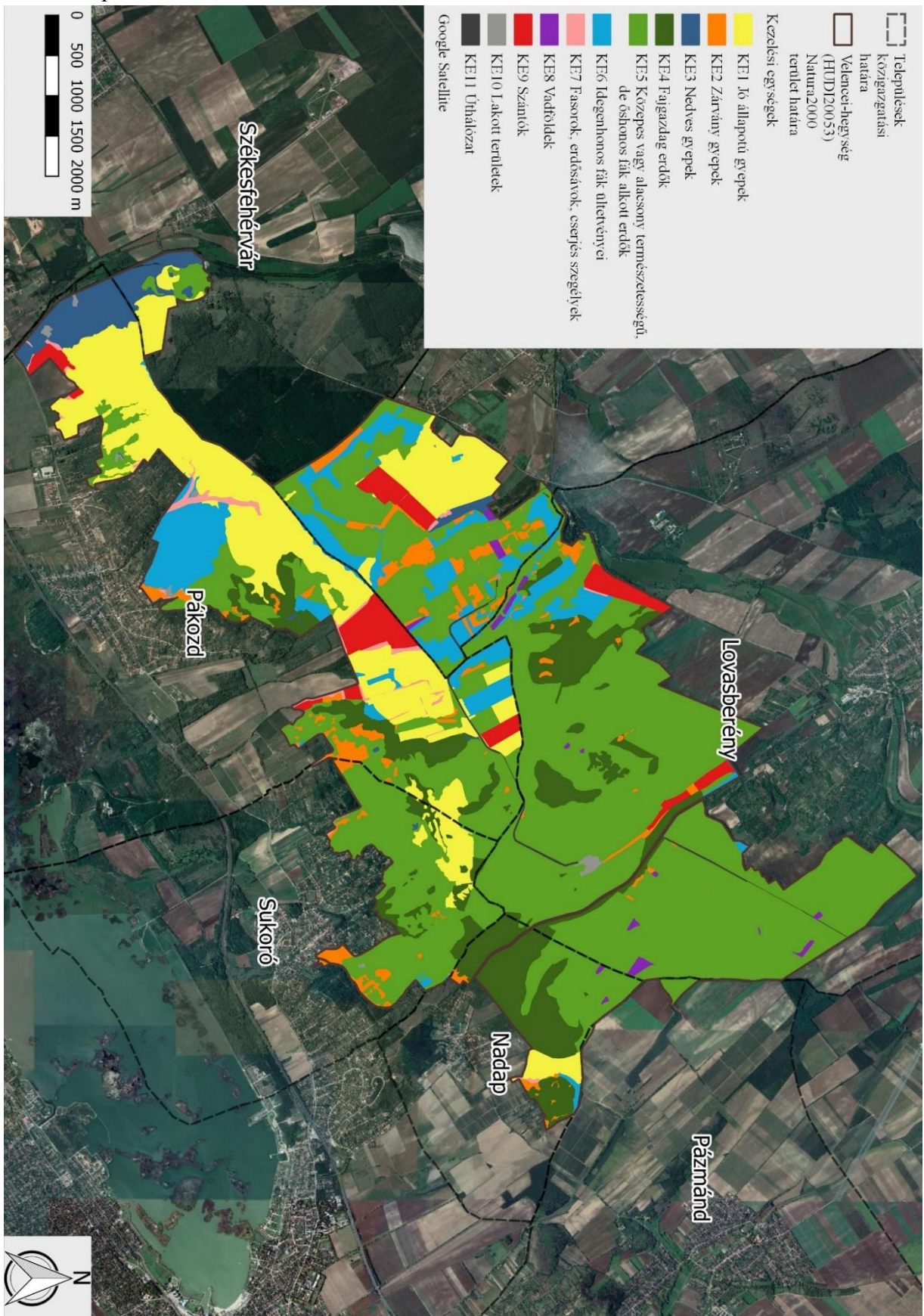
2. melléklet **Velencei-hegység (HUDI20053) Natura 2000 terület ÁNÉR** élőhelytípusainak térképe

3. melléklet **Velencei-hegység (HUDI20053)** Natura 2000 terület **közösségi jelentőségű élőhelytípusainak térképe**

4. melléklet: **Velencei-hegység (HUDI20053)** Natura 2000 terület **kezelési egység** térképe

A Velencei-hegység kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület főbb élőhelytípusai.

Á-NÉR kód	Á-NÉR élőhelytípus rövid elnevezése	Natura 2000 kód	Natura2000 élőhely elnevezése	Terület (ha)	Terület (%)
B1a	Nem tőzegképző nádasok, gyékényesek és tavikákások			0,4550	0,011
B5	Nem zsombékoló magassárrétek			0,3129	0,008
C1	Forrásgyepek			0,0410	0,001
D34	Mocsárrétek	6440	Ártéri mocsárrétek	1,8445	0,046
G3	Nyílt szilikátsziklagyepek és törmeléklejtők	6190	Pannon sziklagyepek	0,5998	0,015
H3a	Köves talajú lejtősztyepek	6240*	Pannon lejtősztyepek és sziklafüves lejtők	372,1583	9,320
H4	Erdőssztyeprétek, félszáraz irtásrétek, száraz magaskórósok	6210*	Szálkaperjés-rozsnokos xero-mezofil gyepek	1,2705	0,032
H5a	Lőszgyepek, kötött talajú sztyeprétek	6250*	Síksági pannon lőszsztyepek	9,8512	0,247
I4	Árnyéktűrő nyílt sziklanövényzet			0,0791	0,002
K1a	Gyertyános-kocsányos tölgyesek	91G0*	Pannon gyertyános-tölgyesek	57,3485	1,436
K2	Gyertyános-kocsánytalan tölgyesek	91G0*	Pannon gyertyános-tölgyesek	47,2530	1,183
L1	Mész- és melegkedvelő tölgyesek	91H0*	Pannon molyhos tölgyesek	195,3734	4,893
L2a	Cseres-kocsánytalan tölgyesek	91M0	Pannon cseres-tölgyesek	137,5858	3,446
L2x	Hegylábi zárt erdőssztyep tölgyesek	91I0*	Euro-szibériai erdőssztyepp-tölgyesek	473,2580	11,852
L4a	Zárt mészkerülő tölgyesek			35,3008	0,884
L4b	Nyílt mészkerülő tölgyesek	91H0*	Pannon molyhos tölgyesek	2,5753	0,064
				11,3463	0,284
M1	Molyhos tölgyes bokorerdők	91H0*	Pannon molyhos tölgyesek	5,4993	0,138
M2	Nyílt lőszölgyesek	91I0*	Euro-szibériai erdőssztyepp-tölgyesek	24,4042	0,611
M7	Sziklai cserjések	40A0*	Kontinentális cserjések	0,0577	0,001
M8	Száraz-félszáraz erdő- és cserjés szegélyek	6210*	Szálkaperjés-rozsnokos xero-mezofil gyepek	0,1488	0,004
OA	Jellegtelen fátlan vizes élőhelyek			1,7760	0,044
OB	Jellegtelen üde gyepek	1530*	Pannon szikesek	4,8189	0,121
		6440	Ártéri mocsárrétek	46,4221	1,163
		6510	Sík- és dombvidéki kaszálórétek	16,8555	0,422
				25,4090	0,636
OC	Jellegtelen száraz-félszáraz gyepek	6240*	Pannon lejtősztyepek és sziklafüves lejtők	12,9760	0,325
		6250*	Síksági pannon lőszsztyepek	17,9994	0,451
				227,1265	5,688
OD	Lágyszárú évelő özönfajok állományai			0,1079	0,003

OF	Magaskórós ruderális gyomnövényzet			1,3820	0,035
OG	Taposott gyomnövényzet és ruderális iszapnövényzet			0,2658	0,007
P1	Őshonos fafajú fiatalosok			84,2466	2,110
P2b	Galagonyás-kökényes-borókás száraz cserjések	40A0*	Kontinentális cserjések	0,4304	0,011
		6210*	Szálkaperjés-rozsnokos xero-mezofil gyepek	0,7678	0,019
		6240*	Pannon lejtősztyepppek és sziklafüves lejtők	46,5954	1,167
		6250*	Síksági pannon löszsztyepppek	2,8877	0,072
		91H0*	Pannon molyhos tölgyesek	0,9559	0,024
		91I0*	Euro-szibériai erdőssztyepp-tölgyesek	5,6105	0,141
				51,3298	1,285
P3	Újonnan létrehozott, őshonos vagy idegenhonos fafajú fiatal erdőszítés			5,9580	0,149
P45	Fáslegelők, fáskaszálók, legelőerdők, gesztenyeligetek	6240*	Pannon lejtősztyepppek és sziklafüves lejtők	8,4073	0,211
				2,4692	0,062
P5		9260		0,9271	0,023
P6	Parkok, kastélyparkok, arborétumok és temetők az egykori vegetáció maradványaival vagy regenerálódásával			2,8779	0,072
P7	Hagyományos fajtájú, extenzíven művelt gyümölcsösök			0,5006	0,013
P8	Vágásterületek			60,8360	1,524
RA	Őshonos fajú facsoportok, fasorok, erdőszávok			8,9906	0,225
RB	Őshonos fafajú puhafás jellegtelen vagy pionír erdők			17,0680	0,427
RC	Őshonos fafajú keményfás jellegtelen erdők	6240*	Pannon lejtősztyepppek és sziklafüves lejtők	11,2626	0,282
		91H0*	Pannon molyhos tölgyesek	38,0381	0,953
		91I0*	Euro-szibériai erdőssztyepp-tölgyesek	257,3862	6,446
		91M0	Pannon cseres-tölgyesek	28,6192	0,717
				785,9217	19,682
RDa	Őshonos lombos fafajokkal elegyes fenyves származékerdők	6240*	Pannon lejtősztyepppek és sziklafüves lejtők	2,2835	0,057
				110,0645	2,756
RDb	Őshonos lombos fafajokkal elegyes idegenhonos lombos és vegyes erdők	91H0*	Pannon molyhos tölgyesek	6,9436	0,174
				119,6897	2,997

S1	Ültetett akácok			254,4712	6,373
S2	Nemesnyárasok			2,0906	0,052
S3	Egyéb tájidegen lombos erdők			10,6994	0,268
S4	Ültetett erdei- és feketefenyvesek	6240*	Pannon lejtősztyepppek és sziklafüves lejtők	11,9857	0,300
				91,3342	2,287
S6	Nem őshonos fafajok spontán állományai			65,2404	1,634
S7	Nem őshonos fajú facsoportok, erdősávok és fasorok			9,1527	0,229
T1	Egyéves, intenzív szántóföldi kultúrák			125,9687	3,155
T7	Intenzív szőlők, gyümölcsösök és bogyós ültetvények			0,0571	0,001
T9	Kiskertek	6240*	Pannon lejtősztyepppek és sziklafüves lejtők	0,5029	0,013
				0,7973	0,020
T10	Fiatal parlag és ugar			11,5267	0,289
T11	Csemetekertek, faiskolák, kosárkötő fűz ültetvények			0,0506	0,001
U2	Kertvárosok, szabadidős létesítmények			2,1441	0,054
U3	Falvak, falu jellegű külvárosok			0,1083	0,003
U4	Telephelyek, roncsterületek és hulladéklerakók			0,6102	0,015
U5	Meddőhányók, földdel már befedett hulladéklerakók			0,9093	0,023
U6	Nyitott bányafelületek			0,6795	0,017
U10	Tanyák, családi gazdaságok			2,3297	0,058
U11	Út- és vasúthálózat			8,8934	0,223
U7	Homok-, agyag-, tőzeg- és kavicsbányák, digó- és kubikgödrök, mesterséges löszfalak			0,5718	0,014

38. táblázat: A tervezési terület kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület főbb élőhelytípusai

"faj" = 'Athene noctua' OR "faj" = 'Bolbelasmus unicornis' OR "faj" = 'Bombina
bombina' OR "faj" = 'Cerambyx cerdo' OR "faj" = 'Colias chrysotheme' OR "faj" =
'Coronella austriaca' OR "faj" = 'Cucujus cinnaberinus' OR "faj" = 'Elaphe longissima'
OR "faj" = 'Eriogaster catax' OR "faj" = 'Lacerta viridis' OR "faj" = 'Lignyoptera
fumidaria' OR "faj" = 'Lucanus cervus' OR "faj" = 'Lycaena dispar' OR "faj" =
'Merops apiaster' OR "faj" = 'Nycticorax nycticorax' OR "faj" = 'Parnassius
mnemosyne' OR "faj" = 'Pernis apivorus' OR "faj" = 'Rana dalmatina' OR "faj" =
'Saga pedo' OR "faj" = 'Spermophilus citellus' OR "faj" = 'Zerynthia polyxena' OR
"faj" = 'Zygaena laeta' OR "faj" = 'Galanthus nivalis' OR "faj" = 'Formica rufa' OR
"faj" = 'Barbastella barbastellus' OR "faj" = 'Dioszeghyana schmidtii' OR "faj" =
'Eptesicus serotinus' OR "faj" = 'Nyctalus leisleri' OR "faj" = 'Euplagia
quadripunctaria' OR "faj" = 'Myotis alcathoe' OR "faj" = 'Myotis bechsteinii' OR "faj"
= 'Myotis blythii' OR "faj" = 'Myotis myotis' OR "faj" = 'Myotis mystacinus' OR "faj"
= 'Myotis nattereri' OR "faj" = 'Nyctalus noctula' OR "faj" = 'Pipistrellus kuhlii' OR
"faj" = 'Pipistrellus nathusii' OR "faj" = 'Pipistrellus pipistrellus' OR "faj" =
'Pipistrellus pygmaeus'